

วิทยานิพนธ์

รูปแบบและระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน
ในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม

PATTERN AND LEVEL OF PARENTS' PARTICIPATION IN THE
ACADEMIC ADMINISTRATION OF KANJANAPISEKWITTAYALAI
NAKHONPATHOM SCHOOL

วิทยานิพนธ์

ของ

นางนฤมล อินทวิ

วิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
เลขที่..... 20 ก.ย. 2553
ทะเบียน..... 00224920
เรื่องหนังสือ

วช
373.12
42767
2548

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

พ.ศ. 2548

ISBN 974-373-447-3

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

วิทยานิพนธ์ รูปแบบและระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม

โดย นางนฤมล อินทวิ

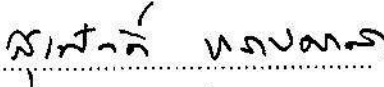
สาขา การบริหารการศึกษา

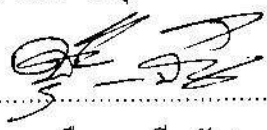
ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.บุญเรือง ศรีเหรียญ
กรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์ ลิ่มบริบูรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา อนุมัติให้วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

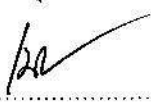

..... ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา
(ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ หลาบมาลา)

..... กรรมการ
(ดร.บุญเรือง ศรีเหรียญ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์ ลิ่มบริบูรณ์)

..... กรรมการ
(ดร.เปรมสุรีย์ เชื่อมทอง)

..... กรรมการและเลขานุการ
(อาจารย์ทวิศักดิ์ จงประดับเกียรติ)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจาก ดร.บุญเรือง ศรีเหรียญ ประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ ผศ.สุภรณ์ ลิ้มบริบูรณ์ กรรมการควบคุม ดร.เปรมสุรีย์ เชื่อมทอง และ อาจารย์ ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ตลอดจนตรวจสอบแก้ไข เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์และถูกต้อง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ หลาบมาลา ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา และคณาจารย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาทุกท่านที่ได้ให้ความรู้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ได้กรุณาตรวจสอบแบบสอบถามปรับปรุงแก้ไขจนสมบูรณ์และให้คำแนะนำในการวิจัยเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ คณาจารย์และผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม ทุกคน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามและช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยมอบแต่คุณพ่อ คุณแม่ ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

นางนฤมล อินทวี

รูปแบบและระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม

PATTERN AND LEVEL OF PARENTS' PARTICIPATION IN THE ACADEMIC ADMINISTRATION
OF KANJANAPISEKWITTAYALAI NAKHONPATHOM SCHOOL

บทคัดย่อ
ของ
นางนฤมล อินทวิ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

พ.ศ. 2548

นฤมล อินทวิ. (2548). รูปแบบและระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงาน
 วิชาการโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม. วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. คณะกรรมการควบคุม :
 ดร.บุญเรือง ศรีเหรียญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์ ลิ้มบริบูรณ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบและระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน
 ในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม และเปรียบเทียบระดับการมี
 ส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนที่มีสถานภาพแตกต่างกัน โดยศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน
 ในการบริหารงานวิชาการ 6 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาระบบงานวิชาการและการประกันคุณภาพภายใน
 สถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนา
 และส่งเสริมด้านวิชาการ ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอน ด้านการส่งเสริมความรู้
 ด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย
 นครปฐม จำนวน 335 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
 นักเรียนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม ซึ่งมีทั้งหมด 3 ตอน
 ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพและความคาดหวังต่อประโยชน์ที่
 จะได้รับของผู้ปกครองนักเรียน ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน
 ในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม และตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับ
 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย
 นครปฐม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวน
 ทางเดียว (One Way ANOVA) และทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างพหุคูณ (Multiple
 Comparison) ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe') และการทดสอบค่าเฉลี่ย (t - test)

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแบบชายขอบ
 มากที่สุด รองลงมาคือรูปแบบการมีส่วนร่วมแบบอย่างเต็มที่และรูปแบบการมีส่วนร่วมแบบบางส่วน
 สำหรับระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการพบว่า โดยรวมผู้ปกครอง
 มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับการมี
 ส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบงานวิชาการและการประกันคุณภาพภายใน
 สถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับน้อย เรียงลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้
 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการจัดการเรียน ด้านการพัฒนา
 และส่งเสริมด้านการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอน และด้านการส่งเสริม

ความรู้ด้านวิชาการให้แก่บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมสนับสนุนหรือบริจาคทรัพย์สินของเพื่อใช้ในการบริหารงานวิชาการ และมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับข้ออื่น ๆ ได้แก่ มีส่วนร่วมในการดำเนินการหรือเป็นผู้ช่วยเหลือสนับสนุนการบริหารงานวิชาการ มีส่วนร่วมประเมินผลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ มีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการดำเนินงานหรือกิจกรรมในการบริหารงานวิชาการ มีส่วนร่วมเสนอริเริ่มโครงการในการบริหารงานวิชาการ มีส่วนร่วมกำหนดนโยบายการบริหารงานวิชาการ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการพิจารณาการดำเนินการและการเปลี่ยนแปลงแก้ไขระบบการบริหารงานวิชาการมีระดับการมีส่วนร่วมน้อย ผู้ปกครองนักเรียนที่มีสถานภาพทางการศึกษา อาชีพ รายได้ และมีตำแหน่งทางสังคมในท้องถิ่นแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน สำหรับผู้ปกครองนักเรียนที่มีรายได้ต่อเดือน 15,000 บาท มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือน 5,000 บาท

PATTERN AND LEVEL OF PARENTS' PARTICIPATION IN THE ACADEMIC
ADMINISTRATION OF KANJANAPISEKWITTAYALAI NAKHONPATHOM SCHOOL

AN ABSTRACT
BY
MRS. NARUMON INTAWEE

Presented in partial fulfillment of the requirements
For the Master of Education program in Educational Administration
At Bansomdejchaopraya Rajabhat University

2005

NARUMON INTAWEE. (2005). PATTERN AND LEVEL OF PARENTS' PARTICIPATION IN THE ACADEMIC ADMINISTRATION OF KANJANAPISEKWITTAYALAI NAKHONPATHOM SCHOOL. GRADUATE SCHOOL, BANSOMDEJCHAOPRAYA RAJABHAT UNIVERSITY. ADVISORS : DR. BOONRUENG SRIHARUN; ASSISTANT PROFESSOR SUPORN LIMBORIBOON

In this research we studied patterns and levels of participation in academic administration among the student parents at Kanjanapisekwittayalai Nakhonpathom School; NakhonPathom. We compared levels of participation of parents with different background. The participation has categorized into six areas; the development of academic system and the internal quality assurance, the curriculum development, the development of the learning system, the academic promotion and development, the assessment and transference, and the academic dissemination to the public.

Three hundreds and thirty five parents participated in this study by filling a survey. There were three section in our tool. The first section was about the background and the anticipation of the parents. The second section was about the participation pattern of parents in academic administration at Kanjanapisekwittayalai Nakhonpathom School. The third section was about the level of participation of parents in academic administration at Kanjanapisekwittayalai Nakhonpathom School. We analyzed data by using percents, means, standard deviations, one way ANOVA, multiple comparison with Sheffe's method and t - test.

We have learned that the patterns of participation in academic administration of parents from the highest to the lowest were Marginal participatory pattern, Full participatory pattern and Partial participatory pattern, respectively. In the level of participation, we have learned that the level of participation in academic administration of the parents was still low in over all. Considering six areas of participation, only the development of academic system and the internal quality assurance were at moderate levels. The rest were at the lower level. However, the order of participation from high to low were as follow, the curriculum development, the development of the learning system, the academic promotion and development, the

assessment and transference and the academic dissemination to the public, respectively. Considering within each area we have learned that parents moderately participated and supported in the academic administration by donating moneys and necessities and also giving some ideas or comments. The rest of the approaches of participation of parents, such as, the participation as the conductor or the supporter of the academic administration, to participate in an evaluation of the academic administration, to stipulate the way of conduct or activity in academic administration, to propose a project for academic administration, to stipulate the plan for academic administration and to make a decision in conducting and changing the academic administration system, were at lower level. Parents with different background, education, occupation, salary and position in local society had almost the same level of participation. For the group of parents with different income, we have learned parents with income of 15,000 Baht per month participate in the academic administration more than those who has an income of 5,000 Baht per month.

สารบัญ

	หน้า
ประกาศคุณูปการ.....	ก
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ข-ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ-ฉ
สารบัญ.....	ช-ซ
สารบัญตาราง.....	ณ-ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	7
กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม.....	9
ความหมายของการมีส่วนร่วม.....	10
ความสำคัญของการมีส่วนร่วม.....	11
การบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	12
ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม.....	13
ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วม.....	17
รูปแบบการมีส่วนร่วม.....	20
การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง.....	25
การบริหารงานวิชาการ.....	26
ความหมายการบริหารงานวิชาการ.....	26
ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ.....	27

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ขอข่างานวิชาการ.....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	50
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ปกครองนักเรียนและความคาดหวังต่อประโยชน์ ที่จะได้รับ.....	57
ตอนที่ 2 รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม.....	60
ตอนที่ 3 การศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงาน วิชาการ จำแนกเป็นรายด้านและโดยรวมทุกด้าน	61
ตอนที่ 4 การศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงาน วิชาการเป็นรายด้านและโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามสถานภาพของ ผู้ปกครองนักเรียน.....	74
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	85
สรุปผลการวิจัย.....	86
อภิปรายผล.....	87
ข้อเสนอแนะ.....	93
บรรณานุกรม.....	94
ภาคผนวก.....	101
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	101
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	107
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	118

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงการวิเคราะห์ขอบข่ายงานวิชาการของนักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษา.	39
2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองนักเรียนจำแนกตามระดับชั้นเรียน.....	51
3 สถานภาพส่วนตัวของผู้ปกครองนักเรียน.....	57
4 ความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับจากการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน.....	59
5 รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ.....	60
6 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ โดยรวมทุกด้านและเป็นรายด้าน.....	61
7 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาระบบงานวิชาการและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	62
8 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา.....	64
9 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้.....	66
10 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมด้านการเรียนรู้.....	68
11 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผลและการเทียบโอน.....	70
12 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา.....	72
13 การศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงาน วิชาการ เป็นรายด้านและโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามเพศ.....	75
14 การศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงาน วิชาการเป็นรายด้านและโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามอายุ.....	76
15 การศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงาน วิชาการ โดยรวมทุกด้านและเป็นรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	77

สารบัญญัตินี้ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
16	การศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงาน วิชาการ เป็นรายด้านและโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามอาชีพ	78
17	การศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงาน วิชาการเป็นรายด้านและโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	79
18	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ในการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาระบบงานวิชาการและการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	80
19	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ในการบริหารงานวิชาการด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	81
20	การศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงาน วิชาการเป็นรายด้านและโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามการดำรงตำแหน่งทางสังคม ในท้องถิ่น	82
21	การศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงาน วิชาการเป็นรายด้านและโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามความคาดหวังต่อ ประโยชน์ที่ได้รับจากการมีส่วนร่วม	83

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากและรวดเร็ว สืบเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจนกลายเป็นกระแสโลกาภิวัตน์ ทั่วทุกประเทศต่างเร่งพัฒนาเพื่อปรับตัวให้เหมาะสมและทันต่อการเปลี่ยนแปลงและขยายตัวของสังคมโลก ซึ่งหัวใจของการพัฒนาก็คือ การพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพ เนื่องจากประชากรเป็นตัวกำหนดสภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยจะต้องใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนให้มีความรู้ที่เรียกว่า "ทุนทางปัญญาและมีความดี" จึงจะทำให้ประเทศพัฒนาไปสู่ขั้นแนวหน้าได้อย่างมั่นคงและสง่างาม (ศูนย์ปฏิรูปการศึกษา 2544 : 2)

การจัดการศึกษาของประเทศไทยเท่าที่ผ่านมา ไม่สามารถทำหน้าที่พัฒนาคนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและการพัฒนาประเทศได้ จากผลการสำรวจของกระทรวงศึกษาธิการพบว่า การศึกษานั้นไม่สอดคล้องกับชีวิตและสังคม ทำให้เด็กไทยไม่เกิดทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ มุ่งเน้นเพียงการท่องจำตามตำราเท่านั้น จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดการทบทวนบทบาทของการจัดการศึกษาใหม่ให้สอดคล้องกับสภาพของโลกปัจจุบัน (วิทยากร เชียงกูล 2542 : 5) โดยกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 หมวด 3 ซึ่งว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของคนไทย มาตรา 43 วรรค 2 ได้กำหนดไว้ว่า "การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองท้องถิ่นและเอกชน ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ" จากข้อกำหนดดังกล่าวส่งผลให้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ได้กำหนดปรัชญาและทิศทางการจัดการศึกษาให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้ (All for Education) เช่น มาตรา 8(2) "ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา" มาตรา 9(2) "มีการกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองท้องถิ่น" มาตรา 9(5) "ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา" และมาตรา 9(6) "การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น..." พระราชบัญญัตินี้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ ม.ป.ป. : 5 - 6)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นสถานศึกษาต่าง ๆ จึงได้นำแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมมาใช้ในการบริหารจัดการสำหรับโรงเรียนที่เป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ และผู้ทรงคุณวุฒิ ที่เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการกิจการของสถานศึกษา เช่น กำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษา การระดมทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ พร้อมทั้งนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนควบคุมการปฏิบัติงานให้ดำเนินการตามแผน เป็นต้น แต่ในขณะนี้ผู้ปกครองและชุมชน ยังคิดว่าการบริหารโรงเรียนเป็นเรื่องของโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นการบริหารทั่วไป การบริหารงานวิชาการ งานบุคคล งานงบประมาณ นอกจากนี้โรงเรียนได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมน้อย ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากกฎหมายเพิ่งเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม ผู้ปกครองและชุมชนยังไม่เข้าใจบทบาทของตนเองที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตลอดจนสถานศึกษายังไม่สร้างความตระหนักให้ชุมชนเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาดังเช่นรายงานผลการวิจัยของกลุ่มวิจัยและประเมินคุณภาพการศึกษา กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา (ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542) โดยถามความคิดเห็นจากบุคคลต่าง ๆ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ในประเด็นเกี่ยวกับแนวการจัดการศึกษา การบริหาร การระดมทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาและภาพรวมเกี่ยวกับกิจกรรมที่โรงเรียนจัดเตรียมปฏิบัติร่วมกับชุมชน ปรากฏว่าชุมชนมีส่วนร่วมในทุกด้านอยู่ในระดับน้อย (กลุ่มวิจัยและประเมินคุณภาพการศึกษา 2543 : ข - จ) โรงเรียนหรือผู้บริหารจึงควรให้มีการศึกษาข้อมูลที่สามารถวิเคราะห์สภาพชุมชนและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษากับโรงเรียนอย่างแท้จริง สอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนนักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 และช่วงที่ 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ได้บริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเช่นเดียวกัน โดยพยายามให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการระดมทรัพยากรด้านการเงิน สำหรับด้านอื่น ๆ เท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันยังไม่มีตัวบ่งชี้ว่ามีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ทั้งนี้แนวทางที่โรงเรียนจัดให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมนั้นอยู่บนพื้นฐานความเชื่อของโรงเรียนเพียงฝ่ายเดียว มิได้มีการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการบริหารการศึกษาของผู้ปกครองและชุมชนทำให้โรงเรียนไม่สามารถประเมินผลการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมได้ว่าประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด หรือมีข้อบกพร่องใดที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ซึ่งการขาดข้อมูลดังกล่าวนี้นับว่าเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งในการวางแผนปรับปรุง และพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้อง

กับความสำคัญที่แท้จริง เนื่องจากการบริหารการศึกษาของโรงเรียนมีขอบข่ายครอบคลุมหลายด้าน แต่การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนประเภทใด มาตราฐานหรือคุณภาพการศึกษามักจะได้รับการพิจารณาขึ้นมูลฐานจากผลงานด้านวิชาการเป็นสำคัญ (กรมสามัญศึกษา 2519 : 208) และโดยที่ผู้ปกครองนักเรียนถือเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารสถานศึกษาโดยตรง จึงต้องมีหน้าที่ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ และร่วมประเมิน โดยมุ่งหวังเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนให้มากที่สุด (จำนงค์ แจ่มจันทรวงศ์และคณะ 2543 : 250) ผู้วิจัยเล็งเห็นว่าควรมีการศึกษารูปแบบและระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานวิชาการ เพื่อเป็นแนวทางที่จะส่งเสริมให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากขึ้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรคนหนึ่งของโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม จึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษารูปแบบและระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้จะทำให้โรงเรียนได้แนวทางในการปรับปรุงวิธีการให้ผู้ปกครองนักเรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนมีคุณภาพสามารถพัฒนาคนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบและระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการจำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนทุกระดับชั้นของโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม ปีการศึกษา 2547 จำนวน 2334 คนและจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 335 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ คือ สถานภาพของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ตำแหน่งทางสังคมในท้องถิ่น และความคาดหวังต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการมีส่วนร่วม

2. ตัวแปรตาม คือ ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ ใน 6 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาระบบงานวิชาการและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอน และการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

3. รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาใน 3 รูปแบบ คือ

- 3.1 รูปแบบการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่
- 3.2 รูปแบบการมีส่วนร่วมแบบบางส่วน
- 3.3 รูปแบบการมีส่วนร่วมแบบชายขอบ

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้ปกครองนักเรียนที่มีสถานภาพต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง บิดามารดาหรือผู้รับผิดชอบและดูแลเอาใจใส่ อบรมสั่งสอนนักเรียน ได้แก่ ญาติหรือผู้ที่บิดามารดาไว้ใจและฝากบุตรให้พักอาศัยอยู่ด้วย นักเรียนอาจมีผู้ปกครองมากกว่า 1 คน แต่การศึกษาคั้งนี้จะศึกษาเฉพาะผู้ที่รับผิดชอบและดูแลใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุดเพียงคนเดียว

2. สถานภาพของผู้ปกครอง หมายถึง ลักษณะของผู้ปกครอง ดังต่อไปนี้

- 2.1 เพศ ได้แก่ เพศหญิงหรือเพศชาย

2.2 อายุ จำแนกเป็นอายุต่ำกว่า 45 ปี หรือมากกว่า 45 ปี

2.3 ระดับการศึกษา จำแนกเป็นการศึกษาดำกว่าระดับปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

2.4 อาชีพ จำแนกเป็น รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ธุรกิจส่วนตัว รับจ้าง และอื่น ๆ

2.5 รายได้ หมายถึง รายได้ต่อเดือน จำแนกเป็นต่ำกว่า 5000 บาท 5000 - 10,000 บาท 10,000 - 15,000 บาท และมากกว่า 15,000 บาท

2.6 การมีตำแหน่งทางสังคมในท้องถิ่น หมายถึง ตำแหน่งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ บุคคลที่มีตำแหน่งทางสังคม จะสามารถทำให้สมาชิกในชุมชนยอมรับนับถือในความคิดเห็น และยกย่องให้เป็นผู้ผู้นำในการพัฒนาชุมชนหรือท้องถิ่น ซึ่งได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน นายกเทศมนตรี เจ้าหน้าที่ อ.บ.ต. เจ้าอาวาส เป็นต้น ในที่นี้จำแนกเป็นมีตำแหน่งทางสังคมในท้องถิ่นกับไม่มีมีตำแหน่งทางสังคมในท้องถิ่น

2.7 ความคาดหวังต่อประโยชน์ที่ได้รับ หมายถึง ประโยชน์ที่ผู้ปกครองคิดว่าจะได้รับตอบแทนเมื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยแบ่งระดับความคาดหวังเป็น 4 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก น้อย และน้อยที่สุด

3. ระดับการมีส่วนร่วม หมายถึง ปริมาณความมากน้อยที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ

4. รูปแบบการมีส่วนร่วม หมายถึง ลักษณะหรือขั้นตอนที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ในที่นี้ใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมแบบเหลื่อมล้ำ (Inequity participatory pattern) ซึ่งจำแนกรูปแบบตามคุณลักษณะของการมีส่วนร่วมเป็น 3 รูปแบบ คือ

4.1 รูปแบบการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ (Full participatory pattern) หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายหรือวางแผนปฏิบัติการ โครงการ ริเริ่มงานหรือกิจกรรม กำหนดกิจกรรมหรืองาน ร่วมดำเนินการหรือทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ร่วมสนับสนุนร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างหนักแน่นจริงจัง ร่วมประเมินผลงาน มีอำนาจตัดสินใจที่จะจัดและเปลี่ยนแปลงกิจกรรมที่ดำเนินงานได้

4.2 รูปแบบการมีส่วนร่วมแบบบางส่วน (Partial participatory pattern) หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมริเริ่มงานหรือกิจกรรม เป็นผู้ร่วมดำเนินการ ร่วมสนับสนุนบริจาคเงินสิ่งของ แสดงความคิดเห็นอย่างมั่นใจ ร่วมประเมินผลงาน มีอำนาจในการตัดสินใจบ้าง

4.3 รูปแบบการมีส่วนร่วมแบบชายขอบ (Marginal participatory pattern) หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นผู้มาร่วมงาน เป็นผู้ให้ความร่วมมือ เป็นผู้ให้การสนับสนุน

บริจาคเงินและสิ่งของ ร่วมดำเนินการและแสดงความคิดเห็นบ้าง ร่วมประเมินผลงานแต่ไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ

5. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การจัดกิจกรรมทั้งหลายทั้งมวลที่เกี่ยวกับการพัฒนา ปรับปรุงการเรียนรู้เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้และการศึกษาของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งในที่นี้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการทั้งหมด 6 ด้าน ดังนี้

5.1 การพัฒนาระบบงานวิชาการและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การบริหารและดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อให้งานวิชาการดำเนินกิจกรรมได้บรรลุเป้าหมายและมีคุณภาพ ซึ่งได้แก่ การวางแผนกลยุทธ์ของงานวิชาการ การจัดทำโครงสร้างงานวิชาการ การประสานสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานในงานวิชาการ ตลอดจนการประเมินผลและปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานวิชาการ และการประกันคุณภาพงานวิชาการ

5.2 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาซึ่งจะประกอบด้วยมาตรฐานสาระแกนกลางและสาระของท้องถิ่น การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่หลักสูตรของโรงเรียนกำหนด ตลอดจนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพสามารถนำมาใช้จนเกิดผลสำเร็จ บรรลุตามเป้าหมาย

5.3 การพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดทำแผนการเรียน การจัดทำตารางสอน การจัดครูเข้าสอน การทำแผนการเรียนรู้รายวิชา ตลอดจนการพัฒนาปรับปรุงแผนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้กระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้

5.4 การพัฒนาและส่งเสริมด้านการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการพัฒนาและส่งเสริม เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การนิเทศภายใน การจัดอบรมหรือส่งครูเข้ารับการอบรมกับหน่วยงานภายนอก การจัดหาแหล่งการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การประสานความร่วมมือในการพัฒนาการเรียน การสอนให้บรรลุเป้าหมาย การศึกษา

5.5 การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอน หมายถึง วิธีการ กระบวนการที่กระทำเพื่อให้ทราบปริมาณความรู้ความสามารถของผู้เรียน และผลที่ได้นำมาตัดสินว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถระดับใด ตลอดจนเทียบโอนหน่วยการเรียนให้แก่นักเรียนนอกระบบ

5.6 การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการให้แก่ บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการให้แก่บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงาน สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

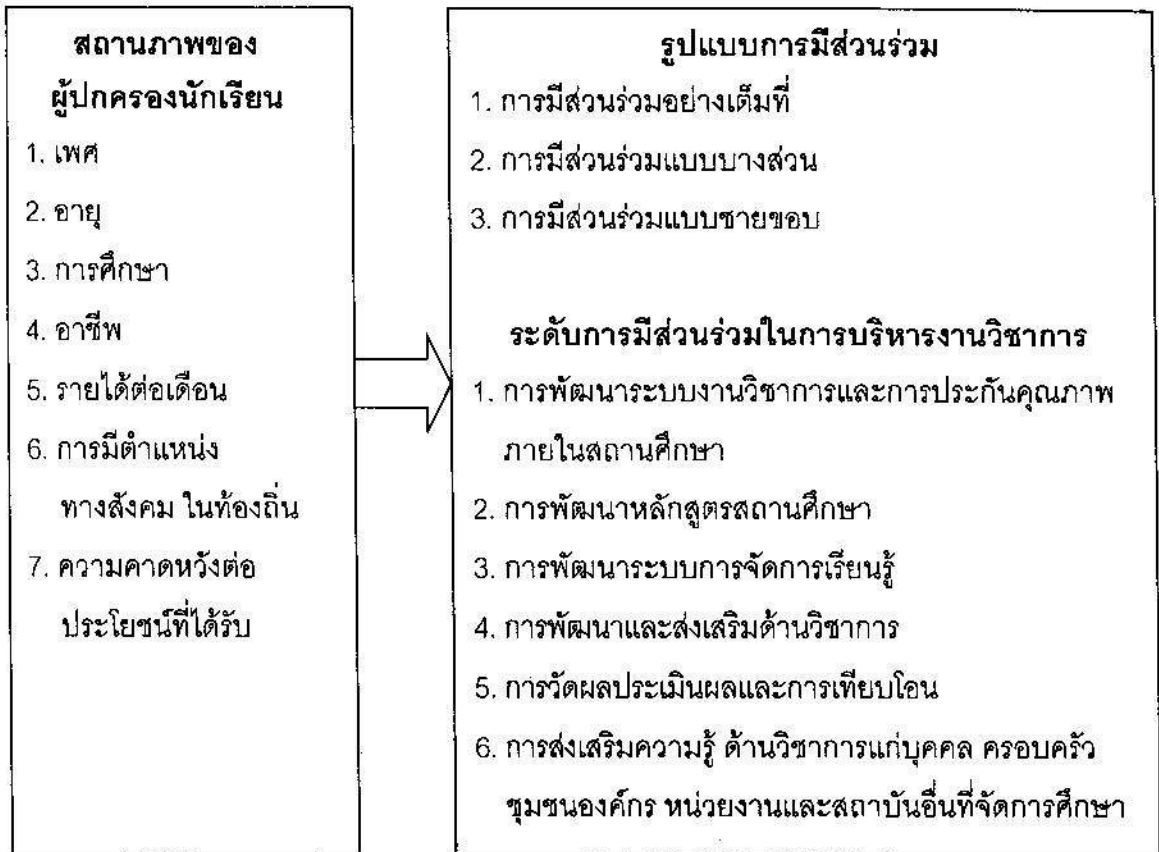
1. ทำให้ทราบรูปแบบและระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม
2. เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการสร้างแนวทาง ในการที่จะทำให้ผู้ปกครองนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางที่จะทำให้ผู้ปกครองนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมากขึ้น
3. เป็นข้อมูลเบื้องต้นให้โรงเรียนอื่น ๆ ซึ่งอาจนำไปใช้ในการพัฒนาแนวทางให้ผู้ปกครองนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วมว่าปัจจัยของการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย รูปแบบการบริหาร ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในที่นี้ได้ศึกษาสถานภาพของผู้ปกครอง ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน การมีตำแหน่งทางสังคมในท้องถิ่นและความคาดหวังต่อประโยชน์ที่ได้รับ สำหรับขอบข่ายงานการบริหารงานวิชาการได้สรุปจากแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน ได้แก่ กมล ภูประเสริฐ, อินทิรา บุญยาทร, นาวิ ยั่งยืน, ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ และแนวคิดของหน่วยงาน ได้แก่ กรมสามัญศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน และโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งสรุปได้ว่าขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย งานหลัก 6 งาน คือ

- 1) การพัฒนาระบบงานวิชาการและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 2) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 3) การพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้
- 4) การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ
- 5) การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอน
- 6) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

นอกจากนี้ยังได้นำการวิจัยรูปแบบการมีส่วนร่วมแบบ เหลื่อมล้ำ (ศิริกาญจน์ โกลุมภ์ 2542 : 215) มาจำแนกระดับการมีส่วนร่วมตามคุณลักษณะของการมีส่วนร่วมซึ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ 2) การมีส่วนร่วมแบบบางส่วน 3) การมีส่วนร่วมแบบชายขอบ จึงได้นำมาจัดทำเป็นกรอบแนวคิด ทั้งนี้ได้กำหนดตัวแปรดังกล่าวเป็นกรอบความคิดในการวิจัย ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม
 - 1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม
 - 1.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วม
 - 1.3 การบริหารแบบมีส่วนร่วม
 - 1.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม
 - 1.5 ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วม
 - 1.6 รูปแบบการมีส่วนร่วม
 - 1.7 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
2. การบริหารงานวิชาการ
 - 2.1 ความหมายการบริหารงานวิชาการ
 - 2.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ
 - 2.3 ขอบข่ายงานวิชาการ
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม

ด้วยเหตุที่ผู้บริหารไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามลำพังคนเดียวได้ การดำเนินงานส่วนใหญ่บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้วย การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นแนวคิดทางการบริหารที่ยอมรับว่าเหมาะกับยุคสมัย มีความสอดคล้องกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพราะคำนึงถึงความสำคัญของผู้ร่วมงานทุกระดับ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีแนวคิดมาจากการบริหารเชิงมนุษยสัมพันธ์ (Human Relation Approach) และการบริหารเชิงพฤติกรรมศาสตร์ (Behavioral Approach) (สัมพันธ์ อุปลลา 2541 : 5)

1. ความหมายของการมีส่วนร่วม

นักการศึกษาให้ความหมายการมีส่วนร่วม (Participation) ไว้หลายประการซึ่งมีความหมายกว้างขวางและใช้บริบทที่แตกต่างกัน ดังนี้

อุ้นตา นพคุณ (2528 : 103 - 104) ได้สรุปความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าหมายถึง การที่ชาวบ้านได้ให้แรงงาน เวลา วัสดุในการพัฒนาชุมชน ซึ่งความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนในความหมายเช่นนี้ น่าจะถือได้ว่าเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับรูปธรรมและเป็นระดับพื้นฐาน

ศิริกาญจน์ โกสุม (2542 : 126) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานว่า การมีส่วนร่วมที่แต่ละฝ่ายมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียนร่วมกัน โดยชุมชนมีสิทธิ์ที่จะร่วมกำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ควบคุมตรวจสอบการทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนและมีอำนาจในการบริหารการเงินและงบประมาณ รวมทั้งการอำนวยความสะดวกในการทำงานของคณะครู

ธีรภัทร์ เจริญดี (2542 : 15) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองว่าหมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบระหว่างผู้ปกครองและครูในการจัดการศึกษา

อุตร พูลสวัสดิ์ (2544 : 17) สรุปความหมายการมีส่วนร่วมว่าหมายถึง การที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้มีโอกาสแสดงความรับผิดชอบ หรือแสดงพฤติกรรมเกี่ยวข้องในกิจกรรม โครงการหรืองานบางอย่างทั้งในระดับของการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การวางแผน การร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับประโยชน์ ร่วมติดตามผล และร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมหรือโครงการนั้น ๆ

อัมพร เลิศณรงค์ (2545 : 23) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง กระบวนการที่ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมกับครูในการวางแผนการทำงาน การเรียนรู้ การตัดสินใจ การประเมินผลการจัดการศึกษาให้กับเด็กอย่างเป็นระบบ

ลัดดา ผลวัฒนะ (2547) ได้สรุปความหมายการมีส่วนร่วม หมายถึง การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบของผู้บริหารไปยังผู้บังคับบัญชาหรือกลุ่มงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้กลุ่มมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ขององค์กร พร้อมทั้งร่วมดำเนินการ ให้งานบรรลุเป้าหมายอย่างเต็มที่ และเกิดความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

ดังนั้นสรุปได้ว่าการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่กลุ่มคนหรือบุคคลได้แสดงความรับผิดชอบ หรือมีความรู้สึกความเป็นเจ้าของแล้วแสดงพฤติกรรมเกี่ยวข้องในกิจกรรมหรืองานบางอย่าง ทั้งในระดับของการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การกำหนดนโยบาย การวางแผน การร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมการติดตาม และร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาองค์การที่ตนมีส่วนร่วมรับผิดชอบ นอกจากนี้ยังมีการมีส่วนร่วมของกลุ่มบุคคลที่เป็นกลุ่มเฉพาะคือ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ซึ่งหมายถึง กระบวนการที่ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมกับครูในการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยตั้งแต่ระบบการวางแผนการปฏิบัติงาน การปฏิบัติงาน ตลอดจนการติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษา

2. ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

การบริหารที่ดีควรต้องมีการระดมความคิด เพื่อหาแนวทางในการดำเนินกิจกรรมให้ เป็นไปในทางเดียวกันอย่างเป็นเอกภาพ ซึ่งทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดกับองค์กร โดยต้องให้ ความสำคัญกับบุคลากร สร้างความตระหนักให้เกิดความรู้สึกที่ว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร และองค์กรเป็นของตนเองและเป็นหน้าที่ของตนเองที่ต้องเข้ามามีบทบาทในการบริหารงาน กล่าวคือ บุคลากรในองค์กรต้องมีส่วนร่วมในการบริหาร นักการศึกษาได้แสดงแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญ ของการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

ธรรมรส โชติคุณุชร (2544 : 228 - 230) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารแบบมี ส่วนร่วม ดังนี้

1. เกิดความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การบริหารแบบมีส่วนร่วมช่วยให้ผู้บริหาร และหน่วยงานมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพเชิงความคาดหวังว่า 1) เพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจ ทางการบริหารให้ดีขึ้น 2) เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานให้ดีขึ้น 3) เพิ่มขวัญและ ความพอใจของพนักงานให้ดีขึ้น 4) ช่วยให้องค์กรตอบสนองความต้องการของสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น

2. พฤติกรรมของบุคคลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กร กล่าวคือ การบริหาร แบบมีส่วนร่วมช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานขององค์กร โดยการปฏิบัติงานและขวัญของแต่ละ บุคคล

3. การจงใจ การบริหารแบบมีส่วนร่วมสนองความต้องการทางจิตใจ โดยตอบสนอง ความสมหวัง ความเชื่อถือตนเอง

4. บุคลิกภาพกับองค์กร การบริหารแบบมีส่วนร่วมให้โอกาสแก่บุคคลในการมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจขององค์กร พวกเขาสามารถควบคุมการทำงานของพวกเขาเอง ซึ่งจะสร้างความสามารถ และสร้างความสำเร็จได้

5. การวิจัย จากการศึกษาวิจัยศึกษาประสิทธิภาพของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของนักวิจัยที่ สำคัญ ได้แก่ 1) โคชและเฟรนช์ (Coch and French 1948 : 512 - 532) สรุปผลวิจัยได้ว่าประสิทธิภาพ การทำงานเพิ่มขึ้นมากที่สุดในกลุ่มของการมีส่วนร่วมของคณงานทุกคน กลุ่มที่มีการเลือกตัวแทนของ พวกเขา มีประสิทธิภาพการทำงานดีขึ้นแต่ไม่เท่ากลุ่มที่มีส่วนร่วมของคณงานทุกคน และกลุ่มที่ไม่ใช้ การมีส่วนร่วมประสิทธิภาพการทำงานลดลง 2) บาเวลาส กรอสและไคท์ (Bavelas Gross and Kite 1965 : 55 - 70) คาทซ์และเคาห์น (Katz and Kahn) ได้วิจัยและชี้ประเด็นให้เห็นว่า การบริหาร

โดยการมีส่วนร่วมจะช่วยให้ผู้ร่วมงานได้มีโอกาสในการแสดงออกอย่างดี 3) ลิเคอร์ท (Likert 1961) ให้ความสำคัญภาวะผู้นำที่ให้ความสำคัญกับการบริหารโดยมีส่วนร่วม ผู้บริหารที่มีมนุษยสัมพันธ์ ด้วยการให้เจ้าหน้าที่ระดับต้นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจก่อให้เกิดการประสานงานได้ดีกว่า แรงจูงใจ สูงกว่าประสิทธิภาพการผลิตสูงกว่า

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2544 : 13) ได้เขียนบทความเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหาร ของชุมชนซึ่งสรุปได้ว่า ในการที่จะบริหารงานแบบมีส่วนร่วมให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพ สูงสุดนั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารซึ่งเป็นบุคคลสำคัญที่จะเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ในการบริหารมากน้อยเพียงใด เพราะการมีส่วนร่วมในการทำงานนอกจากจะเป็นการสร้างเสริม ประสิทธิภาพแล้ว ยังเป็นการสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของและเกิดความพึงพอใจในการทำงานด้วย ส่วนระดับการมีส่วนร่วมมากน้อยนั้นขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบของผู้ร่วมงาน ความสำคัญของงาน เวลา สถานการณ์ และพฤติกรรมการทำงานของผู้ร่วมงานด้วย ดังนั้นความสำเร็จของการบริหาร แบบมีส่วนร่วมจึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์ของผู้บริหารนั่นเอง

ณรงค์ ณ เชียงใหม่ (2545 : 4) ได้เขียนบทความความสำคัญของการมีส่วนร่วมของ ประชาชนว่า การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานมีความสำคัญ คือ

1. ประชาชนยอมรับในโครงการนั้นมากขึ้น เพราะเป็นโครงการที่ตรงกับปัญหาและ ความต้องการของประชาชน
2. ประชาชนมีความรู้สึกผูกพัน รู้สึกเป็นเจ้าของโครงการมากขึ้น
3. ลดความขัดแย้ง การดำเนินโครงการจะราบรื่นได้รับความร่วมมือจากประชาชนมากขึ้น
4. โครงการจะให้ประโยชน์แก่ชุมชนมากขึ้น และมีการระดมทรัพยากรเพื่อการพัฒนา
5. ช่วยพัฒนาขีดความสามารถของประชาชน

จากการศึกษาสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมมีความสำคัญเนื่องจากจะทำให้ประสิทธิภาพ การทำงานและขวัญสูงขึ้น ลดความสูญเสียและการขาดงานน้อยลง และการบริหารแบบมีส่วนร่วม ใช้ได้ดีกับองค์กรและพนักงานทุกประเภท

3. การบริหารแบบมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะส่งผลให้การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ประสบความสำเร็จ ได้โดยง่าย การมีส่วนร่วมจึงมีความสำคัญต่อหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ อย่างยิ่ง โดยเฉพาะ การนำมาใช้ในการบริหารงาน ซึ่งเรียกว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วม ได้มีนักวิชาการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมในลักษณะต่าง ๆ กันดังนี้

สัมพันธ์ อุปลา (2541 : 13) ให้ความหมายของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมว่าหมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจเป็นการมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งของบุคลากร เป็นการใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญในการแก้ปัญหาการบริหาร

คมสิน ศรีมานะศักดิ์ (2544 : 12) ได้กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการบริหาร ที่เห็นความสำคัญของผู้ร่วมงานในฐานะมนุษย์ในองค์กรที่มีความสามารถ มีเหตุผล มีวิจารณ์ญาณ การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะก่อให้เกิดการระดมพลังสมองและพลังกำลังอย่างเข้มแข็ง เพื่อให้ การดำเนินงานเป็นไปอย่างแข็งขัน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดและ เป็นการบริหารงานที่สนองต่อความต้องการของมนุษย์ได้ดีที่สุดอีกด้วย

สมยศ นาวิการ (2545 : 1) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมคือ กระบวนการให้ผู้ใต้ บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ การบริหารแบบมีส่วนร่วมเน้นการมีส่วนร่วม อย่างเข้มแข็งของบุคคล การบริหารแบบมีส่วนร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญของ พวกเขาในการแก้ปัญหาของการบริหารที่สำคัญ การบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่บนพื้นฐานของแนวคิด ของการแบ่งอำนาจหน้าที่ที่ถือว่า ผู้บริหารแบ่งอำนาจหน้าที่การบริหารของพวกเขาให้เข้ากับผู้ใต้ บังคับบัญชาของพวกเขา ประการสุดท้ายการบริหารแบบมีส่วนร่วมต้องการให้ผู้ใต้บังคับบัญชามี ส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงในกระบวนการตัดสินใจที่สำคัญขององค์กร ไม่ใช่เพียงแค่สัมผัสปัญหา หรือแสดงความห่วงใย

จากการศึกษาสรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการบริหารที่ให้อำนาจในองค์กร ทุกระดับมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมแก้ปัญหาและตัดสินใจในการปฏิบัติงานเพื่อทำให้ การทำงานงานมีประสิทธิภาพมากที่สุด

4. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

ในการบริหารแบบมีส่วนร่วมจะประสบความสำเร็จมีประสิทธิภาพหรือไม่นั้น จะขึ้นอยู่กับ ปัจจัยต่าง ๆ เช่น สภาพของสังคม วัฒนธรรม ค่านิยม เศรษฐกิจ ทรัพยากร และสภาพแวดล้อม ของชุมชน เป็นต้น ได้มีนักวิชาการศึกษาหลายท่านได้แสดงแนวคิดถึงปัจจัยที่มีผลต่อการบริหาร แบบมีส่วนร่วมไว้แตกต่างกันดังนี้

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2536 : 179 - 181) สรุปเงื่อนไขสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน และโรงเรียนในการจัดการศึกษา ดังนี้

1. ปัจจัยด้านบุคคล บุคคลในหน่วยงานต้องสร้างเงื่อนไขของบทบาทของตนให้พร้อมที่ จะเข้าไปทำงานและให้ประชาชนมีส่วนร่วม โดยต้องมีทัศนคติและจิตสำนึกต่อประชาชนอย่างเหมาะสม

2. ปัจจัยด้านการบริหาร ควรให้มีการยืดหยุ่นในการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วม ของประชาชนที่ค่อนข้างเป็นอิสระและไม่ผูกพันกับระเบียบราชการมากเกินไป

3. ปัจจัยด้านโครงสร้างชุมชน แบ่งออกเป็นหลายองค์ประกอบคือ

3.1 ลักษณะความสัมพันธ์ของชุมชน ชุมชนที่มีลักษณะปฐมภูมิ ย่อมมีส่วนร่วมดีกว่าชุมชนที่มีประชาชนหลากหลายแบบทุติยภูมิ

3.2 โครงสร้างของประชากรชุมชนที่มีโครงสร้างประชากรวัยแรงงานมาก การมีส่วนร่วมจะมีมากกว่าโครงสร้างชุมชนที่วัยแรงงานย้ายออกไปทำงานที่อื่น

3.3 วัฒนธรรมที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วม เช่น คนในชุมชนมีการเห็นอกเห็นใจกันและเห็นความสำคัญของการช่วยเหลือผู้อื่น

3.4 ค่านิยมของชุมชนเช่นค่านิยมการนับถือผู้นำอาวุโสหรือผู้นำชุมชนทำให้มีการมีส่วนร่วมดี

3.5 คุณภาพของประชากรในชุมชนที่มีคุณภาพดี เช่น มีรายได้ดี มีการศึกษาดีย่อมเอื้ออำนวยในการมีส่วนร่วมกับชุมชนมากกว่า

3.6 โครงสร้างอำนาจ หมายถึง บุคคลที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจของกลุ่มในชุมชน เช่น ผู้นำชุมชนเห็นประโยชน์ในการมีส่วนร่วมก็จะเป็นแกนนำในการมีส่วนร่วมของประชาชน

3.7 ลักษณะการตั้งถิ่นฐานของชุมชน ถ้าประชาชนตั้งถิ่นฐานมีลักษณะเป็นกลุ่มจะทำให้ประชาชนรู้จักกันและทำกิจกรรมร่วมกันมาก

3.8 ทรัพยากรและสภาพแวดล้อมของชุมชน ชุมชนใดมีทรัพยากรและมีสภาพแวดล้อมของชุมชนที่ดี มีรายได้ดีสม่ำเสมอจะทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและความต้องการดี

ลัดดา ผลวัฒนะ (2546 : 73 - 74) ได้กล่าวถึง ปัจจัย องค์ประกอบสำคัญและข้อเสนอแนะแนวทางของการมีส่วนร่วมดังต่อไปนี้

ปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบของสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษาที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารแบบมีส่วนร่วม มี 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านผู้นำ ผู้นำที่มีภาวะผู้นำสูงจะได้รับการยอมรับจากชุมชน ส่วนชุมชนจะเป็นผู้นำด้านการจัดหาทรัพยากรมาสนับสนุนพัฒนาโรงเรียน

2. ด้านการกำกับติดตาม ผู้บริหารจะกำกับติดตามดูแลการปฏิบัติงานของครูอย่างใกล้ชิด ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามด้านความประพฤติของนักเรียน สะท้อนภาพการดำเนินงานของโรงเรียน พร้อมทั้งเสนอแนะแนวการจัดการเรียนการสอนตามความต้องการของชุมชน

3. ด้านปฏิสัมพันธ์ ผู้บริหารที่วางตัวเป็นกันเองและยกย่องให้เกียรติชุมชนจะได้รับความร่วมมือกับชุมชนในระดับสูง

4. ด้านการควบคุมการปฏิบัติงาน ผู้บริหารใช้ระบบควบคุมตามโครงสร้างการปฏิบัติงานตามสายงานทำให้ผู้ร่วมงานไม่อึดอัด ส่วนการควบคุมการปฏิบัติงานของชุมชนผู้บริหารจะทำงาน

โดยยึดหลักความยุติธรรม เปิดเผย โปร่งใส และพร้อมให้ชุมชนตรวจสอบได้ ทำให้ชุมชนสามารถเข้ามา มีบทบาทดูแลการบริหารของผู้บริหารหรือโรงเรียนได้

ปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบของสิ่งแวดล้อมภายนอกสถานศึกษาที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารแบบมีส่วนร่วม แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านสังคม ชุมชนดั้งเดิมจะมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาหรือกิจกรรมของโรงเรียนมาก ส่วนชุมชนที่ย้ายมาจากถิ่นอื่น ถ้ามาตั้งหลักแหล่งอย่างถาวรจะมีส่วนร่วมระดับปานกลาง แต่ถ้าตั้งหลักแหล่งไม่ถาวรจะมีส่วนร่วมน้อย

2. ด้านวัฒนธรรมในชุมชนจะมีความสัมพันธ์ระหว่างวัด บ้าน และ โรงเรียน

3. ด้านการเมืองการปกครอง ในบริบทของชุมชนชนานเมือง การศึกษาจะพัฒนาไปได้มากน้อยเพียงใดนั้นจะขึ้นอยู่กับการเมือง ปัจจุบันมีการปฏิรูปทางการเมืองและก่อให้เกิดการปฏิรูปทางการศึกษาควบคู่กันไปโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมมากขึ้น แต่ปัจจุบันพบว่าประชาชนยังมีพื้นฐานทางการศึกษาค่อนข้างต่ำ ทำให้การพัฒนาการเมืองในระบบประชาธิปไตยเป็นไปอย่างเชื่องช้า ขณะเดียวกันประชาชนที่มีพื้นฐานทางการศึกษาต่ำ ยังไม่เข้าใจระบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากนัก

4. ด้านเศรษฐกิจ ชุมชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี จะมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระดับสูงโดยบริจาคเงิน สิ่งของ และร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ส่วนชุมชนที่มีรายได้น้อยและการศึกษาไม่สูงจะมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระดับต่ำ เนื่องจากต้องใช้เวลาในการทำมาหากิน

องค์ประกอบสำคัญนอกเหนือกรอบทฤษฎีกล่าวคือ คุณลักษณะของผู้บริหารที่เป็นเงื่อนไขแห่งความสำเร็จด้วยความตระหนักในบทบาทหน้าที่เคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีซึ่งกันและกัน โรงเรียนต้องประสานงานกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง สร้างความเข้มแข็งด้านวิชาการ เป็นผู้นำทางเทคโนโลยี ผู้บริหารและครูเป็นตัวอย่างที่ดีและเป็นที่ยึดถือศรัทธาของชุมชน

ข้อเสนอแนะแนวทางที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานที่มีส่วนสำคัญในการวางแผนและกำหนดนโยบายการจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ควรกำหนดเป็นนโยบายอย่างชัดเจนว่าการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร
การศึกษานั้นมีขอบเขตมากน้อยเพียงใด ทั้งด้านบทบาท หน้าที่และกระบวนการบริหาร

2. ควรวางแผนให้ประชาชนรับทราบบทบาทและหน้าที่และกระบวนการการมีส่วนร่วม
ในการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึง

3. รัฐควรจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษาให้เพียงพอและทั่วถึง ไม่เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเมืองและโรงเรียนที่อยู่นอกเมืองหรือห่างไกล เพื่อก่อให้เกิดคุณภาพทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกันและเป็นธรรม

ข้อเสนอแนะเชิงการปฏิบัติ

1. ในการจัดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ควรมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ปัญหาความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน มีการสำรวจทรัพยากรที่สามารถเกื้อหนุนศักยภาพของโรงเรียนและชุมชนตามบริบทที่มีอยู่ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม

2. ให้ชุมชนมีส่วนร่วมวางแผนพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน ทั้งด้านการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาสิ่งแวดล้อม โดยนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาร่วม เพื่อรักษาพื้นเพทางวัฒนธรรมไทย และเกิดความรักความภูมิใจในชุมชนของตนเอง

3. ผู้บริหารและบุคลากรของสถานศึกษาควรศึกษาชุมชนในพื้นที่ที่โรงเรียนตั้งอยู่อย่างละเอียด เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์และสามารถเข้าถึงชุมชนอย่างแท้จริง เข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมชนจัดมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง พร้อมทั้งให้บริการชุมชนอย่างจริงใจและเต็มใจ

4. ควรนำหลักการบริหารแบบธรรมรัฐ (Good Governance) มาใช้ในการบริหาร กล่าวคือ ให้ชุมชนมีส่วนร่วม มีความยุติธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้

เกียรติศักดิ์ เจริญคุณธรรม (2546 : 82) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือสังคมของสมาชิกสโมสรไลออนส์สากล พบว่า ปัจจัยที่มีผลและสามารถทำนายการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือสังคม ได้แก่ ความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับจากการมีส่วนร่วม ตำแหน่งทางสังคมในท้องถิ่น อาชีพรับจ้าง ความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมช่วยเหลือสังคม และตำแหน่งในสโมสรไลออนส์

โคเฮนและอัฟฮอฟท์ (Cohen and Uphoff 1977 : 59 - 78) ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ อายุและเพศ สถานภาพครอบครัว ระดับการศึกษา สถานภาพทางสังคม เช่น ระดับชั้นทางศาสนา อาชีพ รายได้และทรัพย์สิน

จากการศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่ได้กล่าวข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย รูปแบบการบริหารโครงสร้างและวัฒนธรรมขององค์กร ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และสำหรับบุคลากรมีปัจจัยที่เป็นผลในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาต่าง ๆ ของสังคม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ การศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในสังคม ความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับจากการพัฒนาซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้นำมาใช้เป็นปัจจัยของ

ผู้ปกครองนักเรียนที่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนกาญจนาภิเษก
วิทยาลัย นครปฐม

5. ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วม

ถึงแม้ว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมจะให้ผลดี แต่ก็มีปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้การบริหารงานดังกล่าวไม่สามารถบรรลุตามจุดประสงค์ ได้แก่ วัฒนธรรม โครงสร้างของชุมชน ประเพณี
ปรัชญา ค่านิยมขององค์การ วิถีชีวิต การขาดบรรยากาศสนับสนุนในการเข้ามามีส่วนร่วม ประชากร
ในชุมชนไม่ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง การขาดความสำนึกในการพัฒนาองค์การ ยังไม่เห็น
ความสำคัญของการมีส่วนร่วม มีนักการบริหารและนักวิชาการได้ให้ข้อคิดและเสนอแนะในการแก้
ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2542 : 25 - 26) ได้สรุปการศึกษาอุปสรรคของการมีส่วนร่วม
อย่างแท้จริงในการพัฒนา โดยแยกตามลักษณะของปัญหาแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านการดำเนินการ จากการศึกษามหาวิทยาลัยคอร์เนลที่ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับ
การไม่มีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาต่าง ๆ พบว่าเกิดจาก

- 1.1 การวางแผนโดยการรวบอำนาจไว้ที่ส่วนกลางอย่างมาก
- 1.2 ความไม่สมบูรณ์ของการจัดส่งวัสดุอุปกรณ์ให้ฝ่ายปฏิบัติการ
- 1.3 การขาดความร่วมมือกันในระดับท้องถิ่น
- 1.4 เทคโนโลยีที่ใช้ในโครงการไม่เหมาะสม
- 1.5 สิ่งที่โครงการดำเนินการไม่เกี่ยวข้องกับชุมชน
- 1.6 ขาดโครงสร้างในชนบทที่จะรองรับและอื่น ๆ

2. ด้านวัฒนธรรม จากการศึกษาของเฟอเรเกี่ยวกับวิถีชีวิตของประชาชนอย่างแท้จริง
ประชาชนจำนวนมากได้ฝังใจในวัฒนธรรมแห่งความเจียม เพราะไม่มีโอกาสเข้าถึงหรือไม่มีสิทธิ์
มีเสียง ไม่มีโอกาสได้ร่วมในการพัฒนา นอกจากนี้การศึกษาของฮันเตอร์เกี่ยวกับความอ่อนแอที่
ฝังแน่นของประชาชนในชนบท พบว่า ประชาชนมีความเกรงกลัวต่อผู้ที่ป็นศัตรูของเขา และมี
ความอ่อนเปลี้ยต่อการคะยั้นคะยอจากการกระตุ้นของคนภายนอกที่จะทำให้เข้าไปร่วมกระทำการ
ใด ๆ ด้วย และประชาชนชนบทยากไร้เหล่านี้ก็เข้าใจถึงอุปสรรคที่ทำให้เขาไม่อาจเข้าไปมีส่วนร่วม
อย่างจริงจังด้วย

3. ด้านโครงสร้าง การดำเนินการและวัฒนธรรมมีความผูกพันอย่างเหนียวแน่นกับ
โครงสร้าง และเป็นเสมือนกฎที่จะปกป้องให้เกิดโครงสร้างทางอำนาจขึ้น และเป็นปัญหาที่จะส่งเสริม
ให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนส่วนใหญ่โดยตรง

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2541 : 44) สรุปอุปสรรคการมีส่วนร่วมของกรรมการศึกษาว่า กรรมการการศึกษายังไม่ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีความเข้าใจไม่ถูกต้อง เช่น การเข้าร่วมเป็นกรรมการของตนไม่มีความหมาย เพราะการตัดสินใจขึ้นอยู่กับผู้บริหารโรงเรียน ในส่วนสถานภาพครอบครัวก็เช่นกัน ถ้ากรรมการการศึกษามีรายได้ต่ำก็เห็นความสำคัญของการอยู่รอดก่อน จึงมักไม่มีเวลาให้กับงานกรรมการการศึกษา สำหรับในด้านโรงเรียนนั้นผู้บริหารโรงเรียนมักไม่เห็นความสำคัญของกรรมการการศึกษา เพราะคิดว่าศักยภาพของโรงเรียนมีเพียงพอไม่จำเป็นต้องพึ่งพาความคิดเห็นจากกรรมการการศึกษาจึงไม่ค่อยจัดให้มีการประชุม

กลุ่มวิจัยและประเมินคุณภาพการศึกษา (2543 : ณ) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้แก่ ความไม่เข้าใจบทบาทที่แท้จริงของตนเอง การหวังผลประโยชน์จากโรงเรียน ขาดความพร้อมทั้งความรู้ ประสบการณ์ ไม่มีเวลาร่วมกิจกรรม ยังไม่เห็นความสำคัญ และไม่สนใจในการมีส่วนร่วม

สมยศ นาวิการ (2545 : 25 - 35) ได้สรุปปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมมี 4 ด้านใหญ่ ดังนี้

1. อุปสรรคด้านองค์การ ได้แก่ ประเพณี ปรัชญา ค่านิยมขององค์การ คุณภาพของนโยบาย และระเบียบวิธีการปฏิบัติงาน คุณภาพของเจ้าหน้าที่ โครงสร้างขององค์การ และขาดบรรยากาศสนับสนุน
2. อุปสรรคด้านสถานการณ์ ได้แก่ ข้อจำกัดด้านเวลา ด้านงานและอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม
3. อุปสรรคด้านตัวผู้บริหาร ได้แก่ นิสัยของผู้บริหาร ขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดความมั่นคง ความกลัวเสียอำนาจ กลัวถูกบดบังรัศมี ขาดระเบียบวินัย มองไม่เห็นตนเอง และความล้มเหลวในอดีต
4. อุปสรรคด้านผู้เกี่ยวข้องหรือผู้ใต้บังคับบัญชา ได้แก่ ขาดความสามารถ ขาดความรู้ในบทบาทหน้าที่ที่มีความกลัวในใจเกี่ยวกับความล้มเหลว กลัวงานหนักและกลัวถูกยกเลิกงาน

ธรรมรส โชติคุณุช (2544 : 231) ได้สรุปปัญหาการนำการบริหารแบบมีส่วนร่วมมาใช้ในองค์กร ดังนี้

1. ปัญหาด้านองค์กร แม้ว่า "โครงสร้างขององค์กร" จะก่อให้เกิดความสำเร็จก็จริง แต่โครงสร้างอำนาจหน้าที่ที่เป็นอุปสรรคขัดขวางการใช้ "การบริหารโดยการมีส่วนร่วม" อย่างมีประสิทธิภาพ หากใช้อำนาจหน้าที่เป็นเผด็จการและระบบระเบียบไม่เอื้ออำนวยในลักษณะต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กร คือ

1.1 โครงสร้างองค์การ หากโครงสร้างขององค์การเป็นระบบราชการที่มีลักษณะความสัมพันธ์ที่เป็นทางการ การมอบหมายงาน การจัดระบบกลุ่มงาน การติดต่อสื่อสาร การละเมิดสายการบังคับบัญชา ล้วนเป็นทางการไม่ยืดหยุ่น

1.2 ปรัชญาและค่านิยมขององค์กร ปรัชญาขึ้นกับค่านิยมที่เป็นความเชื่อถือ โดยผู้บริหารเป็นแนวทางพื้นฐานที่ผู้บริหารใช้ในการตัดสินใจและปฏิบัติงาน ค่านิยมและปรัชญาของการบริหารจะขัดแย้งกับการบริหารโดยการมีส่วนร่วม เมื่อถูกปฏิเสธจากผู้บริหาร

1.3 ประเพณี เป็นความเคยชินและปฏิบัติอยู่เป็นความเคยชิน เพื่อรักษาสภาพเดิมเอาไว้จะไม่ยอมทดลองวิธีการใหม่ ๆ ความคิดเห็นใหม่ทั้งทางการพัฒนาองค์กร การฝึกอบรม และภาวะผู้นำที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับองค์กร

1.4 คุณภาพของนโยบาย เจ้าหน้าที่ ระเบียบวิธีปฏิบัติงาน นโยบายขององค์กร ถูกกำหนดขึ้นมาโดยอำนาจของผู้ที่มีบทบาทในองค์กร การกระทำใด ๆ ก็ตามกระทำได้โดยไม่ละเมิดนโยบาย นโยบายจะยอมถูกบริหาร ควบคุมไปกับระเบียบวิธีการปฏิบัติงาน ซึ่งระเบียบวิธีการปฏิบัติงานควรได้รับการทบทวนความเหมาะสมอยู่เสมอ โดยทั่วไปองค์กรจะก้าวหน้าเปลี่ยนแปลงและพัฒนาได้เพราะคุณภาพของเจ้าหน้าที่

2. ปัญหาด้านการบริหาร สิ่งที่มีผลต่อการบริหารโดยการมีส่วนร่วมมีดังนี้

2.1 นิสัยด้านการบริหารของผู้บริหาร พฤติกรรมการบริหารเป็นไปตามนิสัย และโลกทัศน์ของผู้บริหาร

2.2 อุปสรรคด้านการบริหาร เมื่อผู้บริหารทำตัวเป็นองค์กรและความถูกต้องขององค์กร

2.3 สมมุติฐานทฤษฎี x ของผู้บริหารและองค์กร

2.4 ความไม่เข้าใจการบริหารโดยการมีส่วนร่วม

2.5 การขาดบรรยากาศสนับสนุน อันเนื่องจากการขาดความสำนึกในการพัฒนาองค์กร

3. องค์กรขาดความเข้าใจและความสามารถในการบริหารแบบการมีส่วนร่วม เพราะมีความจำเจ ความเคยชินไม่สนใจการเปลี่ยนแปลงการบริหารสมัยใหม่

4. ผู้ได้บังคับบัญชาไม่มีความพร้อม และไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

5. ไม่สร้างบรรยากาศให้เกิดความต้องการ เพราะหากต้องสนองตอบความต้องการผู้บริหารและองค์กรจะเพิ่มภาระหน้าที่และต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น

จากเอกสารชุดการสอนประมวลสาระชุดวิชา การจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา หน่วยที่ 10 - 12 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2536) ได้กล่าวถึง ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนการสอน สรุปได้ดังนี้

1. บิดามารดาไม่เข้าใจบทบาทของตนเองในด้านการให้การศึกษาแก่ลูก เช่น ในด้านการเงิน การบริการ ทำให้ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือกับโรงเรียน

2. ขาดการให้ความร่วมมือ เมื่อทางโรงเรียนขอความร่วมมือ เช่น การร่วมประชุมเพื่อรับทราบผลการเรียนและความก้าวหน้าของนักเรียน การร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร การช่วยเหลือทางการเงิน ผู้ปกครองจำนวนมากที่ปล่อยให้เป็นการะของโรงเรียน

3. ถึงความต้องการของตนเป็นใหญ่ ผู้ปกครองไม่สนใจคำแนะนำหรือข้อมูลจากโรงเรียน เช่น เมื่อต้องการให้ลูกเป็นอย่างรักก็ตามอย่างนั้น ได้แก่ การบังคับหรือพยายามให้ลูกเข้าเรียนสายวิทยาศาสตร์ โดยลูกตนเองไม่มีความถนัดทางด้านวิทยาศาสตร์จนบางครั้งทำให้ลูกเริ่มทอดทิ้งต่อการเรียนและประพฤติตนในทางลบ

4. ไม่สนใจลูกตนเอง ผู้ปกครองบางคนห่วงเรื่องการประกอบอาชีพ การเข้าสังคม จนลืมให้ความสนใจกับลูก จนเด็กเกิดปัญหา

5. ทำตนเป็นนักเลงก้าวก่ายในหน้าที่ เป็นบทบาทของผู้ปกครองที่เอาใจใส่กับการเรียนและทำกิจกรรมของลูกมากเกินไปจนบางครั้งก้าวก่ายหน้าที่ของครู

6. ขาดความกระตือรือร้นในการให้บริการ ผู้ปกครองมีบทบาทหน้าที่จะให้ความร่วมมือและให้บริการแก่โรงเรียนในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านวิชาการและการเงิน

จากการศึกษาสรุปได้ว่า ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมเกิดจากสาเหตุใหญ่ ๆ ประกอบด้วยด้านโครงสร้างและวัฒนธรรมขององค์กรที่เอื้อต่อการบริหารแบบการมีส่วนร่วมน้อยเพียงใด ด้านผู้บริหาร ซึ่งได้แก่ ลักษณะนิสัย ความรู้ความสามารถในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สถานภาพและคุณภาพของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

6. รูปแบบการมีส่วนร่วม

นักวิชาการได้จำแนกรูปแบบของการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะและขั้นตอนของการมีส่วนร่วมดังนี้

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2540 : 19) ได้จำแนกขั้นตอนในการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในขั้นริเริ่มโครงการ เป็นขั้นของการค้นหาปัญหาและสาเหตุ ตลอดจนการตัดสินใจกำหนดความต้องการและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการ

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในขั้นวางแผน เป็นขั้นของการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการ แนวทางการดำเนินงานและกำหนดทรัพยากรที่จะใช้ในโครงการ

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินการ เป็นขั้นของการเข้ามามีส่วนร่วมในการทำประโยชน์ให้แก่โครงการ โดยการร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน หรือโดยการบริหารงาน และประสานงาน ตลอดจนดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผล เป็นขั้นของการเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินว่าการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ อาจเป็นการประเมินผลย่อยเพื่อดูความก้าวหน้าของการดำเนินงานหรือประเมินผลรวมสรุปวบรวมยอด

ชาติดิต และคณะ (Shadid and other 1982 : 356) ได้จำแนกขั้นตอนหรือประเภทของการมีส่วนร่วมออกเป็นเรื่องของการตัดสินใจ การดำเนินการ ผลประโยชน์ และการประเมินผล ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในกระบวนการของการตัดสินใจนั้น ประการแรกที่สุดที่ต้องกระทำก็คือ การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นก็เลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงานโครงการนั้นจะได้คำถามที่ว่าใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้าง และจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารงานและประสานงาน และการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์นั้น นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย ผลประโยชน์ของโครงการนี้รวมทั้งผลประโยชน์ในทางบวกและผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์และโทษต่อบุคลากรและสังคมด้วย

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้น สิ่งที่สำคัญที่ต้องสังเกตก็คือ ความเห็น ความชอบ และความคาดหวังซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคลากรในกลุ่มต่าง ๆ ได้

นงรัตน์ ศรีพรหม (2544 : 21 - 24) ได้กล่าวถึง รูปแบบการจัดกิจกรรมที่โรงเรียนสามารถให้ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีหลายรูปแบบดังนี้

1. การเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการบริหาร และการจัดการโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีบทบาทในรูปคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ของโรงเรียน ได้แก่ เป็นกรรมการสถานศึกษาหรือกรรมการโรงเรียน คณะกรรมการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน คณะกรรมการวางแผนนโยบายและเป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียน คณะกรรมการจัดหางบประมาณเพื่อ

ช่วยเหลือโรงเรียนรูปแบบอื่น ๆ ซึ่งมีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ร่วมตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ เช่น ร่วมกำหนดนโยบาย เป้าหมายและวางแผนของโรงเรียนโดยร่วมพิจารณาแผนปฏิบัติการโรงเรียนและแผนพัฒนาโรงเรียน จัดหาทุนการศึกษา ร่วมพัฒนาอาคารสถานที่สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ร่วมจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัย เช่น บริการการให้อาหารกลางวัน การจัดแข่งขันกีฬา โครงการเยี่ยมบ้าน ร่วมประชาสัมพันธ์โรงเรียน

2. การเข้ามามีส่วนร่วมด้านวิชาการ ผู้ปกครอง ชุมชน สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้ 1) เป็นผู้ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน การช่วยเหลือและกระตุ้นพัฒนาการด้านต่าง ๆ ได้แก่ การช่วยเหลือในเรื่องการบ้าน แนะนำการเรียน เป็นต้น 2) การเป็นวิทยากรโรงเรียนควรมีการสำรวจคนในชุมชน เพื่อเก็บข้อมูลความพร้อมในการช่วยเหลือด้านวิชาการ เช่น เชิญมาเป็นวิทยากร ช่วยสอนทักษะความชำนาญที่มีในชั้นเรียน เป็นคณะจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เป็นต้น 3) การเป็นผู้ช่วยครู โรงเรียนเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้ามาเยี่ยมเยียนหรือสังเกตการณ์ในชั้นเรียนหรือทำโครงการส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามาช่วยเหลือครู เช่น ครูพิเศษช่วยสอน ช่วยดูแลเด็กปฐมวัย ช่วยทำสื่อและอุปกรณ์การเรียน เป็นต้น 4) การเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ เนื่องจากชุมชนมีสถานประกอบการที่หลากหลาย มีบุคลากรที่มีภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น วิถีชีวิตที่สำคัญในชุมชน ศิลปวัฒนธรรม อาชีพ แหล่งท่องเที่ยว ฯลฯ นอกจากนี้ชุมชนยังมีสถานประกอบการที่นักเรียนสามารถเรียนรู้และฝึกทักษะด้านการประกอบอาชีพต่าง ๆ ตามความสนใจ เช่น การทอผ้า การแกะสลัก การเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น 5) การเป็นแหล่งศึกษาการเรียนรู้ ดังนั้นโรงเรียนควรประสานงานกับชุมชน ผู้ปกครองนักเรียนเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ 6) เป็นผู้ร่วมประเมิน ในแต่ละปีการศึกษาโรงเรียนควรจัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานโดยเชิญผู้ปกครอง ชุมชน ร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินผลงาน เช่น ประเมินโครงการต่าง ๆ ว่าบรรลุเป้าหมายหรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคอะไร เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานปีต่อไป และสรุปรายงานต้นสังกัดและสาธารณชนทราบ นอกจากนี้ในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนควรให้โอกาสผู้ปกครองเป็นผู้ร่วมประเมินผลงานและตรวจสอบพัฒนาการความก้าวหน้าของนักเรียนด้วย

3. ด้านกิจกรรมอื่น ๆ ในโรงเรียน ในแต่ละปีการศึกษาทุกโรงเรียนจะมีโครงการ / กิจกรรมเสริมหลักสูตร โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยการเชิญมาเป็นแขกของโรงเรียนหรือร่วมเป็นคณะกรรมการจัดงานต่าง ๆ เช่น งานแข่งขันกีฬาภายใน งานบุญประเพณีต่าง ๆ การร่วมพัฒนาชุมชน และสาธารณชนในชุมชน เป็นต้น

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2545 : 8 - 13) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมมี รูปแบบ 2 ลักษณะใหญ่ ๆ

ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมทางตรง คือ การเข้าไปมีส่วนร่วมในลักษณะของการปฏิบัติงานรับผิดชอบ เพราะเป็นหน้าที่โดยตรง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน และบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน

2. การมีส่วนร่วมทางอ้อม คือ เป็นลักษณะการกรรมการหรือผู้แทน ได้แก่ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรท้องถิ่น ผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาทุกระดับ

ศิริกาญจน์ โกลุมภ์ (2542 : 215 - 219) ได้แบ่งรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามเงื่อนไขบทบาทการมีส่วนร่วม คุณสมบัติของผู้มีส่วนร่วมและกิจกรรมที่โรงเรียนต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม คือ แบบเหลื่อมล้ำ (Inequity Participatory Pattern) ซึ่งจำแนกรูปแบบตามคุณสมบัติของบุคลากรที่มีส่วนร่วมเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ เป็นแบบแผนการมีส่วนร่วมของกลุ่มบุคลากรที่เป็นผู้มีอำนาจและมีทรัพยากรมากที่สุดในชุมชน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ประธานและคณะกรรมการโรงเรียน เจ้าอาวาส และหัวหน้าโครงการหรือกิจกรรม ซึ่งกิจกรรมที่มีส่วนร่วมนั้นเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในโรงเรียน

1.1 บทบาทที่แสดงในการมีส่วนร่วม ได้แก่ ริเริ่มงาน คิดงาน ร่วมดำเนินการ ร่วมสนับสนุน ร่วมงาน ร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างหนักแน่นจริงจัง มีอำนาจตัดสินใจที่เปลี่ยนแปลงกิจกรรมที่ดำเนินงานได้

1.2 คุณสมบัติของผู้มีส่วนร่วม ได้แก่ มีอำนาจตามระบบราชการ มีบารมีได้รับการยอมรับในชุมชน มีทรัพยากรมาก เช่น มีความรู้ มีเงิน

2. การมีส่วนร่วมเป็นบางส่วน เป็นแบบแผนการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้มีอำนาจและทรัพยากรปานกลางในชุมชน ได้แก่ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มคณะครู คณะกรรมการโรงเรียน กิจกรรมที่มีส่วนร่วม ได้แก่ กิจกรรมตามประเพณี การประชุมต่าง ๆ การปรับปรุงอาคารสถานที่

2.1 บทบาทที่แสดงในการมีส่วนร่วม ได้แก่ ร่วมงาน ร่วมมือ ร่วมสนับสนุน ร่วมริเริ่มงาน ริเริ่มกิจกรรม บริจาคเงินสิ่งของ เป็นผู้ร่วมดำเนินการ แสดงความคิดเห็นอย่างมั่นใจ มีอำนาจในการตัดสินใจบ้าง

2.2 คุณสมบัติของผู้มีส่วนร่วม ได้แก่ เป็นคณะทำงานของผู้มีอำนาจในการปกครอง มีความรู้ ต้องการงานเพื่อชุมชน

3. การมีส่วนร่วมแบบชายขอบ เป็นแบบแผนการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ไม่มีอำนาจและทรัพยากรในชุมชน ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนและประชาชนทั่วไป โดยกิจกรรมที่มีส่วนร่วม คือ กิจกรรมของโรงเรียน งานตามประเพณี งานพิเศษ และการประชุม

3.1 บทบาทที่แสดงในการมีส่วนร่วม ได้แก่ เป็นผู้มาร่วมงาน เป็นผู้ให้ความร่วมมือ เป็นผู้ให้การสนับสนุน บริจาคเงินและสิ่งของ ร่วมดำเนินการและแสดงความคิดเห็นบ้าง ไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ

3.2 คุณสมบัติของผู้มีส่วนร่วม ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน และประชาชนทั่วไป

อุทัย บุญประเสริฐ (2542 : 15 - 17) การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ใช้อยู่ในปัจจุบันและเป็นที่ยอมรับว่าได้ผลในเชิงปฏิบัติมากมี 4 แบบ ดังนี้

1. ระบบการปรึกษาหารือ เป็นการบริหารแบบเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมปฏิบัติงานในรูปคณะกรรมการต่าง ๆ รูปแบบนี้เป็นการกระจายอำนาจการบริหารและการตัดสินใจให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องรับผิดชอบ

2. ระบบกลุ่มคุณภาพ เป็นการบริหารที่เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในรูปกลุ่มทำงาน แบบนี้เหมาะสำหรับใช้กับพนักงานระดับหัวหน้างาน เป็นการฝึกฝนและเปิดโอกาสให้ทำงานร่วมกันเพื่อค้นหาปัญหา วิเคราะห์ปัญหา หาสาเหตุของปัญหา ตลอดจนแนวทางแก้ปัญหาด้วยตนเอง

3. ระบบข้อเสนอแนะ หลักการปฏิบัติทุกคนได้กรอกแบบแสดงความคิดเห็นตามที่กำหนด และมีคณะกรรมการพิจารณาข้อเสนอแนะตามแบบฟอร์มที่กำหนด หากมีข้อเสนอแนะที่ดีและนำไปปฏิบัติจะได้รับรางวัลตอบแทนแก่ผู้เสนอความคิดเห็น

4. ระบบส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการ และรู้สึกผูกพันในการปฏิบัติงานเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน

สรุปรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมมีหลายรูปแบบทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนก เช่น ใช้ขั้นตอนในการมีส่วนร่วมจะมี 4 รูปแบบ คือ 1) ขั้นริเริ่มโครงการ 2) ขั้นวางแผน 3) ขั้นดำเนินการ 4) ขั้นประเมินผล ถ้าใช้ขั้นตอนในการดำเนินการเข้าร่วมทำงานจะมี 4 รูปแบบ คือ 1) การเข้าร่วมวางแผนและตัดสินใจ 2) การเข้าร่วมดำเนินปฏิบัติการ 3) การเข้าร่วมรับผลประโยชน์ และ 4) การเข้าร่วมวัดและประเมินผล ถ้าใช้ลักษณะการเข้าร่วมมีส่วนร่วมทางตรงกับทางอ้อมมี 2 รูปแบบ คือ 1) การเข้าร่วมทางตรง 2) การเข้าร่วมทางอ้อม ถ้าใช้ลักษณะการมีส่วนร่วมจะมี 4 แบบ คือ 1) ระบบการปรึกษาหารือ 2) ระบบคุณภาพ 3) ระบบข้อเสนอแนะ 4) ระบบส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติ และถ้าใช้ลักษณะการหลือมล้ำตามคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมเป็นเกณฑ์มี 3 รูปแบบ คือ 1) การมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ 2) การมีส่วนร่วมเป็นบางส่วน 3) การมีส่วนร่วมแบบขายขอบ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมโดยใช้ลักษณะการหลือมล้ำ

7. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนเป็นสถาบันพัฒนาคน เพื่อดำรงชีวิตที่ดีในชุมชนมีหน้าที่ให้การถ่ายทอดวัฒนธรรม และเตรียมสมาชิกของสังคมให้เป็นบุคคลที่สังคมยอมรับ ดังนั้นบ้านและชุมชนจึงมีบทบาทสำคัญเกี่ยวข้องกับทางโรงเรียน และมีส่วนสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

สมหมาย วัฒนะศิริ (2541 : 17 - 18) ได้กล่าวว่า สมาคมผู้ปกครองและครูมีกรอบความคิดเพื่อมุ่งส่งเสริมสนับสนุนและให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการพัฒนาศักยภาพของครูอาจารย์ ตลอดจนร่วมมือกับผู้ปกครองและประสานงานกับองค์กรต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. สร้างความสัมพันธ์อันดีงามระหว่างผู้ปกครองกับครูและสมาชิก เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการส่งเสริมการศึกษา ศีลธรรมและวัฒนธรรมของนักเรียน

2. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และประสบการณ์ เพื่อแก้ไขปัญหาของนักเรียน รวมทั้งการให้การแนะแนวการศึกษาและอาชีพ

3. ร่วมมือกับรัฐบาล องค์กร หรือสมาคม หรือคณะบุคคล ในอันที่จะส่งเสริมให้เยาวชนมีความรู้ความประพฤติดี มีพลานามัยสมบูรณ์ เพื่อที่จะเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ

4. ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะความเจริญในการศึกษาและสวัสดิการของนักเรียนและครู

นอกจากนั้นสมาคมผู้ปกครองและครูได้มีการจัดกิจกรรมที่สำคัญ คือ

1. ด้านการเรียนการสอน ลักษณะของกิจกรรมจะเน้นที่การพัฒนาครูและบุคลากรของโรงเรียน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และอาศัยสื่อที่มีคุณภาพและทันสมัย โครงการที่สำคัญ ได้แก่ โครงการฝึกอบรม สัมมนาศึกษาดูงาน และการผลิตสื่อการสอน โครงการสอนเสริม โครงการเข้าค่ายวิชาการ โครงการประกวดแข่งขันทักษะความสามารถต่าง ๆ ตลอดจนการเผยแพร่ผลงาน โครงการจัดซื้อรวมทั้งซ่อมบำรุงรักษาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน โครงการพัฒนาศูนย์วิชาต่าง ๆ โดยเฉพาะศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนวิชาศิลปะ โครงการจัดจ้างวิทยากรพิเศษ และเจ้าหน้าที่สมาคมฯ

2. ด้านเกี่ยวกับตัวนักเรียน ลักษณะของกิจกรรมด้านนี้จะมุ่งด้านพฤติกรรมของวัยรุ่น เพื่อสร้างจิตสำนึกในความเป็นมนุษย์ การอยู่ในสังคมและโลกของความเป็นจริง การรู้จักวางแผนตัวเอง การทำงานร่วมกัน การรู้จักแยกแยะความผิดถูกและตัดสินใจได้ มีระเบียบวินัย ปลอดภัยเสพติด และปลูกฝังความเป็นไทย เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ โครงการที่สำคัญได้แก่ โครงการเครือข่ายผู้ปกครอง โครงการป้องกันต่อต้านสารเสพติดและโรคเอดส์ โครงการส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยและความเป็นผู้นำ โครงการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม

3. ด้านสวัสดิภาพและสวัสดิการ ลักษณะกิจกรรมเพื่อมุ่งเน้นให้ครู นักเรียน ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนมีความปลอดภัย มั่นใจ มีขวัญและกำลังใจ ในอันที่จะสอนนักเรียนและอยู่อย่างมีความสุข โครงการที่สำคัญ ได้แก่ โครงการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน โครงการซ่อมบำรุงรักษาพัฒนาด้านสาธารณูปโภคและสถานที่ โครงการด้านความปลอดภัย โครงการด้านสวัสดิการทั่วไป โครงการร่วมมือกับสถาบันและหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชน โครงการประกาศเกียรติคุณของบุคลากรในโรงเรียน

4. กิจกรรมที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ลักษณะกิจกรรมเพื่อมุ่งเน้นสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้ปกครอง นอกจากนี้เป็นการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร โครงการที่สำคัญ ได้แก่ โครงการความสัมพันธ์กับชุมชน กิจกรรมเดินการกุศลเพื่อพัฒนาการศึกษา โครงการสำรวจแหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

กล่าวโดยสรุป การที่ผู้ปกครองจะให้ความร่วมมือกับโรงเรียนอาจทำได้โดยการเป็นกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปกครองกับครู มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นเพื่อแก้ไขปัญหาของนักเรียน กิจกรรมของสมาคมผู้ปกครองและครู ได้แก่ กิจกรรมด้านการเรียนการสอน ด้านเกี่ยวกับตัวนักเรียน ด้านสวัสดิภาพและสวัสดิการ และกิจกรรมที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม เช่น การให้ทุนการศึกษา การจัดโครงการเชิญผู้ปกครองมาเยี่ยมโรงเรียน เป็นต้น

การบริหารงานวิชาการ

1. ความหมายงานวิชาการ

จากการศึกษาการบริหารงานวิชาการได้มีผู้ให้ความหมายการบริหารวิชาการไว้หลายแนวคิด ดังนี้

เรณู ครุฑไทย (2542 : 9) ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการว่าหมายถึง การจัดกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และได้รับประสบการณ์อย่างมีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

กมล ภูประเสริฐ (2544 : 6) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา หมายถึง การบริหารที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของสถานศึกษา

กมล ธิโสภา (2544 : 82) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนและการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมต้องรับผิดชอบและเป็นผู้นำของครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถานศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นำ

ในด้านวิชาการ โดยการทำงานร่วมกับครู สนับสนุน กระตุ้นเตือนให้คำแนะนำ และประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในด้านการเรียนการสอน การบริหารวิชาการครอบคลุมถึงสิ่งต่อไปนี้ ขอบข่ายของงานวิชาการ การวางแผนงานวิชาการ การใช้หลักสูตร การพัฒนางานวิชาการ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545 : 7) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การจัดการศึกษาคุณภาพมาตรฐานของสถานศึกษา ประกอบด้วย งานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การจัดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การจัดสิ่งส่งเสริมงานด้านวิชาการและงานด้านวัดผลประเมินผล

สมถวิล อัมมทินโน (2538 : 141) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน และพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจะต้องรับผิดชอบและเป็นผู้นำของครูด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่งคือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ

นาวิ ยิ่งยง (2544 : 10 - 11) ได้สรุปว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาเนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของการจัดการศึกษา

จากการศึกษาคำราและงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพทางการศึกษา โดยผู้บริหารโรงเรียนสามารถกระตุ้น แนะนำ และประสานงานให้ครูร่วมกันทำงานเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลดี มีคุณภาพ บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2. ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียน และเป็นงานที่มีขอบข่ายเกี่ยวกับงานหลายด้าน จึงมีนักศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้หลายท่าน ดังนี้

สวาท เกษณา (2539 : 11) สรุปว่า การบริหารเป็นภารกิจที่สำคัญและเป็นภารกิจในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องดูแลให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยใช้รูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพ

กิติมา ปริดีติลล (2532 : 48) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนประเภทใด มาตรฐานหรือคุณภาพมักจะได้รับพิจารณาจากผลงานวิชาการเป็นสำคัญ

กรมสามัญศึกษา (2543 : 16) กล่าวว่า งานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารกิจกรรมในโรงเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน งานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียนทั้งในด้านการบริหารและการปฏิบัติงานของครู ผลงานทางวิชาการที่ได้รับผิดชอบ เป็นผู้นำของครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรกเพราะหน้าที่ของโรงเรียนคือการให้ความรู้ด้านวิชาการแก่นักเรียน

ทรงพล ทรงจำ (2544 : 14) กล่าวว่า โรงเรียนเป็นหน่วยงานทางการศึกษาระดับปฏิบัติการที่สำคัญที่สุดและผลการศึกษาจะเป็นเช่นใดนั้นขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติงานของโรงเรียน การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยให้นักเรียนมีคุณภาพที่พึงประสงค์ทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทุกกลุ่มประสบการณ์ ทั้งคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสุขภาพอนามัยที่ดี ดังนั้นงานหลักที่มีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่งของโรงเรียนคือ งานจัดการเรียนรู้หรืองานวิชาการในโรงเรียน

สรุปว่าการบริหารงานวิชาการถือเป็นงานหลักที่มีความสำคัญของโรงเรียน ทั้งนี้เพราะโรงเรียนมีหน้าที่ในการให้ความรู้ด้านวิชาการแก่นักเรียน โดยผู้บริหารจะต้องดูแลจัดการศึกษาให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

3. ขอบข่ายงานวิชาการ

โรงเรียนมัธยมศึกษามีภารกิจหลัก คือ การจัดการเรียนการสอนให้กับเยาวชนของชาติ ในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนแต่ละแห่งแตกต่างกัน และคล้ายคลึงกันมากเช่นเดียวกับแนวคิดของนักบริหารศึกษาหลายท่าน ได้ให้ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ ดังต่อไปนี้

สำนักงานการศึกษาธิการ เขต 2 (2530 : 47) ได้ระบุขอบข่ายงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาว่าแบ่งงานตามลักษณะงานได้ 4 กลุ่ม คือ

1. งานสอนและงานกิจกรรมนักเรียน ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน จัดตารางสอน จัดครูเข้าสอน จัดกลุ่มการเรียน จัดสอนซ่อมเสริม และการจัดกิจกรรมนักเรียน
2. งานวัดและประเมินผล ได้แก่ งานการวางแผนการวัดและประเมินผล การวิเคราะห์ผลการทดสอบ การเก็บข้อมูลสถิติต่าง ๆ
3. งานเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน เช่น พิจารณากำหนดแบบเรียน ชนิดและปริมาณของอุปกรณ์การเรียน คู่มือครู หนังสือประกอบการเรียนการสอน เป็นต้น
4. งานส่งเสริมวิชาการ ได้แก่ งานห้องสมุด ไลบรารีศูนย์อุปกรณ์ ห้องเรียนประจำวิชา ห้องบริการทางวิชาการ เป็นต้น

กิติมา ปรีดีติติก (2532 : 58) กล่าวถึง ขอบข่ายงานด้านวิชาการแบ่งออกเป็น 6 ประการคือ

1. แผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ
2. หลักสูตรและการสอน
3. การจัดการเรียนการสอน
4. สื่อการสอน
5. การปรับปรุงการเรียนการสอน

6. วัดผลและประเมินผล

สมถวิล ธัมมทินโน (2538 : 141 - 143) ได้กล่าวว่า การบริหารวิชาการจะครอบคลุมถึง ขอบข่ายงานวิชาการ การวางแผนวิชาการ การใช้หลักสูตร และการพัฒนางานวิชาการ ดังนี้

1. ขอบข่ายงานวิชาการขอบเขตงานวิชาการที่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียน ที่สำคัญคือ หลักสูตร การจัดแผนการเรียน การจัดตารางเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดกลุ่มการเรียน การจัดสอนซ่อมเสริม การประเมินผลการเรียนรู้

2. การวางแผนวิชาการ ประกอบด้วย การจัดองค์การของงานวิชาการในโรงเรียน การวางแผนประสานงานวิชาการกับหน่วยงานอื่นในโรงเรียน การเตรียมอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อให้มีการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดสรรงบประมาณ และการจัดบุคลากรทำงานวิชาการ

3. การใช้หลักสูตร หลักสูตรเป็นหัวใจของงานวิชาการที่จะต้องยึดในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน ดังนั้นมีขอบเขตดำเนินการ คือ ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ดำเนินการใช้หลักสูตรของโรงเรียน ครูอาจารย์ต้องเข้าใจถึงจุดหมาย หลักการ โครงสร้างของหลักสูตรให้ชัดเจน ต้องแปลหลักการจุดหมายของหลักสูตรออกเป็นแนวปฏิบัติที่ชัดเจน พร้อมกับวิเคราะห์โครงสร้างของหลักสูตรให้เข้าใจตรงกัน แล้วร่วมกันใช้หลักสูตรได้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมและควบคุมการใช้หลักสูตร ซึ่งจะต้องมีการติดตามและรายงานตลอดระยะเวลาที่จัดการเรียนการสอนในระหว่างปี เพื่อให้ทราบถึงข้อขัดข้องและอุปสรรคต่าง ๆ และดำเนินการแก้ไขและปรับปรุงให้ดำเนินต่อไปด้วยดีมีประสิทธิภาพ ใช้แหล่งวิชาการและองค์กรต่าง ๆ ส่งเสริมงานวิชาการ การใช้ทรัพยากรของท้องถิ่นถือเป็นเรื่องที่ควรได้รับการสนับสนุนในการบริหารงานวิชาการและการใช้แหล่งวิทยาการ สถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระ

4. การพัฒนางานวิชาการ งานวิชาการเป็นงานที่ต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาให้ทันสมัยอยู่เสมอ ดังนั้นการพัฒนาประกอบด้วย การนิเทศภายใน ได้แก่ การจัดประชุมอบรม การสัมมนาทางวิชาการ จัดทำคู่มือครูหรือแนวปฏิบัติการสอน การไปศึกษาดูงาน และการนำเทคโนโลยีใหม่เข้ามาช่วยในการเรียนการสอน

กรมสามัญศึกษา (2540 : 3 - 10) กำหนดขอบข่ายงานวิชาการตามเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษา ไว้ 6 ด้าน คือ

1. การวางแผนงานวิชาการ ได้แก่ การรวบรวมข้อมูล จัดระเบียบและแนวปฏิบัติของทางราชการที่เกี่ยวกับงานวิชาการ และการทำแผนงานวิชาการ

2. การบริหารงานวิชาการ ได้แก่ กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ การจัดกลุ่มการเรียน การจัดตารางสอน การจัดครูเข้าสอนตามตารางสอน การจัดครูสอนแทน การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานวิชาการ

3. การจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดทำ การใช้ การปรับปรุงแผนการสอนรายวิชา และการจัดหา จัดทำ ใ้ บำรุงรักษา และส่งเสริมการผลิตสื่อการเรียนการสอน

4. การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ ได้แก่ การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การจัดสอนซ่อมเสริม การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนโรงเรียน การจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักสูตร และการพัฒนาครูทางด้านวิชาการ ได้แก่ การนิเทศภายใน การจัดหาจัดทำเอกสารความรู้ทางวิชาการ การอบรม หรือฝึกอบรม การประชุมสัมมนา การศึกษาดูงาน หรือการศึกษาต่อ การประชุมปฏิบัติการ การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ การจัดทำพัฒนาครูทางด้านวิชาการด้วยวิธีอื่น ๆ การสร้างบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน และส่งเสริมการวิเคราะห์วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

5. การวัดผลและประเมินผลการเรียน และงานทะเบียนนักเรียน ได้แก่ การดำเนินการวัดผลประเมินผลการเรียน การสร้างและปรับปรุงเครื่องมือการวัดผลการเรียน การจัดให้มีเอกสารแบบฟอร์มเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียน การดำเนินการเกี่ยวกับหลักฐานการวัดและประเมินผลการเรียน และงานทะเบียนนักเรียน

6. การประเมินผลการจัดการงานวิชาการ ได้แก่ การประเมินผลการจัดงานวิชาการ และการประเมินผลในด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

อินทรีรา บุญยาทร (2542 : 158 - 164) ได้ให้ขอบข่ายงานวิชาการสรุปไว้ว่างานวิชาการมีขอบข่ายงานคือ

1. การจัดแผนการเรียน แผนการเรียนคือ รายวิชาที่กำหนดไว้ให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนอย่างมีเป้าหมายตามความถนัด ความต้องการและความสนใจ

2. การจัดตารางเรียนหรือตารางสอน คือ ตารางกำหนดวัน เวลา สถานที่ วิชา และกลุ่มผู้เรียนที่จะทำการเรียนการสอน

3. การสอนเสริม การสอนเสริม คือ การสอนที่มีความมุ่งหมายที่จะช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อนไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

4. การจัดกิจกรรม โดยจัดกิจกรรมตามโครงสร้างของหลักสูตร

5. การส่งเสริมการเรียนการสอน

นาวิ ยั่งยืน (2544 : 10 - 11) ได้สรุปขอบข่ายงานบริหารวิชาการ ดังนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ ได้แก่ งานเกี่ยวกับการจัดหลักสูตร งานจัดปฏิทิน การศึกษา งานเกี่ยวกับความรับผิดชอบตามภาระหน้าที่ และงานการจัดชั้นตอน และจัดเวลาในการทำงาน

2. การจัดดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดแบบเรียน การปรับปรุงการเรียนการสอน และการฝึกงาน

3. การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอนเป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การส่งเสริมการจัดหลักสูตรการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่ การจัดสื่อการเรียนการสอน การจัดห้องสมุด และการนิเทศการสอน

4. การวัดและการประเมินผลเป็นกระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียน

กมล ภูประเสริฐ (2544 : 9 - 17) กำหนดขอบเขตวิชาการไว้ 9 ด้าน คือ

1. การบริหารหลักสูตร ได้แก่ การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางระดับประเทศ การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และการจัดทำหน่วยการเรียนรู้

2. การบริหารการเรียนการสอน ได้แก่ การรวบรวมวิเคราะห์และกำหนดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับหน่วยการเรียนรู้และการกำหนด การเตรียมการ และการจัดหาสื่อการเรียนการสอน การกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้หรือรายวิชา การจัดทำแผนการสอน หรือแผนการจัดการเรียนรู้ การควบคุม ดูแล และส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน และการร่วมมือกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนการสอนโดยการนิเทศภายใน

3. การบริหารประเมินผลการเรียน ได้แก่ การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ การกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่จะใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการควบคุมดูแลและส่งเสริมให้มีการประเมินผลการเรียน

4. การจัดทำหลักฐานการศึกษา ได้แก่ การนำผลประเมินไปใช้ในการแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียน และการกำหนดรูปแบบ ระยะเวลาการรายงานผลการเรียนรู้

5. การบริหารนิเทศภายในสถานศึกษา ได้แก่ การทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายใน การกำหนดวิธีการและระยะเวลาการนิเทศภายใน การควบคุมและส่งเสริมให้มีการดำเนินการนิเทศภายใน การร่วมกันแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น การบริหารการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา การวิเคราะห์ปัญหาร่วมกันเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของบุคลากร และการควบคุมดูแลการดำเนินงานพัฒนาบุคลากร

6. การบริหารการวิจัยและพัฒนา ได้แก่ การทำความเข้าใจและส่งเสริมให้มีการวิจัยในชั้นเรียน การร่วมกันกำหนดประเด็นปัญหาที่ควรพัฒนาร่วมกันและการควบคุมดูแลและส่งเสริมการวิจัย

7. การบริหารโครงการทางวิชาการ ได้แก่ การกำหนดหัวข้อเรื่องทางวิชาการ การกำหนดวิธีดำเนินการและการควบคุมดูแลและส่งเสริม

8. การบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ ได้แก่ การกำหนดข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ การกำหนดเวลาในการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ การควบคุมดูแล และส่งเสริมการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ และการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้

9. การบริหารการประเมินผลงานทางวิชาการของสถานศึกษา ได้แก่ การกำหนดหัวข้อประเมินผลงาน การกำหนดวิธีการและเครื่องมือในการประเมิน และการควบคุมดูแล และส่งเสริมให้มีการดำเนินการประเมิน การสรุปผล และเขียนรายงานประจำปี

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545 : 3 - 4) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดทำกรรณวาทน์เกี่ยวกับการเรียนการสอน ได้แก่ แผนปฏิบัติงานวิชาการ โครงการสอน บันทึกการสอน เป็นต้น

2. การจัดทำเนื้องานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนในโรงเรียนดำเนินไปด้วยดีและสามารถปฏิบัติได้ จึงต้องมีการจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดแบบเรียน การปรับปรุงการเรียนการสอน และการฝึกงาน เป็นต้น

3. การจัดการบริการเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และการส่งเสริมการจัดหลักสูตร และโปรแกรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ได้แก่ การจัดสื่อการเรียนการสอน การจัดห้องสมุด และการนิเทศการสอน

4. การวัดและประเมินผล เป็นกระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในด้านการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (2546 : 32) ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารวิชาการ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถาบันการศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัวยุ วังค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม (2546) ได้กำหนดขอบข่ายดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ ขอบข่ายภาระงานประกอบด้วย การจัดทำแผนภูมิสายงานวิชาการ การจัดทำพรณนางานตามสายงานวิชาการ การมอบหมายงานเป็นลายลักษณ์อักษร การปฏิบัติจริงตามพรณนางานวิชาการ การประเมินผลการปฏิบัติงานตามพรณนางานวิชาการ การปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานวิชาการ การวางแผนจัดกลุ่มการเรียนตามโครงสร้างของหลักสูตร การติดตามประเมินผลการจัดกลุ่มเรียน การปรับปรุงการจัดกลุ่มเรียน การประชุมวางแผน การจัดทำตารางสอน ตารางสอนรวม / ตารางสอนรายบุคคล / ตารางการใช้ห้อง การติดตามประเมินผลการใช้ตารางสอน วางแผนจัดครูเข้าสอนตามตารางสอน ระเบียบแนวปฏิบัติในการจัดครูเข้าสอนที่เหมาะสมและสม่ำเสมอ การประเมินผลการจัดครูเข้าสอน การปรับปรุง / พัฒนาการจัดครูเข้าสอน การวางแผนการจัดทำแนวปฏิบัติในการจัดครูเข้าสอนแทน การประเมินผลการจัดครูเข้าสอนแทน การปรับปรุงและพัฒนาการจัดครูเข้าสอนแทน การวางแผนนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานวิชาการ ระเบียบแนวปฏิบัติในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการดำเนินงานวิชาการ การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานวิชาการ การปรับปรุง / พัฒนาการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการดำเนินงานวิชาการ การประเมินผลการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการดำเนินงานวิชาการ การนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาางานการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการดำเนินงานวิชาการ และการดำเนินการงานสำนักงาน งานสารบรรณของฝ่ายวิชาการ

2. การวางแผนงานวิชาการ ขอบข่ายภาระงานประกอบด้วย การวางแผนในการจัดทำแผนงานวิชาการระเบียบแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับงานวิชาการ จัดทำแผนปฏิบัติการฝ่ายวิชาการ การจัดทำและมีแผนงานวิชาการเป็นลายลักษณ์อักษร การจัดทำปฏิทินปฏิบัติการฝ่ายวิชาการ การดำเนินการตามแผนการวิชาการที่จัดทำขึ้น การติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงานวิชาการที่จัดทำขึ้น การนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาวิชาการอยู่เสมอ การรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติงานวิชาการให้เป็นระบบ การจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับงานวิชาการขึ้นใช้ใน

โรงเรียน การทำคู่มือครู การทำคู่มือนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ การติดตามประเมินผลการใช้ระเบียบ และการปรับปรุง / พัฒนาระเบียบแนวปฏิบัติเอกสารหรือคู่มือที่จัดทำขึ้น

3. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ขอบข่ายภาระงานประกอบด้วย วางแผนการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 สาระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสาระสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น วิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสภาพสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมายลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย รวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และลักษณะที่พึงประสงค์ โดยพยายามบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามเหมาะสม นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม นิเทศการใช้ ติดตาม ประเมินผล การใช้หลักสูตร และปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรตามเหมาะสม

4. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ขอบข่ายภาระงานประกอบด้วย การวางแผนพัฒนากระบวนการเรียนรู้ส่งเสริมให้ครูทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรใหม่ จัดทำแผนการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียนฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการอ่านและใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจการ ทั้งนี้โดยจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม และแหล่งการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น มามีส่วนร่วมการเรียนการสอนตามเหมาะสม จัดให้มีนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่น นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันตามความเหมาะสม ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม ประเมินผลการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ปรับปรุงพัฒนากระบวนการเรียนรู้

5. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ภาระงานประกอบด้วย วางแผนการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน จัดทำระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ให้ความรู้แก่ครูและนักเรียนเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล การส่งเสริมให้ครูทำแผนการวัดผล และประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการ

5.1 ความหมายกิจกรรมเสริมหลักสูตร

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายดังนี้

สทูปและคณะ (Stoops and others 1981 : 7) ได้กล่าวว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตร

ได้กลายเป็นส่วนที่ทำให้แผนการเรียนโดยรวมของโรงเรียนสมบูรณ์และได้รับการยอมรับว่าเป็นส่วนสำคัญของหลักสูตรการเรียน ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรภายในโรงเรียน บุคลากรที่มีความสนใจและมีทักษะเป็นพิเศษ กิจกรรมควรส่งเสริมการเรียนของนักเรียนทุกคนมากกว่าที่จะจัดให้สำหรับนักเรียนเพียงไม่กี่คน กิจกรรมเสริมหลักสูตรได้พัฒนาขึ้นอย่างกว้างขวาง ทั้งในด้านขอบข่ายและความสำคัญ และได้รับการพิสูจน์ว่ามีคุณค่าสำคัญต่อการศึกษา ซึ่งเป้าหมายของการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร คือ 1) การพัฒนาความเป็นผู้นำ 2) การส่งเสริมศีลธรรมในโรงเรียน 3) การฝึกขบวนการประชาธิปไตย 4) การพัฒนาสังคม 5) การพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียน

กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์ (2531 : 455) ได้กล่าวถึง กิจกรรมนักเรียน หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนสนับสนุนให้นักเรียนร่วมกันจัดขึ้นนอกเวลาเรียน และนอกเหนือหลักสูตรที่โรงเรียนกำหนดให้เรียนในเวลาปกติ ด้วยความสมัครใจของนักเรียนเองและด้วยความช่วยเหลือและเอื้ออำนวยความสะดวกของโรงเรียนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้กิจกรรมแต่ละอย่างบรรลุความสำเร็จตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้

กรมสามัญศึกษา (2535 : 111 - 112) ได้กล่าวถึง การจัดกิจกรรมว่าโรงเรียน ควรจัดกิจกรรมให้เป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายของกรมสามัญศึกษาตามคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียน พ.ศ. 2536 ได้กำหนดประเภทของกิจกรรมนักเรียนไว้ 10 ประเภท ดังนี้ 1) กิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด เนตรนารี ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และรักษาดินแดน 2) กิจกรรมศาสนา 3) กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย 4) กิจกรรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ 5) กิจกรรมการใช้ห้องสมุด 6) กิจกรรมส่งเสริมการใช้สินค้าไทย 7) กิจกรรมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม 8) กิจกรรมทัศนศึกษา 9) กิจกรรมนันทนาการ 10) กิจกรรมส่งเสริมวิทยากรต่าง ๆ

กรมสามัญศึกษา (2540 : 42) ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่โรงเรียนมัธยมศึกษาควรจัด เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนดังนี้ 1) การค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม 2) การให้นักเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 3) การประกวดและการแข่งขัน 4) การจัดนิทรรศการ 5) การฝึกงาน 6) การศึกษานอกสถานที่ 7) การให้นักเรียนผลิตผลงาน 8) การแสดงหรือการจำหน่ายผลผลิตของนักเรียน 9) การจัดกิจกรรมสหกรณ์ 10) การหารายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน 11) กิจกรรมอื่น ๆ ที่ส่งเสริมการเรียนการสอน

กับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น การประเมินผลการพัฒนา การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการปรับปรุง พัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

9. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ขอบข่ายภาระงานประกอบด้วย วางแผนการพัฒนา แหล่งเรียนรู้ สำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง จัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้และประสานความร่วมมือสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในการจัดตั้ง ส่งเสริมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยครอบคลุม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประเมินผลการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และพัฒนาปรับปรุงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

10. การนิเทศการศึกษา ขอบข่ายภาระงานประกอบด้วย วางแผนการนิเทศการศึกษา จัดระบบการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา ดำเนินการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา ประเมินการจัดระบบและ กระบวนการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อ พัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนของสถานศึกษา การแลกเปลี่ยน เรียนรู้และประสบการณ์การจัดการระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่นหรือเครือข่าย การนิเทศการศึกษาภายในเขตการศึกษา ประเมินผลการนิเทศการศึกษา พัฒนาปรับปรุงการนิเทศ การศึกษา

11. การแนะแนว ขอบข่ายภาระงานประกอบด้วย วางแผนแนะแนวการศึกษา จัดระบบ การแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลความช่วยเหลือ นักเรียนและกระบวนการเรียนการสอน ดำเนินการแนะแนวการศึกษา โดยความร่วมมือของครูทุกคน ในสถานศึกษา ประสานความร่วมมือ และแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ด้านการแนะแนว การศึกษากับสถานศึกษา ติดตามและประเมินผลการจัดการระบบ และกระบวนการแนะแนวการศึกษา ในสถานศึกษา

12. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขอบข่ายภาระงานประกอบด้วย วางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตาม เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา จัดระบบโครงสร้างองค์กรให้รองรับการจัดระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา กำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตาม มาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวง ดำเนินการพัฒนาตามแผน ประสานความร่วมมือกับ สถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ในการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ประสานงาน

เขตพื้นที่การศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามระบบประกันคุณภาพ
การศึกษาภายใน ประสานงานกับสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษาและการประเมินคุณภาพ
การศึกษาในการประเมินสถานศึกษา เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาของระบบประเมินผลการพัฒนาของ
ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและพัฒนา ปรับปรุงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา

13. การให้ความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน ขอบข่ายภาระงานประกอบด้วย วางแผนการ
ส่งเสริมและให้ความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน การศึกษา สสำรวจความต้องการ สนับสนุนงานวิชาการ
แก่ชุมชน จัดให้ความรู้ เสริมสร้างความคิด เทคนิค ทักษะ ทางวิชาการ เพื่อพัฒนาทักษะ วิชาชีพ
และคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น การส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามี
ส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษาและที่จัดโดยบุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน
และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครั้ว
ชุมชน ท้องถิ่น ประเมินผลการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน และพัฒนาปรับปรุงการส่งเสริม
ความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน

14. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
ขอบข่ายภาระงานประกอบด้วย วางแผนประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
และองค์กรอื่น ประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน
และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษาทั้งบริเวณใกล้เคียง
ภายในเขตพื้นที่การศึกษา ต่างเขตพื้นที่การศึกษา สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ
กับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ประเมินผลการประสานความร่วมมือในการพัฒนา
วิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นและพัฒนาปรับปรุงการประสานความร่วมมือในการพัฒนา
วิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

15. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคลากร ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน
และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ขอบข่ายภาระงานประกอบด้วย สสำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา
รวมทั้งความต้องการในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการของนักเรียน ครอบครั้ว องค์กร
หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา วางแผนการส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการแก่บุคคล
ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาวิชาการ
และพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของนักเรียน ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน และ
สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของนักเรียน ครอบครั้ว
องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ประเมินผลการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ

แก่นักเรียน ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และพัฒนาปรับปรุงการส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่นักเรียน ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

16. การส่งเสริมกิจการพิเศษทางวิชาการ ขอบข่ายภาระงานประกอบด้วย การส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาข้าราชการครูและครูพิเศษในด้านวิชาการ และการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาผลงานทางวิชาการของข้าราชการครู การส่งเสริมการดำเนินการ ตามนโยบายและมติของคณะกรรมการรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติตามนโยบายหรือ จุดเน้นเร่งด่วนของทางโรงเรียนและงานอื่น ๆ ที่โรงเรียนมอบหมายที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ

จากการศึกษาขอบข่ายภาระงานวิชาการของนักวิชาการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษา และวิเคราะห์สรุปขอบข่ายงานได้เป็น 6 ด้าน คือ

1. การพัฒนาระบบงานวิชาการและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
2. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
3. การพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้
4. การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ
5. การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอน
6. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

จากการศึกษาขอบข่ายงานวิชาการของนักวิชาการและของหน่วยงานทางการศึกษาต่าง ๆ สามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อจำแนกเป็นหัวข้อหลักดังตาราง ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงการวิเคราะห์ของหน่วยงานวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษา

ขอบข่ายงานวิชาการ	กรมสามัญศึกษา	อินทราบูรณาการ	นายวิญญู	กมล	ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์	เขตพื้นที่การศึกษา	ร.ก.ญ.จ.น. ภาษกิจวิทยาลัย นครปฐม
การพัฒนา ระบบงาน วิชาการและ การประกัน คุณภาพภายใน สถานศึกษา	1. การวางแผน งานวิชาการ 2. การบริหาร งานวิชาการ 3. การประเมิน ผลการจัด การงาน วิชาการ	การวางแผน เกี่ยวกับงาน วิชาการ	1. การบริหาร โครงการทำงาน วิชาการ 2. การบริหาร ระบบข้อมูลและ สารสนเทศทาง วิชาการ 3. การบริหาร การประเมินผล งานทาง วิชาการของ สถานศึกษา	การวางแผน งาน ทำแผนปฏิบัติ การวิชาการ	การพัฒนา ระบบ การประกัน คุณภาพภายใน สถานศึกษา	1. การบริหารงาน วิชาการ 2. การวางแผน งานวิชาการ 3. การพัฒนา ระบบประกัน คุณภาพภายใน สถานศึกษา	
การพัฒนา หลักสูตร สถานศึกษา		1. การจัดทำ แผน การเรียน	การบริหาร หลักสูตร	การพัฒนา เกี่ยวกับหลักสูตร	การพัฒนา หลักสูตรสถาบัน การศึกษา	การพัฒนา หลักสูตร สถานศึกษา	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ขอบข่ายงานวิชาการ	กรมสามัญศึกษา	อินทราบุญยาทร	นายวิ ย้งยืน	กมล ภูประเสริฐ	ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์	เขตพื้นที่การศึกษา	ร.กาญจนาภิเษกวิทยาลัยนครปฐม
การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน	การจัดกิจกรรมตามโครงสร้างของหลักสูตร	การจัดตารางเรียนการสอน	การจัดดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนการสอน	การบริหารการเรียนการสอน	การดำเนินการเกี่ยวกับเรียนการสอน	การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ	การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ	การส่งเสริมการเรียนการสอน	การบริหารเกี่ยวกับความสะดวกการส่งเสริมการจัดหลักสูตรการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ	1. การบริหารงานในสถานศึกษา 2. การบริหารงานพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา 3. การบริหารงานวิจัยและพัฒนา	การบริการเกี่ยวกับเรียนการสอน	1. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2. การนิเทศการศึกษา	1. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2. การนิเทศการศึกษา

ขอบข่ายงานวิชาการ	กรมสามัญศึกษา	อินทรา บุนยนาท	นาวิ ยั่งยืน	กมล ภูประเสริฐ	ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์	เขตพื้นที่การศึกษา	ร.กาญจนา ภิษะภวิทยาลัย นครปฐม
						3. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา 4. การแนะแนว การศึกษา 5. การประสาน ความร่วมมือ ในการพัฒนา วิชาการกับ สถานศึกษาอื่น	3. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการ ศึกษา 4. การแนะแนว การศึกษา 5. การประสาน ความร่วมมือใน การพัฒนา วิชาการ กับสถานศึกษา และองค์กร 6. การพัฒนา แหล่งเรียนรู้

ขอบข่าย งานวิชาการ	กรม สามัญศึกษา	อินทรา บุณยาพร	นาวี ยั่งยืน	กมล ภูประเสริฐ	ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์	เขตพื้นที่ การศึกษา	ร.กาญจนา ภิษะกวิทยาลัย นครปฐม
การวัดผล ประเมินผลและ การเทียบโอน	การวัดผล ประเมินผลและ งานทะเบียน นักเรียน		การวัดผลและ ประเมินผล การเรียน	การบริหาร ประเมินผล การเรียน	การวัดผลและ ประเมินผล	การวัดผล ประเมินผลและ การเทียบโอน ผลการเรียน	1. การวัดผลประเมิน ผลและเทียบโอนผล การเรียน 2. งานทะเบียนนักเรียน
การส่งเสริม ความรู้ด้าน วิชาการแก่บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์การ หน่วยงานและ สถาบันอื่นที่ จัดการศึกษา						1. การส่งเสริม ความรู้ด้าน วิชาการแก่ชุมชน และสนับสนุน งานวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัว ของคักร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่ จัดการศึกษา	1. การให้ความรู้ทาง วิชาการแก่ชุมชน 2. การส่งเสริม สนับสนุนงานวิชาการ แก่บุคคล ครอบครัว องค์การ หน่วยงานและ สถาบันอื่นที่จัดการ ศึกษา

จากการศึกษาวิเคราะห์งานวิชาการสามารถสรุปขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ โดยจำแนกเป็น 6 งาน ซึ่งรายละเอียดของขอบข่ายการดำเนินงานในแต่ละงาน ดังนี้

1. การพัฒนาระบบงานวิชาการและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้แก่ การรวบรวม ข้อมูลและจัดทำระเบียบและปฏิบัติที่เกี่ยวกับงานวิชาการ การทำแผนงานวิชาการ การประเมินปรับปรุงและพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ ตลอดจนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การติดตาม ประเมินการใช้หลักสูตร ตลอดจนพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพมาตรฐาน

3. การพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ กำหนดหน้าที่รับผิดชอบ การจัดกลุ่มการเรียน การจัดทำตารางสอน การจัดครูเข้าสอนตามตารางสอน การจัดครูสอนแทน การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานวิชาการ การให้ความรู้แก่ครูผู้สอนในด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุง พัฒนาแผนการสอนรายวิชา การจัดหา จัดทำ บำรุงรักษา และส่งเสริมการผลิตสื่อ การเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพ

4. การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ ได้แก่ การพัฒนาระบบงานการเรียนการสอน การจัดสอนซ่อมเสริม การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมนักเรียนตาม หลักสูตร การนิเทศและพัฒนาครูทางด้านวิชาการ การอบรมหรือฝึกอบรมทางด้านวิชาการ การสร้างบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน การส่งเสริม การวิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การจัดหาแหล่งเรียนรู้ และการนำนวัตกรรมเทคโนโลยี ตลอดจนการร่วมมือกับสถานศึกษาอื่นในการพัฒนางานวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเป้าหมาย การจัดการศึกษา

5. การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอน ได้แก่ การดำเนินการวัดผล และประเมินผล การเรียน การสร้างและปรับปรุงเครื่องมือการวัดผลการเรียน การจัดทำให้มีเอกสารแบบฟอร์มเกี่ยวกับ การวัดและประเมินผลการเรียน การดำเนินการเกี่ยวกับหลักฐานการวัดผลและการประเมินผลการเรียน งานทะเบียนและการเทียบโอนผลการเรียนของนักเรียนที่เรียนนอกระบบหรือหน่วยงานสถานศึกษาอื่น

6. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ได้แก่ การบริการและส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการให้แก่บุคคลภายนอก ครอบครั้วและชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ๆ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

บัญชา จันทร์รักษา (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่องทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปทุมธานี พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความเห็นว่าการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปทุมธานี จัดการศึกษามีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งในภาพรวมและในแต่ละงาน ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษา เขตที่อยู่อาศัย และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนแตกต่างกัน มีความเห็นต่อการจัดการศึกษาในทุกงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2541 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ของคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียน ด้านปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคการมีส่วนร่วม พบว่า

1. เรื่องที่คณะกรรมการศึกษามีส่วนร่วม 5 เรื่อง ได้แก่ การวางแผน การจัดสรรทรัพยากร การกระตุ้นการทำงาน การประสานงาน และการประเมินผล

2. ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมมี 2 กลุ่ม คือ

2.1 ปัจจัยเกี่ยวกับกรรมการศึกษา ได้แก่ ถิ่นกำเนิด ที่อาศัยในชุมชน การเป็นศิษย์เก่า ความห่วงใยต่อสวัสดิภาพเด็ก

2.2 ปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน ได้แก่ คุณลักษณะของผู้บริหาร คุณลักษณะของครู การปฏิบัติของโรงเรียนต่อกรรมการศึกษา

3. ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม มี 2 กลุ่ม คือ

3.1 ปัจจัยเกี่ยวกับกรรมการศึกษา ได้แก่ การไม่มีเวลาว่าง ไม่มีถิ่นกำเนิดหรือไม่มีที่พักอาศัยในท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่

3.2 ปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารขาดความเป็นผู้นำ ไม่มีมนุษยสัมพันธ์และไม่เป็นคนในท้องถิ่น

ธีรภัทร์ เจริญดี (2542 : 46 - 50) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านงานวิชาการของโรงเรียนระดับปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ให้ผู้ปกครองร่วมเป็นกรรมการในโรงเรียน จัดประชุม ขอคำปรึกษา และขอความคิดเห็นจากผู้ปกครองเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเชิญผู้ปกครองร่วมเป็นวิทยากร และช่วยดูแลนักเรียนในกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นครั้งคราว ขอความร่วมมือในการบริจาคเงินทุนและอุปกรณ์การศึกษา

ศิริกาญจน์ โกลุมภ์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียน เพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สิ่งสำคัญที่สุดที่เป็นสิ่งกำหนดกระบวนการและแบบแผนของการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ เงื่อนไขทางบริบทของชุมชน เงื่อนไขด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน เงื่อนไขทางด้านโรงเรียนในการกำหนดความหมายการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียน

กลุ่มวิจัยและการประเมินคุณภาพการศึกษา (2543 : ข - ช) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา (ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542) ในประเด็นต่าง ๆ จากการสำรวจความคิดเห็นของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และชุมชนในประเด็นต่าง ๆ สรุป ได้ดังนี้

1. ประเด็นเกี่ยวกับแนวจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา พิจารณาจากการร่วมกำหนดนโยบายและการวางแผนพัฒนาโรงเรียน การร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน เป็นต้น พบว่า สภาพปัจจุบันชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมน้อยทุกกิจกรรม ในขณะที่ชุมชนมีความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมมากและมีความเป็นไปได้ที่ชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วม

2. ประเด็นของการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมน้อยทุกกิจกรรม ยกเว้นการร่วมมือในการดูแลพฤติกรรมนักเรียนที่มีความคิดเห็นในระดับมาก และความต้องการในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก ยกเว้นการร่วมในการตัดสินใจในการจัดหลักสูตรท้องถิ่น และการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและผู้บริหารซึ่งอยู่ในระดับน้อย

3. ประเด็นการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยและมีความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมมาก

4. ประเด็นของการมีส่วนร่วมในภาพรวมเกี่ยวกับกิจกรรมที่โรงเรียนจัดเตรียมปฏิบัติ และร่วมมือกับชุมชนในกิจกรรมต่าง ๆ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย

5. ประเด็นการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการศึกษาในอนาคตตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในด้านวิชาการควรเปิดโอกาสให้ชุมชนมาเป็นวิทยากรในฐานะภูมิปัญญาท้องถิ่น ร่วมจัดทำหลักสูตร กำหนดขอบข่ายเนื้อหาเกี่ยวกับวิชาชีพ ท้องถิ่น จัดชุมชนและสถานประกอบการเป็นแหล่งการเรียนรู้และฝึกงาน ร่วมวางนโยบายและแผนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น นำความรู้ด้านเทคโนโลยีพื้นบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมจัดหลักสูตรประสานกับวิทยาการสมัยใหม่

นงรัตน์ ศรีพรหม (2544 : 21 - 24) ได้วิจัยเรื่อง โรงเรียนกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองและชุมชน สรุปแนวทางการดำเนินการให้ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้ว่า จากการวิจัยระบุได้ว่าเมื่อผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของลูกในโรงเรียนจะเกิดผลลัพธ์ในทางบวกหลายประการเป็นต้นว่า ระดับคะแนนเฉลี่ยของเด็กเพิ่มขึ้น อัตราการขาดเรียนลดลง ทศนคติต่อโรงเรียนและความประพฤติของเด็กในโรงเรียนดีขึ้น

นาวิ ยั่งยืน (2544 : 67) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการของชุมชนในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ส่วนกลาง สหวิทยาเขตรัตนโกสินทร์ 1 พบว่า ชุมชนต้องการมีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก 9 รายการ ได้แก่ ส่งเสริมผู้ปกครองนักเรียนในการสนับสนุนการเรียนของนักเรียน สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ มาพัฒนางานวิชาการ ส่งเสริมให้ครูอาจารย์เข้ารับการอบรมโครงการต่าง ๆ และผลิตสื่อเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนตามสภาพจริงโดยเน้นการสะสมผลงาน และการตรวจสอบผลงานนักเรียนในการทำวิจัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จัดสอนซ่อมเสริม สอนพิเศษ และฝึกอาชีพให้แก่ นักเรียน วางแผนกำหนดนโยบายและทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนและจัดหาและเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียน สร้างหลักสูตรให้เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นมากที่สุด ตามลำดับ และอยู่ในระดับปานกลาง 1 รายการ ได้แก่ วางแผนการรับนักเรียนและปฐมนิเทศนักเรียนใหม่

อุดร พูลสวัสดิ์ (2544 : 97 - 98) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า

1. บุคคลที่สมควรเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ ผู้แทนผู้ปกครอง
2. แรงจูงใจที่ทำให้บุคคลเข้าร่วมในการปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา เกิดจากกระแสข่าวปฏิรูปการศึกษา ผู้บริหารและครูมีความตั้งใจปฏิบัติงานเต็มศักยภาพ และการเป็นผู้แทนผู้ปกครอง
3. งานที่สมควรเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นงานนโยบาย
4. ปัญหาการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชน คือ ความไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองและบางส่วนจะแสวงหาผลประโยชน์จากโรงเรียน

สุจิตรา เรืองวุฒิชนะพีช (2545 : 50) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการและแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา พบว่า โดยภาพรวมความต้องการของผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนด้านกิจการนักเรียนอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านวิชาการด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของโรงเรียนอยู่ในระดับ

ปานกลาง ในการบริหารโรงเรียนด้านวิชาการที่ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ มีส่วนในกิจการศูนย์การเรียนรู้ที่โรงเรียนจัดสร้างขึ้น มีส่วนร่วมประชุมปรึกษาและเสนอความคิดเห็น เกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตร และมีส่วนร่วมให้ความร่วมมือในการผลิตสื่อการเรียนการสอน ตามลำดับ

อัมพร เลิศณรงค์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการและแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานของโรงเรียนประถมนาสถิต สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานโรงเรียนในแต่ละด้านพบว่า ด้านวิชาการคือ ร่วมเป็นตัวแทนผู้ปกครองในระดับชั้น ด้านบุคลากรคือ ร่วมเป็นกรรมการชมรมผู้ปกครอง ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนคือ ร่วมจัดกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมคือ ร่วมให้ข้อมูลเมื่อพบปัญหาด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และด้านกิจการนักเรียนคือ ร่วมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียน

งานวิจัยต่างประเทศ

วิทเทคเคอร์ (Whitaker 1987 : 66 - 67) ได้ศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองและผู้บริหารที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนของโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเมือง พบว่า ผู้ปกครองไม่มีความสะดวกในการรับข้อมูลหรือประกาศเกี่ยวกับโรงเรียน ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในเรื่องนโยบายการตัดสินใจทางการศึกษา ผู้บริหารเห็นว่าผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการมีส่วนร่วมปรับปรุงโรงเรียนและบุคลากรในโรงเรียนควรตระหนักและจัดโครงการให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วม

บาร์นส์ (Barnes 1995 : 3152 - A) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของผู้ปกครองนักเรียน พบว่า การมีส่วนร่วมกับการเรียนการสอนของโรงเรียน โดยอุดมคติแล้วผู้ปกครองต้องการมีบทบาทที่โรงเรียนหรือในชั้นเรียน แม้ว่าจริง ๆ แล้วการมีส่วนร่วมของพวกเขาจะไม่เป็นไปตามอุดมคติดังกล่าว และได้พบว่าผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน การศึกษาครั้งนี้ได้หลักฐานเพิ่มเติมว่าบิดามารดาชาวอเมริกัน - ออฟริกันมีความประสงค์ที่จะมีสิทธิมีเสียงเกี่ยวกับการเรียนการสอนลูก ๆ ของตน ซึ่งบ่งชี้ว่าบิดามารดาชาวอเมริกัน - ออฟริกันเห็นคุณค่าของการศึกษา และเห็นว่าโรงเรียนจำเป็นต้องตระหนักถึงความคาดหวังทางด้านการศึกษาและวัฒนธรรมของผู้ปกครองด้วย

เทคา (Tekaa 1989 : 1626) ได้วิจัยทัศนคติของชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชาวอินเดีย แคนาดา พบว่า การมีส่วนร่วมจะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของการศึกษาได้นั้น ผู้บริหารจะต้องมีบทบาทช่วยส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และโครงการทางด้านการศึกษาที่แนวโน้มว่าจะประสบความสำเร็จในชุมชนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาหลักสูตรที่สนอง

ต่อความต้องการของชุมชนจะมีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมของชุมชนนั้น ๆ และเมื่อประชาชนมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งในการจัดการศึกษาจะทำให้การศึกษาประสบความสำเร็จได้

ชูเลอร์ (Schuler 1990 : 2595) ได้วิจัยรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจด้านจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยมินเนโซตา พบว่า ประชาชนมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วม แต่การเข้าร่วมของประชาชนไม่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เกิดจากการสื่อสาร ผลประโยชน์จากการเข้าร่วมของประชาชน การพัฒนาความเข้าใจในมหาวิทยาลัย การมีอิทธิพลต่อทิศทางการบริหารของมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยังมีปัญหาต่าง ๆ ได้แก่ ระดับพื้นฐานของบุคคลในการเข้าร่วม การเข้าร่วมเพียงเรื่องเดียว การเข้าร่วมโดยขาดความเข้าใจสถานการณ์ทั้งหมด การขาดข้อตกลงเกี่ยวกับการเข้าร่วมของประชาชน การขาดความจริงใจ และความพยายามอย่างเท่าเทียมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ส่วนที่ดีในการที่ประชาชนมีส่วนร่วม ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การสร้างแนวคิด การตัดสินใจด้านการศึกษา และการเลือกคณะกรรมการสถานศึกษา

ฮาดี้ (Hady 1990 : 3276) ได้ทำการวิจัยรูปแบบความคิดสำหรับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาโรงเรียนของรัฐในประเทศอียิปต์ ผลวิจัยพบว่า

1. ผู้ปกครองและผู้บริหาร มีเจตคติเชิงบวกต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งขึ้นอยู่กับความไม่พึงพอใจในระบบการศึกษา
2. เจตคติของผู้ปกครองมีผลแตกต่างตามการศึกษา รายได้ อายุ จำนวนบุตร และเพศ
3. เจตคติของผู้ปกครองมีผลแตกต่างตามประสบการณ์ การศึกษา อายุ ตำแหน่งในการบริหาร จำนวนนักเรียน และเวลาที่ใช้กับผู้ปกครอง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า

การเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา การบริหารและการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา มีระดับน้อย ในขณะที่ชุมชนและผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วม ทั้งนี้การมีส่วนร่วมมากน้อยขึ้นอยู่กับสถานภาพของผู้ปกครอง ได้แก่ การศึกษา อายุ ตำแหน่งในการบริหาร โดยผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษา เขตที่อยู่อาศัย จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากกว่า ส่วนมากจะมาในรูปคณะกรรมการการศึกษา โดยร่วมในการการวางแผน การจัดสรรทรัพยากร การกระตุ้นการทำงาน การประสานงาน และการประเมิน

ปัญหาในการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนและผู้ปกครอง ที่สำคัญประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มของผู้ปกครองชุมชนหรือผู้เข้ามามีส่วนร่วม และกลุ่มของโรงเรียน ซึ่งมีดังนี้

1. ระดับพื้นฐานของบุคคลในการเข้าร่วม การเข้าร่วมโดยขาดความเข้าใจสถานการณ์ทั้งหมด การขาดข้อตกลงเกี่ยวกับการเข้าร่วมของประชาชน การขาดความจริงใจ และความพยายามอย่างเท่าเทียมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง

2. สถานภาพผู้ปกครองการไม่มีถิ่นกำเนิด หรือไม่มีที่พักอาศัยในท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ สภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองทำให้ไม่มีเวลารว่าง ไม่มีความสะดวกในการรับข้อมูลหรือประกาศเกี่ยวกับโรงเรียน ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในเรื่องนโยบายการตัดสินใจทางการศึกษา

3. ชุมชนและผู้ปกครองไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง และบางส่วนจะแสวงหาผลประโยชน์จากโรงเรียน

4. ความพึงพอใจของชุมชน ผู้ปกครองในการรูปแบบการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

5. ผู้บริหารโรงเรียนขาดความเป็นผู้นำ ไม่มีมนุษยสัมพันธ์และไม่เป็นคนในท้องถิ่น

ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมมี 2 กลุ่ม คือ

1. ปัจจัยเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ปกครอง ได้แก่ ถิ่นกำเนิด ที่อาศัยในชุมชน การเป็นศิษย์เก่า ความห่วงใยต่อสวัสดิภาพเด็ก

2. ปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน ได้แก่ คุณลักษณะของผู้บริหาร คุณลักษณะของครู การปฏิบัติของโรงเรียนต่อกรรมการศึกษา ผู้บริหารจะต้องมีบทบาทช่วยส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และจัดทำโครงการทางด้านการศึกษาที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เช่น โครงการพัฒนาหลักสูตรที่สนองต่อความต้องการของชุมชน จะมีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมของชุมชนนั้น ๆ และเมื่อประชาชนมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งในการจัดการศึกษา จะทำให้การศึกษาประสบความสำเร็จได้

แรงจูงใจที่ทำให้บุคคลเข้าร่วมในการปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาเกิดจากกระแสข่าวปฏิรูปการศึกษา ผู้บริหารและครูมีความตั้งใจปฏิบัติงานเต็มศักยภาพ และการเป็นผู้แทนผู้ปกครองงานที่สมควรเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นงานนโยบายคือ ร่วมเป็นกรรมการชมรมผู้ปกครอง

สิ่งสำคัญที่สุดที่เป็นสิ่งกำหนดกระบวนการและแบบแผนของการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ เจือ้นใจทางบริบทของชุมชน เจือ้นใจด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน เจือ้นใจทางด้านโรงเรียนในการกำหนดความหมายการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม ผู้วิจัยได้ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษารูปแบบและระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการจำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม ปีการศึกษา 2547 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 2,349 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม ปีการศึกษา 2547 มีผู้ปกครองนักเรียนทุกระดับชั้นจำนวน 335 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครชชีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองนักเรียนทุกระดับชั้นเรียนมีการกระจายอย่างสม่ำเสมอ ผู้วิจัยจึงใช้วิธีสุ่มตามระดับชั้น แบบกำหนดสัดส่วน (Stratified Random Sampling) ดังตารางแสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองนักเรียนจำแนกตามระดับชั้นเรียนของนักเรียน ต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองนักเรียนจำแนกตามระดับชั้นเรียน

ระดับชั้น	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	447	63
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	553	81
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	505	71
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	320	45
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	299	42
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	225	33
รวม	2,349	335

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ปกครองนักเรียน มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ ดังนี้

1.1. สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองนักเรียน ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ตำแหน่งทางสังคมในท้องถิ่น

1.2 ความคาดหวังต่อประโยชน์ที่ได้รับมีลักษณะเป็นข้อคำถาม แบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มี 4 ระดับ คือ มากที่สุด มาก น้อย และน้อยที่สุด และกำหนดความหมายค่าระดับดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง ความคาดหวังต่อประโยชน์ที่ได้รับ น้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง ความคาดหวังต่อประโยชน์ที่ได้รับ น้อย

ระดับ 3 หมายถึง ความคาดหวังต่อประโยชน์ที่ได้รับ มาก

ระดับ 4 หมายถึง ความคาดหวังต่อประโยชน์ที่ได้รับ มากที่สุด

สำหรับเกณฑ์การแปลผลการให้คะแนนความคาดหวังต่อประโยชน์ที่ได้รับ ศึกษาโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) แล้วแปลผลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ระดับการมีส่วนร่วมของเบสท์ (Best 1963 อ้างถึงใน นิภา เมธาวีชัย 2542 : 125) ดังนี้

13-12

2769

49

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่ได้รับในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่ได้รับในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่ได้รับในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 3.49 - 4.00 หมายถึง มีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่ได้รับในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 2 สอดถามเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ โดยกำหนดตัวเลือก 3 ข้อ คือ รูปแบบที่ 1 เป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแบบชายขอบ รูปแบบที่ 2 เป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแบบบางส่วน และรูปแบบที่ 3 เป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแบบอย่างเต็มที่ ซึ่งในแบบสอบถามได้กำหนดลักษณะการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้ปกครองนักเรียนดังนี้

2.1 ร่วมสนับสนุนหรือบริจาคทรัพยากรเพื่อจัดทำงานวิชาการ เช่น หาแหล่งเรียนรู้ เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียนหรือครู บริจาคทรัพย์สินและสิ่งของ เป็นต้น

2.2 ร่วมแสดงความคิดเห็นในการดำเนินงานหรือจัดกิจกรรมทางวิชาการ

2.3 ร่วมดำเนินงานหรือทำกิจกรรมทางวิชาการ เช่น ร่วมเป็นผู้ประเมินผลงานของนักเรียน เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียนและครูร่วมจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เป็นต้น

2.4 ร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานและประเมินผลการทำงาน เมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน

2.5 ร่วมกำหนดวิธีการทำกิจกรรมการบริหารงานวิชาการกับโรงเรียน เช่น ร่วมกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการเรียนของนักเรียน กำหนดวิธีการจัดแผนการเรียน วิธีการคัดเลือกนักเรียนเข้า แผนการเรียน เป็นต้น

2.6 ร่วมคิดและริเริ่มกิจกรรม งานหรือโครงการของงานวิชาการ

2.7 ร่วมกำหนดนโยบายหรือวางแผนปฏิบัติการ โครงการ

2.8 ร่วมตัดสินใจที่จะจัดและเปลี่ยนแปลงการดำเนินงาน หรือโครงการของงานวิชาการ

การกำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้ปกครองนักเรียน จำแนกเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 เป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแบบชายขอบ มีลักษณะการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ตั้งแต่ข้อ 1 - 4

รูปแบบที่ 2 เป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแบบบางส่วน มีลักษณะการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ตั้งแต่ข้อ 1 - 6

รูปแบบที่ 3 เป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแบบ

อย่างเต็มที่ มีลักษณะการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ตั้งแต่ข้อ 1 - 8

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งมี 6 ด้านคือ 1) การพัฒนาระบบงานวิชาการและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 3) การพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ 4) การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ 5) การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอน 6) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา แต่ละด้านประกอบด้วยคำถามรายชื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับงานวิชาการและเรียงลำดับตามขั้นตอนของรูปแบบการมีส่วนร่วม ซึ่งประกอบด้วย การมีส่วนร่วมแบบเต็มรูป การมีส่วนร่วมแบบบางส่วน และแบบชายขอบ และแต่ละข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2535 : 114 - 115) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อย

ระดับ 3 หมายถึง มีส่วนร่วมปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง มีส่วนร่วมมาก

ระดับ 5 หมายถึง มีส่วนร่วมมากที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีหลักการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ และการมีส่วนร่วม

2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและนิยามปฏิบัติการตัวแปรที่ศึกษา

3. สร้างข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการและวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ รูปแบบและระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face validity) โดยหาค่าความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) ปรากฏว่าแบบสอบถามมีค่าความสอดคล้องเฉลี่ยตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปทุกข้อ

5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอแนะ

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้ปกครองในโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ อัลฟา ของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient)

เมื่อนำเครื่องมือไปใช้ในการหาข้อมูลและนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด 0.99 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในแต่ละด้านมีดังนี้

1. ด้านพัฒนาระบบงานวิชาการและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.89
2. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.96
3. ด้านพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.94
4. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.94
5. ด้านการวัดผล ประเมินผล และ การเทียบโอน ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.93
6. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษาค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.99

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและได้ข้อมูลตามความเป็นจริง ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาถึงผู้อำนวยการโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือไปเสนอผู้อำนวยการโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม เพื่อนำแบบสอบถามส่งให้ผู้ปกครองนักเรียน โดยให้นักเรียนเป็นผู้นำแบบสอบถามไปให้ผู้ปกครอง และรวบรวมแบบสอบถามที่ผู้ปกครองนักเรียนตอบ ซึ่งผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนภายใน 2 สัปดาห์ และมีจำนวนจำนวน 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
3. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 335 ฉบับ มาวิเคราะห์ต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาสถานภาพของผู้ตอบ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน การมีตำแหน่งทางสังคมในท้องถิ่น ศึกษาโดยใช้ค่าสถิติค่าความถี่ ร้อยละ สำหรับความคาดหวังต่อประโยชน์ที่ได้รับศึกษาโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) สำหรับจำแนกระดับความคาดหวังแล้วศึกษาโดยใช้สถิติค่าความถี่ ร้อยละ
2. การศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม โดยการให้ผู้ปกครองนักเรียนเลือกรูปแบบการมีส่วนร่วม และศึกษาโดยใช้สถิติ ร้อยละ
3. การศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม ศึกษาโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยจำแนกเป็นรายข้อ รายด้าน และรวมทุกด้าน และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ระดับการมีส่วนร่วมของเบสท์. (Best 1963 อ้างถึงใน นิภา เมธาวิชัย 2542 :125) ดังนี้
 - คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อยที่สุด
 - คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อย
 - คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีส่วนร่วมปานกลาง
 - คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มีส่วนร่วมมาก
 - คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมมากที่สุด
4. การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม ได้แก่ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) และทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างพหุคูณ (Multiple Comparison) ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe) สำหรับการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามเพศและอายุ การมีตำแหน่งทางสังคมในท้องถิ่น ความคาดหวังต่อประโยชน์ที่ได้รับ วิเคราะห์ด้วยค่าที (t - test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษารูปแบบและระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับการนำเสนอผลการวิเคราะห์และการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ ดังนี้

- N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
- \bar{X} แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
- S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน t - test
- F แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F - test
- SS แทน ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
- MS แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
- df แทน ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
- * แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
- ** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ปกครองนักเรียนและความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับ

ตอนที่ 2 รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม

ตอนที่ 3 การศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ จำแนกเป็นรายด้านและโดยรวมทุกด้าน

ตอนที่ 4 การศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการเป็นรายด้านและโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครองนักเรียน

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ปกครองนักเรียนและความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับ

สถานภาพส่วนตัวของผู้ปกครองนักเรียน จำแนกตาม สถานภาพที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนระดับชั้นของนักเรียน เพศ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน การมีตำแหน่งหน้าที่ในชุมชนและสังคม และความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละและนำเสนอข้อมูลในตารางประกอบการบรรยาย ดังนี้

ตารางที่ 3 สถานภาพส่วนตัวของผู้ปกครองนักเรียน

สถานภาพส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
1. สถานภาพที่เกี่ยวข้อง		
1.1 บิดา มารดา	324	96.72
1.2 ญาติ	11	3.28
รวม	335	100.00
2. ผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้น		
2.1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	63	18.81
2.2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	81	24.18
2.3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	71	21.19
2.4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	45	13.43
2.5 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	42	12.54
2.6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	33	9.85
รวม	335	100.00
3. เพศ		
3.1 ชาย	142	42.39
3.2 หญิง	193	57.61
รวม	335	100.00
4. อายุ		
4.1 ต่ำกว่า 45 ปี	183	54.63
4.2 45 ปีขึ้นไป	152	45.37
รวม	335	100.00

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สถานภาพส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
5. ระดับการศึกษา		
5.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	163	48.66
5.2 ปริญญาตรี	140	41.79
5.3 สูงกว่าปริญญาตรี	32	9.55
รวม	335	100.00
6. อาชีพ		
6.1 รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	113	33.73
6.2 ธุรกิจส่วนตัว	111	33.13
6.3 รับจ้าง	62	18.51
6.4 ค้าขาย	49	14.63
รวม	335	100.00
7. รายได้ต่อเดือน		
7.1 ต่ำกว่า 5,000	27	8.06
7.2 5,000 - 10,000	57	17.01
7.3 10,001 - 15,000	49	14.63
7.4 มากกว่า 15,000	202	60.30
รวม	335	100.00
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 22,422 บาท		
8. ตำแหน่งทางสังคมในท้องถิ่น		
8.1 มีตำแหน่ง	19	5.67
8.2 ไม่มีตำแหน่ง	316	94.33
รวม	335	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ ส่วนใหญ่มีสถานภาพที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนเป็นบิดามารดา คิดเป็นร้อยละ 96.72 เป็นผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 24.18 ซึ่งเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 57.61 มีอายุต่ำกว่า 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 54.63 ประกอบอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจคิดเป็นร้อยละ 33.73 มีรายได้

เฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 22,422 บาท รายได้ต่อเดือนมากกว่า 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 60.30 และไม่มีตำแหน่งทางสังคมในท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 94.33

ตารางที่ 4 ความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับจากการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน

ความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยที่สุด	1	0.30
น้อย	29	8.65
มาก	255	76.11
มากที่สุด	50	14.92
รวม	335	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับจากการมีส่วนร่วมมาก มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.11 รองลงมา มีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับจากการมีส่วนร่วมมากที่สุด และมีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับจากการมีส่วนร่วมน้อย คิดเป็นร้อยละ 14.92 และ 8.65 ตามลำดับ ส่วนมีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับจากการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.30

เนื่องจากจำนวนผู้ปกครองที่มีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับจากการมีส่วนร่วมน้อย กับจำนวนผู้ปกครองที่มีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับจากการมีส่วนร่วมมาก มีสัดส่วนมาก จึงรวมเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับจากการมีส่วนร่วมน้อย รวมกับกลุ่มผู้ปกครองที่มีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับจากการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด มีจำนวนรวม 30 คน คิดเป็นร้อยละ 9 และกลุ่มผู้ปกครองที่มีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับจากการมีส่วนร่วมมากรวมกับกลุ่มผู้ปกครองที่มีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับจากการมีส่วนร่วมมากที่สุด มีจำนวนรวม 305 คน คิดเป็นร้อยละ 91

ตอนที่ 2 รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการโรงเรียน

กาญจนภิเษกวิทยาลัย นครปฐม

รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการแบ่งเป็น 3

รูปแบบ คือ แบบการมีส่วนร่วมแบบชายขอบ แบบการมีส่วนร่วมแบบบางส่วน และแบบการมีส่วนร่วม

แบบเต็มที่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละและนำเสนอข้อมูลประกอบการบรรยายดังนี้

ตารางที่ 5 รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ

รูปแบบการมีส่วนร่วม	จำนวน	ร้อยละ
1. รูปแบบการมีส่วนร่วมแบบชายขอบ	202	60.30
2. รูปแบบการมีส่วนร่วมแบบบางส่วน	42	12.54
3. รูปแบบการมีส่วนร่วมแบบอย่างเต็มที่	91	27.16
รวม	335	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการตามรูปแบบการมีส่วนร่วมแบบชายขอบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.30 รองลงมา คือ รูปแบบการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ คิดเป็นร้อยละ 27.16 และรูปแบบการมีส่วนร่วมแบบบางส่วน คิดเป็นร้อยละ 12.54

ตอนที่ 3 การศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ

โดยรวมทุกด้าน และเป็นรายด้าน

ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ

ซึ่งจำแนกออกเป็น 6 ด้าน และโดยรวมทุกด้าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานนำเสนอข้อมูลประกอบการบรรยายดังนี้

ตารางที่ 6 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ

โดยรวมทุกด้านและเป็นรายด้าน

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	\bar{x}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ด้านการพัฒนาระบบงานวิชาการและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	2.75	1.02	ปานกลาง
2. ด้านการพัฒนานหลักสูตรสถานศึกษา	2.47	1.03	น้อย
3. ด้านการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้	2.44	1.05	น้อย
4. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมด้านการเรียนรู้	2.42	1.04	น้อย
5. ด้านการวัดผลและประเมินผลและการเทียบโอน	2.40	1.07	น้อย
6. ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	2.36	1.04	น้อย
รวม	2.41	1.04	น้อย

จากตารางที่ 6 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.41$, S.D. = 1.04) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบงานวิชาการและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับน้อย โดยการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบงานวิชาการและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 2.75$, S.D. = 1.02) รองลงมาคือด้านการพัฒนานหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x} = 2.47$, S.D. = 1.03) และด้านการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 2.44$, S.D. = 1.05) ส่วนการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 2.36$, S.D. = 1.04)

ตารางที่ 7 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ
ด้านการพัฒนาระบบงานวิชาการและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาระบบงานวิชาการ และการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	\bar{x}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. มีส่วนร่วมสนับสนุน หรือบริจาคทรัพย์ สิ่งของ เพื่อใช้ในการ จัดกิจกรรมพัฒนาวิชาการ	3.16	0.77	ปานกลาง
2. ร่วมรับฟังหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ การดำเนินงานการพัฒนาระบบวิชาการ	3.27	0.94	ปานกลาง
3. มีส่วนร่วมในการดำเนินการหรือเป็นผู้ช่วยเหลือ สนับสนุน เพื่อให้โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมของ งานวิชาการวิชาการให้สอดคล้องกับหลักสูตร	2.80	0.96	ปานกลาง
4. มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการประเมินผล การปฏิบัติงานบริหารวิชาการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ตามมาตรฐานการศึกษา	2.82	1.06	ปานกลาง
5. มีส่วนร่วมในการพิจารณาวิธีการดำเนินงานหรือ กิจกรรมในการพัฒนางานวิชาการเพื่อให้เกิด ความสำเร็จตามเป้าหมายของงานวิชาการ	2.63	1.01	ปานกลาง
6. มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียน	2.46	1.02	น้อย
7. มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ทิศทางในการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการของโรงเรียน	2.44	1.01	น้อย
8. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการพิจารณาการ ดำเนินการและการเปลี่ยนแปลง แก่ไขระบบงาน เพื่อพัฒนาระบบงานวิชาการและระบบการประกัน คุณภาพของโรงเรียน	2.40	1.04	น้อย
รวม	2.75	1.02	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาระบบงานวิชาการและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 2.75$, S.D. = 1.02) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมสนับสนุน หรือบริจาคทรัพย์สินของเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาวิชาการ ร่วมรับฟังหรือแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการดำเนินงานการพัฒนาระบบวิชาการ มีส่วนร่วมในการดำเนินการหรือเป็นผู้ช่วยเหลือ สนับสนุน เพื่อให้โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมของงานวิชาการวิชาการให้สอดคล้องกับหลักสูตร มี ส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการประเมินผลการปฏิบัติงานบริหารวิชาการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ตามมาตรฐานการศึกษา และ มีส่วนร่วมในการพิจารณาวิธีการดำเนินงานหรือกิจกรรมในการพัฒนา งานวิชาการ เพื่อให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายของงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับน้อย โดยการมีส่วนร่วมรับฟังหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการพัฒนา ระบบวิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.27$, S.D. = 0.94) รองลงมา คือ มีส่วนร่วมสนับสนุนหรือ บริจาคทรัพย์สินของเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาวิชาการ ($\bar{X} = 3.16$, S.D. = 0.77) และมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็นในการประเมินผลการปฏิบัติงานบริหารวิชาการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐาน การศึกษา ($\bar{X} = 2.82$, S.D. = 1.06) ส่วนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการพิจารณาการดำเนินการ และการเปลี่ยนแปลงแก้ไขระบบงาน เพื่อพัฒนาระบบงานวิชาการและระบบการประกันคุณภาพของ โรงเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.40$, S.D. = 1.04)

ตารางที่ 8 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	\bar{x}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ร่วมสนับสนุนหรือบริจาคทรัพย์สินและสิ่งต่าง ๆ ในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเช่นให้ข้อมูล อุปกรณ์ และเอกสารความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษา เป็นต้น	3.01	0.96	ปานกลาง
2. ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำ การใช้ และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เช่น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความรู้และความต้องการ ตลอดจนทิศทางการจัดการศึกษาของชุมชน	2.58	0.99	ปานกลาง
3. ร่วมจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น	2.46	1.00	น้อย
4. ร่วมแสดงความคิดเห็นในการประเมินหลักสูตรและผลจากการใช้หลักสูตร หรือร่วมวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา	2.50	1.07	ปานกลาง
5. ร่วมกำหนดวิธีการจัดทำ การใช้ และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	2.29	0.94	น้อย
6. ร่วมวิเคราะห์ เพื่อกำหนดเนื้อหาสาระและริเริ่มในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	2.35	1.05	น้อย
7. ร่วมกำหนดนโยบายและวางแผนการทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	2.29	1.06	น้อย
8. ร่วมพิจารณาตัดสินใจในวิธีการสร้างหลักสูตรของสถานศึกษา การใช้และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	2.27	0.99	น้อย
รวม	2.47	1.03	น้อย

จากตารางที่ 8 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.47, S.D. = 1.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมสนับสนุนหรือบริจาคทรัพย์สินและสิ่งต่าง ๆ ในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเช่นให้ข้อมูล อุปกรณ์และเอกสารความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษา เป็นต้น ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำ การใช้และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เช่น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความรู้และความต้องการ ตลอดจนทิศทางการจัดการศึกษาของชุมชน และร่วมแสดงความคิดเห็นในการประเมินหลักสูตรและผลจากการใช้หลักสูตรหรือร่วมวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับน้อย โดยการมีส่วนร่วมสนับสนุนหรือบริจาคทรัพย์สินและสิ่งต่าง ๆ ในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เช่น ให้ข้อมูล อุปกรณ์และเอกสารความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษา เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3.01, S.D. = 0.96$) รองลงมา คือ ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำ การใช้และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เช่น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความรู้และความต้องการ ตลอดจนทิศทางการจัดการศึกษาของชุมชน ($\bar{x} = 2.58, S.D. = 0.99$) และร่วมแสดงความคิดเห็นในการประเมินหลักสูตรและผลจากการใช้หลักสูตรหรือร่วมวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x} = 2.50, S.D. = 1.07$) ส่วนการมีส่วนร่วมพิจารณาดัดลีนใจในวิธีการสร้างหลักสูตรของสถานศึกษา การใช้และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 2.27, S.D. = 0.99$)

ตารางที่ 9 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ
ด้านการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้

ด้านการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้	\bar{x}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ให้ความสนับสนุนและบริจาคทรัพย์ สิ่งของแก่โรงเรียน เพื่อช่วยให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพ เช่น เอกสารประกอบ การเรียน แหล่งการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น	2.93	0.96	ปานกลาง
2. ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน เช่น การจัดแผนการเรียน กิจกรรม การเรียนรู้ การจัดครูเข้าสอน เป็นต้น	2.39	1.03	น้อย
3. มีส่วนร่วมดำเนินการพัฒนาระบบการเรียนรู้ เช่น เป็นวิทยากร หรือจัดหาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้โรงเรียน ร่วมในกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้ที่โรงเรียนจัดขึ้น	2.25	1.04	น้อย
4. มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการประเมินผล การจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน	2.60	1.14	ปานกลาง
5. มีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ	2.34	1.00	น้อย
6. ร่วมเสนอโครงการหรือกิจกรรม เพื่อให้โรงเรียนพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระตามหลักสูตร	2.33	1.02	น้อย
7. มีส่วนร่วมในการกำหนด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้	2.37	1.02	น้อย
8. มีส่วนร่วมตัดสินใจในการกำหนดวิธีการหรือแก้ไขปัญหา ด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้บรรลุเป้าหมาย	2.30	1.00	น้อย
รวม	2.44	1.05	น้อย

จากตารางที่ 9 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.44$, S.D. = 1.05) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าระดับการมีส่วนร่วมให้ความสนับสนุนและบริจาคทรัพย์สินของแก่โรงเรียน เพื่อช่วยให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพ เช่น เอกสารประกอบการเรียน แหล่งการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น และมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับน้อย โดยการมีส่วนร่วมให้ความสนับสนุนและบริจาคทรัพย์สินของแก่โรงเรียนเพื่อช่วยให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพ เช่น เอกสารประกอบการเรียน แหล่งการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.93$, S.D. = 0.96) รองลงมา คือ มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน ($\bar{X} = 2.60$, S.D. = 1.14) และร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน เช่น การจัดแผนการเรียน กิจกรรม การเรียนรู้ การจัดครูเข้าสอน เป็นต้น ($\bar{X} = 2.39$, S.D. = 1.03) ส่วนการมีส่วนร่วมดำเนินการพัฒนาระบบการเรียนรู้ เช่น เป็นวิทยากรหรือจัดหาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้โรงเรียน ร่วมในกิจกรรม ศูนย์การเรียนรู้ที่โรงเรียนจัดขึ้น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.25$, S.D. = 1.04)

ตารางที่ 10 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ
ด้านการพัฒนาและส่งเสริมด้านการเรียนรู้

ด้านการพัฒนาและส่งเสริมด้านการเรียนรู้	\bar{x}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. สนับสนุนและบริจาคทรัพย์สินของเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น จัดหาสื่อและอุปกรณ์ทางการศึกษา แหล่งการเรียนรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีต่าง ๆ และวิทยากร เป็นต้น	2.83	1.01	ปานกลาง
2. ร่วมให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการพัฒนา และวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน	2.64	1.01	ปานกลาง
3. ร่วมพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น หาแหล่งทรัพยากร เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครู หรือจัดหาสื่อเทคโนโลยีมาให้	2.33	1.01	น้อย
4. มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนาและการส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อให้การเรียนรู้บรรลุ เป้าหมายตามหลักสูตร มาตรฐานการศึกษา	2.45	1.06	น้อย
5. ร่วมกำหนดวิธีการจัดทำกิจกรรมการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้	2.28	1.00	น้อย
6. ร่วมเสนอและริเริ่มโครงการ กิจกรรมการพัฒนาและการส่งเสริมการเรียนรู้	2.29	1.04	น้อย
7. ร่วมกำหนดนโยบายในการพัฒนาและการส่งเสริมการเรียนรู้	2.26	1.04	น้อย
8. ร่วมพิจารณาตัดสินใจในการแก้ปัญหาหรือปรับปรุงวิธีการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ ให้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตร และมาตรฐานการศึกษา	2.30	1.04	น้อย
รวม	2.42	1.04	น้อย

จากตารางที่ 10 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมด้านการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.42$, S.D. = 1.04) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมสนับสนุนและบริจาคทรัพย์สินของเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น จัดหาสื่อและอุปกรณ์ทางการศึกษา แหล่งการเรียนรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีต่าง ๆ และวิทยากร เป็นต้น ร่วมให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาและวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับน้อย โดยการมีส่วนร่วมสนับสนุนและบริจาคทรัพย์สินของเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น จัดหาสื่อและอุปกรณ์ทางการศึกษา แหล่งการเรียนรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีต่าง ๆ และวิทยากร เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.83$, S.D. = 1.01) รองลงมา คือ ร่วมให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาและวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ($\bar{X} = 2.64$, S.D. = 1.01) และมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนาและการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อให้การเรียนรู้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตรมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 2.45$, S.D. = 1.06) ส่วนการมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายในการพัฒนาและการส่งเสริมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.26$, S.D. = 1.04)

ตารางที่ 11 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ
ด้านการวัดผลและประเมินผลและการเทียบโอน

ด้านการวัดผลและประเมินผลและการเทียบโอน	\bar{x}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. มีส่วนร่วมในการสนับสนุนหรือบริจาคทรัพย์สินของ เพื่อให้การดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ของนักเรียนมีประสิทธิภาพ	2.79	0.99	ปานกลาง
2. มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการ วัดผลและประเมินผลตลอดจนการเทียบโอนผลการ เรียนของนักเรียน	2.53	1.12	ปานกลาง
3. มีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้หรือ เทียบโอนผลการเรียนของนักเรียน	2.46	1.09	น้อย
4. มีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของ โรงเรียน ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้หรือ เทียบโอนผลการเรียน	2.42	1.09	น้อย
5. มีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการวัดผลและประเมิน ผลการเรียนหรือเทียบโอนผลการเรียนของโรงเรียน	2.33	1.07	น้อย
6. มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มและเสนอโครงการ เพื่อพัฒนาวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้หรือ เทียบโอนผลการเรียนของโรงเรียน	2.28	1.05	น้อย
7. มีส่วนร่วมกำหนดนโยบายหรือวางแผนระบบการ วัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ หรือเทียบโอนผลการ เรียนของโรงเรียน	2.20	1.01	น้อย
8. มีส่วนร่วมในการพิจารณาตัดสินใจในการจัดทำ หรือเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง วิธีการวัดผลและประเมิน ผลการเรียนหรือเทียบโอนผลการเรียนของโรงเรียน	2.21	1.06	น้อย
รวม	2.40	1.07	น้อย

จากตารางที่ 11 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผลและการเทียบโอน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.40$, S.D. = 1.07) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนหรือบริจาคทรัพย์สินของ เพื่อให้การดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพ และการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผล ตลอดจนการเทียบโอนผลการเรียนของ นักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับน้อย โดยการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนหรือ บริจาคทรัพย์สินของ เพื่อให้การดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.79$, S.D. = 0.99) รองลงมาคือ มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธี การวัดผลและประเมินผลตลอดจนการเทียบโอนผลการเรียนของนักเรียน ($\bar{X} = 2.53$, S.D. = 1.12) และมีส่วนร่วมในการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้หรือเทียบโอนผลการเรียนของนักเรียน ($\bar{X} = 2.46$, S.D. = 1.09) ส่วนการมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายหรือวางแผนระบบการวัดผลและประเมินผล การเรียนหรือเทียบโอนผลการเรียนของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.20$, S.D. = 1.01)

ตารางที่ 12 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ
ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงาน
และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการ	\bar{x}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. มีส่วนร่วมในการสนับสนุนหรือบริจาคทรัพย์สินของ เพื่อให้โรงเรียนส่งเสริมความรู้แก่ ชุมชน องค์กร หรือ หน่วยงานอื่น ๆ	2.84	0.98	ปานกลาง
2. มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นกับโรงเรียน ในการส่งเสริมความรู้แก่ชุมชน องค์กร หรือหน่วยงาน อื่น ๆ	2.45	0.97	น้อย
3. มีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการส่งเสริมความรู้แก่ ชุมชน องค์กร หรือหน่วยงานอื่น ๆ เช่น เป็นวิทยากร ให้ความรู้	2.31	1.07	น้อย
4. มีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการส่งเสริม ความรู้แก่ ชุมชน องค์กร หรือหน่วยงานอื่นของ โรงเรียน	2.31	1.03	น้อย
5. มีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการส่งเสริมความรู้แก่ ชุมชน องค์กร หรือหน่วยงานอื่น ๆ	2.23	1.00	น้อย
6. มีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการเสนอโครงการเกี่ยวกับ ส่งเสริมความรู้แก่ ชุมชน องค์กร หรือหน่วยงานอื่น ๆ	2.22	1.03	น้อย
7. มีส่วนร่วมกำหนดนโยบายกับโรงเรียนใน การส่งเสริมความรู้แก่ชุมชน องค์กร หรือหน่วยงาน อื่น ๆ	2.24	1.03	น้อย
8. มีส่วนร่วมในการพิจารณาตัดสินใจแก้ไขปัญหา หรือเปลี่ยนแปลงระบบงาน เพื่อส่งเสริมความรู้แก่ ชุมชน องค์กร หรือหน่วยงานอื่น ๆ	2.24	1.08	น้อย
รวม	2.36	1.04	น้อย

จากตารางที่ 12 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.36$, S.D. = 1.04) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าระดับการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนหรือบริจาคทรัพย์สินของ เพื่อให้โรงเรียนส่งเสริมความรู้แก่ชุมชน องค์กร หรือหน่วยงานอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับน้อย โดยการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนหรือบริจาคทรัพย์สินของเพื่อให้โรงเรียนส่งเสริมความรู้แก่ชุมชน องค์กร หรือหน่วยงานอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 2.84$, S.D. = 0.98) รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นกับโรงเรียนในการส่งเสริมความรู้แก่ชุมชน องค์กร หรือหน่วยงานอื่น ๆ ($\bar{x} = 2.45$, S.D. = 0.97) และมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการส่งเสริมความรู้แก่ชุมชน องค์กร หรือหน่วยงานอื่น ๆ เช่น เป็นวิทยากรให้ความรู้ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการส่งเสริมความรู้แก่ชุมชน องค์กร หรือหน่วยงานอื่นของโรงเรียน ($\bar{x} = 2.31$, S.D. = 1.07) ส่วนการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการเสนอโครงการเกี่ยวกับส่งเสริมความรู้แก่ชุมชน องค์กร หรือหน่วยงานอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 2.22$, S.D. = 1.03)

ตอนที่ 4 การศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงาน

วิชาการ เป็นรายด้านและโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามสภาพของผู้ปกครองนักเรียน

การศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการเป็นรายด้านและโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามสภาพของผู้ปกครอง ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน การมีตำแหน่งทางสังคมในท้องถิ่น และความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับการมีส่วนร่วม โดยใช้วิธีการจำแนกเป็นกลุ่มดังนี้

เพศ จำแนกเป็นเพศชายและเพศหญิง

อายุ จำแนกเป็นอายุต่ำกว่า 45 ปี และ ตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป

การศึกษาจำแนกเป็นระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

อาชีพ จำแนกเป็น รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ ธุรกิจส่วนตัว รับจ้าง และอื่น ๆ

รายได้ต่อเดือน จำแนกเป็นต่ำกว่า 5,000 บาท ระหว่าง 5,000 - 10,000 บาท ระหว่าง 10,000 - 15,000 บาท และมากกว่า 15,000 บาท

การมีตำแหน่งทางสังคมในท้องถิ่น จำแนกเป็นมีการมีตำแหน่งทางสังคมในท้องถิ่น และไม่มีการมีตำแหน่งทางสังคมในท้องถิ่น

ความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับการมีส่วนร่วม จำแนกเป็นมีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับการมีส่วนร่วมมาก และความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับการมีส่วนร่วมน้อย

นำเสนอกการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการเป็นรายด้านและโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามสภาพของผู้ปกครอง ประกอบการบรรยาย ดังนี้

ตารางที่ 13 การศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงาน
วิชาการ เป็นรายด้านและโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	เพศ	N	\bar{x}	S.D.	t
1. ด้านการพัฒนาระบบงานวิชาการและการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	ชาย	142	22.71	6.05	1.89
	หญิง	193	21.43	6.20	
2. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ชาย	142	20.56	6.66	1.88
	หญิง	193	19.13	7.05	
3. ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้	ชาย	142	20.04	6.61	1.21
	หญิง	193	19.10	7.22	
4. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมด้านการเรียนรู้	ชาย	142	20.07	6.65	1.56
	หญิง	193	18.86	7.25	
5. ด้านการวัดผลและประเมินผลและการเทียบโอน	ชาย	142	19.57	7.12	0.76
	หญิง	193	18.95	7.53	
6. ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา	ชาย	142	19.36	6.84	1.14
	หญิง	193	18.46	7.38	
รวม	ชาย	142	122.31	37.11	1.49
	หญิง	193	115.94	39.77	

จากตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงาน
วิชาการ จำแนกตามเพศ พบว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โดยรวมทุกด้านและรายด้าน
ระหว่างผู้ปกครองเพศชายและเพศหญิง ไม่แตกต่างกันทางสถิติ

ตารางที่ 14 การศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงาน
วิชาการเป็นรายด้านและโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามอายุ

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	อายุ	N	\bar{X}	S.D.	t
1. ด้านการพัฒนาระบบงานวิชาการและการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	ต่ำกว่า 45 ปี	183	22.11	5.97	0.44
	45 ปี ขึ้นไป	152	21.81	6.40	
2. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ต่ำกว่า 45 ปี	183	20.10	6.75	1.07
	45 ปี ขึ้นไป	152	19.30	7.11	
3. ด้านการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้	ต่ำกว่า 45 ปี	183	19.85	7.00	1.00
	45 ปี ขึ้นไป	152	19.08	6.93	
4. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมด้านการเรียนรู้	ต่ำกว่า 45 ปี	183	19.73	6.77	1.03
	45 ปี ขึ้นไป	152	18.94	7.30	
5. ด้านการวัดผลและประเมินผลและการเทียบโอน	ต่ำกว่า 45 ปี	183	19.58	7.36	1.00
	45 ปี ขึ้นไป	152	18.78	7.35	
6. ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา	ต่ำกว่า 45 ปี	183	19.15	7.29	0.86
	45 ปี ขึ้นไป	152	18.47	7.01	
รวม	ต่ำกว่า 45 ปี	183	120.52	38.17	0.98
	45 ปี ขึ้นไป	152	116.38	39.41	

จากตารางที่ 14 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงาน
วิชาการ จำแนกตามอายุ พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โดยรวมทุกด้านและรายด้าน
ระหว่างผู้ปกครองที่มีอายุต่ำกว่า 45 ปี และอายุ 45 ปี ขึ้นไป ไม่แตกต่างกันทางสถิติ

ตารางที่ 15 การศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงาน
วิชาการ โดยรวมทุกด้านและเป็นรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F
1. ด้านการพัฒนาระบบงานวิชาการและ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	141.65	2	70.82	1.88
	ภายในกลุ่ม	12525.11	332	37.73	
	รวม	12666.76	334		
2. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	153.45	2	76.73	1.61
	ภายในกลุ่ม	15807.43	332	47	
	รวม	15960.88	334		
3. ด้านการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	117.90	2	58.95	1.21
	ภายในกลุ่ม	16113.85	332	48.54	
	รวม	16231.75	334		
4. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมด้านการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	181.56	2	90.78	1.85
	ภายในกลุ่ม	16262.80	332	48.98	
	รวม	16444.36	334		
5. ด้านการวัดผลและประเมินผลและ การเทียบโอน	ระหว่างกลุ่ม	184.58	2	92.29	1.71
	ภายในกลุ่ม	17879.95	332	53.86	
	รวม	18064.53	334		
6. ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	200.90	2	100.45	1.97
	ภายในกลุ่ม	16927.72	332	50.99	
	รวม	17128.61	334		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	5328.35	2	2664.17	1.78
	ภายในกลุ่ม	495860.95	332	1493.56	
	รวม	501189.30	334		

จากตารางที่ 15 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงาน
วิชาการ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยรวมทุกด้าน
และรายด้านระหว่างผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกันไม่แตกต่างกันทางสถิติ

ตารางที่ 16 การศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงาน
วิชาการ เป็นรายด้านและโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามอาชีพ

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
1. ด้านการพัฒนาระบบงานวิชาการและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	22.63	3	7.55	0.20
	ภายในกลุ่ม	12644.11	331	38.20	
	รวม	12666.76	334		
2. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	96.50	3	32.17	0.67
	ภายในกลุ่ม	15864.38	331	47.93	
	รวม	15960.88	334		
3. ด้านการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	124.77	3	41.59	0.85
	ภายในกลุ่ม	16106.98	331	48.66	
	รวม	16231.75	334		
4. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมด้านการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	101.29	3	33.76	0.68
	ภายในกลุ่ม	16343.07	331	49.37	
	รวม	16444.36	334		
5. ด้านการวัดผลและประเมินผลและการเทียบโอน	ระหว่างกลุ่ม	92.26	3	30.75	0.57
	ภายในกลุ่ม	17972.27	331	54.30	
	รวม	18064.53	334		
6. ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	72.59	3	24.20	0.47
	ภายในกลุ่ม	17056.02	331	51.53	
	รวม	17128.61	334		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2167.45	3	722.48	0.48
	ภายในกลุ่ม	499021.85	331	1507.62	
	รวม	501189.30	334		

จากตารางที่ 16 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการจำแนกตามอาชีพ พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยรวมทุกด้านและรายด้านระหว่างผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน ไม่แตกต่างกันทางสถิติ

ตารางที่ 17 การศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงาน
วิชาการเป็นรายด้านและโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
1. ด้านการพัฒนาระบบงานวิชาการและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	355.53	2	118.51	3.19*
	ภายในกลุ่ม	12311.22	331	37.19	
	รวม	12666.76	334		
2. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	352.97	3	117.66	2.50
	ภายในกลุ่ม	15607.91	331	47.15	
	รวม	15960.88	334		
3. ด้านการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	341.93	3	113.98	2.37
	ภายในกลุ่ม	15889.82	331	48.01	
	รวม	16231.75	334		
4. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมด้านการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	292.04	3	97.35	1.99
	ภายในกลุ่ม	16152.32	331	48.80	
	รวม	16444.36	334		
5. ด้านการวัดผลและประเมินผลและการเทียบโอน	ระหว่างกลุ่ม	246.82	3	82.27	1.53
	ภายในกลุ่ม	17817.70	331	53.83	
	รวม	18064.53	334		
6. ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	436.75	3	145.58	2.89*
	ภายในกลุ่ม	16691.86	331	50.43	
	รวม	17128.61	334		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	11198.77	3	3732.92	2.52
	ภายในกลุ่ม	489990.53	331	1480.33	
	รวม	501189.30	334		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 17 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ เมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบงานวิชาการและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการ แก่บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ระหว่างผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่น ๆ และโดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกันทางสถิติ

เนื่องจากการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ เมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจึงเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ ผลปรากฏดังตาราง 18 - 19

ตารางที่ 18 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาระบบงานวิชาการและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	\bar{x}	ต่ำกว่า	5,000 -	10,001 -	มากกว่า
		5,000	10,000	15,000	15,000
		18.67	21.77	21.84	22.50
ต่ำกว่า 5,000 บาท	18.67	-	3.11	3.17	3.84*
5,001 - 10,000 บาท	21.77		-	0.64	0.73
10,001 - 15,000 บาท	21.84			-	0.67
มากกว่า 15,000 บาท	22.50				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 18 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท กับผู้ปกครองนักเรียนที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 15,000 บาท มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบงานวิชาการและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ปกครองนักเรียนที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 15,000 บาท มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการสูงกว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างทางสถิติ

ตารางที่ 19 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน
ในการบริหารงานวิชาการด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่บุคคล
ครอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	\bar{X}	ต่ำกว่า	5,000 –	10,001 –	มากกว่า
		5,000	10,000	15,000	15,000
	\bar{X}	15.11	18.82	19.82	19.11
ต่ำกว่า 5,000 บาท	15.11	-	3.71	4.71	4.00
5,001 – 10,000 บาท	18.82		-	0.99	0.28
10,001 – 15,000 บาท	19.82			-	0.71
มากกว่า 15,000 บาท	19.11				-

จากตารางที่ 19 พบว่า เมื่อพิจารณาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ปรากฏว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาระหว่างผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกันไม่พบความแตกต่างทางสถิติ

ตารางที่ 20 การศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการเป็นรายด้านและโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามการดำรงตำแหน่งทางสังคมในท้องถิ่น

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	การมีตำแหน่งทางสังคมในท้องถิ่น	N	\bar{X}	S.D.	t
1. ด้านการพัฒนาระบบงานวิชาการและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	มี	19	22.95	6.12	0.71
	ไม่มี	316	21.91	6.17	
2. ด้านการพัฒนาลักษณะสถานศึกษา	มี	19	19.74	7.12	0.00
	ไม่มี	316	22.95	6.12	
3. ด้านการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้	มี	19	21.91	6.17	0.19
	ไม่มี	316	19.74	7.12	
4. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมด้านการเรียนรู้	มี	19	19.74	6.91	0.13
	ไม่มี	316	19.21	7.47	
5. ด้านการวัดผลและประเมินผลและการเทียบโอน	มี	19	19.52	6.95	0.22
	ไม่มี	316	19.58	8.17	
6. ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	มี	19	19.36	6.96	0.13
	ไม่มี	316	19.58	9.00	
รวม	มี	19	19.19	7.26	0.17
	ไม่มี	316	19.05	8.79	

จากตารางที่ 20 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามการมีตำแหน่งทางสังคมในท้องถิ่นพบว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยรวมทุกด้านและรายด้านระหว่างผู้ปกครองที่มีตำแหน่งทางสังคมในท้องถิ่นและไม่มีตำแหน่งทางสังคมในท้องถิ่น ไม่แตกต่างกันทางสถิติ

ตารางที่ 21 การศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการเป็นรายด้านและโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามความคาดหวังต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	ความคาดหวังต่อประโยชน์ที่ได้รับ	N	\bar{x}	S.D.	t
1. ด้านการพัฒนาระบบงานวิชาการและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	น้อย	30	18.13	5.02	3.64**
	มาก	305	22.35	6.14	
2. ด้านการพัฒนาลักษณะสถานศึกษา	น้อย	30	18.13	5.02	2.29*
	มาก	305	22.35	6.14	
3. ด้านการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้	น้อย	30	17.00	5.97	2.40**
	มาก	305	20.01	6.95	
4. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมด้านการเรียนรู้	น้อย	30	16.60	5.02	2.09*
	มาก	305	19.78	7.08	
5. ด้านการวัดผลและประเมินผลและการเทียบโอน	น้อย	30	16.83	5.63	2.34*
	มาก	305	19.62	7.10	
6. ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	น้อย	30	16.23	5.78	2.265*
	มาก	305	19.51	7.43	
รวม	น้อย	30	16.03	6.40	2.66**
	มาก	305	19.12	7.18	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 21 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามความคาดหวังต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการมีส่วนร่วม พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยรวมทุกด้าน ด้านการพัฒนาระบบงานวิชาการและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และด้านการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านการพัฒนาลักษณะสถานศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมด้านการเรียนรู้

ด้านการวัดผลและประเมินผลและการเทียบโอน และด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 โดยผู้ปกครองนักเรียนมีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการมีส่วนร่วมมากมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่าผู้ปกครอง นักเรียนมีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการมีส่วนร่วมน้อย

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษารูปแบบและระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม และเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม ปีการศึกษา 2547 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 2,349 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเป็นผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม ปีการศึกษา 2547 ทุกระดับชั้น จำนวน 335 คน

เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้ปกครอง รูปแบบ และระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ในการบริหารงานวิชาการซึ่งมีทั้งหมด 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ปกครองนักเรียน และความคาดหวังต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการมีส่วนร่วม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ โดยกำหนดตัวเลือก 3 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 เป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแบบชายขอบ รูปแบบที่ 2 เป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแบบบางส่วน และรูปแบบที่ 3 เป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแบบเต็มที่

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งมี 6 ด้าน คือ 1) การพัฒนาระบบงานวิชาการและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 3) การพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ 4) การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ 5) การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอน 6) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่บุคคลรอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และแต่ละข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t - test)

ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) และทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างพหุคูณ (Multiple Comparison) ด้วยวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe')

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า สรุปได้ดังนี้

1. ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแบบชายขอบมากที่สุด รองลงมา คือ รูปแบบการมีส่วนร่วมแบบอย่างเต็มที่และรูปแบบการมีส่วนร่วมแบบบางส่วน ตามลำดับ

2. ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณา รายด้านและรายข้อ สรุปได้ดังนี้

2.1 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน วิชาการด้านการพัฒนาระบบงานวิชาการและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่งเป็นด้านที่ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมสูงสุด ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับน้อย และ ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการให้แก่บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

2.2 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน วิชาการสูงสุดคือ ข้อการมีส่วนร่วมสนับสนุนหรือบริจาคทรัพย์สินของเพื่อใช้ในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 6 ด้าน รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการรับฟังหรือแสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 5 ด้าน ยกเว้นด้านการส่งเสริมด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ซึ่งผู้ปกครองมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย สำหรับข้อที่ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการพิจารณาการดำเนินการและการเปลี่ยนแปลง แก่ในระบบงาน ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยทั้ง 6 ด้าน

3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ เป็นรายด้าน และโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครองนักเรียน สรุปได้ดังนี้

3.1 ผู้ปกครองนักเรียนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และการมี ตำแหน่งทางสังคมในท้องถิ่นต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยรวมทุกด้านและรายด้าน ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ยกเว้นด้านการพัฒนาระบบงานวิชาการและการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาและด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงาน สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 15,000 บาท จะมีส่วนร่วม

ในการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบงานวิชาการและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มากกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท สำหรับผู้อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

3.2 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับจากการมีส่วนร่วมต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยรวมและด้านการพัฒนาระบบงานวิชาการและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกัน โดยผู้ปกครองนักเรียนที่มีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับจากการมีส่วนร่วมมาก จะมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับจากการมีส่วนร่วมน้อย

อภิปรายผล

จากผลการศึกษารูปแบบและระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม มีรูปแบบการมีส่วนร่วมแบบชายขอบ ซึ่งเป็นลักษณะที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นผู้ร่วมงาน จะให้ความร่วมมือ ให้การสนับสนุนบริจาคเงินและสิ่งของ ร่วมดำเนินการร่วมประเมินผลงานและแสดงความคิดเห็น แต่ไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ ทั้งนี้ เนื่องจากสถานภาพผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพทำธุรกิจส่วนตัวและไม่มีตำแหน่งทางสังคมเป็นจำนวนร้อยละ 94 ผู้ปกครองนักเรียนที่ไม่มีตำแหน่งทางสังคมจะเป็นกลุ่มของผู้ที่ไม่มีอำนาจและทรัพยากรในชุมชน การให้ความร่วมมือนั้นจะเข้าร่วมในกิจกรรมบางอย่างที่สถานศึกษาจัดขึ้นเท่านั้น จะเป็นกลุ่มบุคคลที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุด ผู้ปกครองที่ไม่มีตำแหน่งทางสังคมมักจะได้ไม่เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ซึ่งในสถานศึกษาส่วนใหญ่ผู้ที่จะมีเข้าร่วมกำหนดนโยบาย เป้าหมาย หรือเสนอการจัดทำโครงการต่าง ๆ ตลอดจนการตัดสินใจในการพัฒนาปรับปรุงและแก้ปัญหาต่าง ๆ จะเป็นกลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นกรรมการบริหารของสถานศึกษา ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารและกรรมการสถานศึกษาเท่านั้น ซึ่งกรรมการสถานศึกษาเป็นบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามา ส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลที่มีตำแหน่งทางสังคมในท้องถิ่น หรือบุคคลที่มีทรัพยากรและอำนาจสูง เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกเทศบาล และผู้บริหารของหน่วยงานทางราชการ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2542 : 215, 218) ซึ่งได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พบว่ากลุ่มบุคคลต่าง ๆ ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน

2. ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม ผลการวิจัยภาพรวมได้ข้อค้นพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน

วิชาการอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของกลุ่มวิจัยและประเมินคุณภาพการศึกษา (2543 : ๑, ๑) ซึ่งวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อีรภัทร์ เจริญดี (2542 : 46 - 50) ซึ่งวิจัยเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11 ที่พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนต้องการเข้าร่วมบริหารงานวิชาการน้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแต่ละด้าน พบว่าผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบงานวิชาการและการประกันคุณภาพในระดับปานกลาง นอกนั้นผู้ปกครองมีส่วนร่วมในระดับน้อย อาจเนื่องมาจากปัจจัยที่เป็นนโยบายของรัฐบาลที่กำหนดให้ทุกโรงเรียนปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 48 (2546 : 23) โดยกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุผลดังกล่าวโรงเรียนพยายามดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและร่วมประเมินคุณภาพตามหลักประกันคุณภาพ โดยที่ผู้ปกครองและชุมชนยังไม่มีความรู้และความเข้าใจถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จึงทำให้มีระดับการมีส่วนร่วมในด้านการประกันคุณภาพอยู่ในระดับปานกลางซึ่งสูงกว่าด้านอื่น ๆ ที่มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทั้ง 6 ด้าน พบว่าการมีส่วนร่วมในข้อการมีส่วนร่วมสนับสนุนหรือบริจาคทรัพย์สินของ เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมในการบริหารงานวิชาการทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการ ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับน้อย ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมสนับสนุนหรือบริจาคทรัพย์สินของ เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นผลจากสภาพเศรษฐกิจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีรายได้เฉลี่ยประมาณ 22,422 บาทต่อเดือน เป็นฐานะที่ผู้ปกครองมีความสามารถในการมีส่วนร่วมได้ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะปัจจัยข้อหนึ่งที่เป็นองค์ประกอบของสิ่งแวดล้อมภายนอกสถานศึกษาที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารแบบมีส่วนร่วมคือ ด้านเศรษฐกิจชุมชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี จะมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระดับสูง โดยบริจาคเงินสิ่งของและร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2536 : 179 - 181) และลัดดา ผลวัฒนะ (2546 : 73 - 74) ประกอบกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 58 (2546 : 27) กำหนดไว้ว่า ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุน ด้านงบประมาณการเงินและทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัวยุทธชน ฯลฯ มาใช้จัดการศึกษา ดังนั้นโรงเรียนจึงได้จัดทำโครงการระดมทรัพยากรโดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการ

สนับสนุนและบริจาคทรัพย์สินของ เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นผลให้ผู้ปกครอง ได้มีส่วนร่วมในระดับหนึ่งตามศักยภาพของผู้ปกครองคือระดับปานกลาง

2. การมีส่วนร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการส่วนใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นผลเนื่องจากปัจจัยด้านการศึกษาและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อ ประโยชน์ที่จะได้รับจากการมีส่วนร่วม ประกอบกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเปิด โอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียนทุกคนได้เข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็นในระดับหนึ่ง และสภาพของผู้ปกครอง นักเรียนประมาณร้อยละ 52 มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป ผู้ปกครองส่วนหนึ่งมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ทำให้สามารถเข้ามามีส่วนร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับข้อสรุปของสมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2536 : 179 - 181) ที่ว่าในชุมชนที่มีคุณภาพดี เช่น มีรายได้ดี การศึกษาดี ย่อมเอื้ออำนวยในการมีส่วนร่วมกับชุมชน มากกว่า นอกจากระดับการศึกษาของผู้ปกครองแล้ว ปัจจัยด้านความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้ รับจากการมีส่วนร่วมอาจส่งผลกระทบต่อการร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการ ซึ่งพบว่า ผู้ปกครองที่มีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับมากจะมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ มากกว่าผู้ปกครองที่มีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ เกียรติศักดิ์ เจริญคุณธรรม (2546 : 82) เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อ ช่วยเหลือสังคมของสมาชิกสโมสรไลอ้อนส์สากลภาค 310 - D ที่พบว่าความคาดหวังต่อประโยชน์ที่ จะได้รับมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือสังคมอย่างมีนัยสำคัญ

3. การมีส่วนร่วมในการพัฒนา กำหนดวิธีการดำเนินงาน เสนอกิจกรรมหรือโครงการ บริหารงานวิชาการ ตลอดจนกำหนดนโยบายและร่วมตัดสินใจในการแก้ปัญหาหรือเปลี่ยนแปลงใน งานวิชาการส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย ซึ่งจากการค้นคว้าศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วม ในเอกสารที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่าปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมเกิดจากสาเหตุต่าง ๆ 2 ด้าน คือ ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แก่ สถานภาพของผู้ปกครอง และ ด้านสถานศึกษา โดยอธิบาย รายละเอียดดังนี้

3.1 ด้านสถานภาพของผู้ปกครอง สถานภาพของผู้ปกครองที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการมีหลายด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา ด้านการมีตำแหน่งทาง สังคม และด้านความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1.1 สภาพของผู้ปกครองนักเรียนด้านเศรษฐกิจ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีรายได้ เฉลี่ยประมาณ 22,422 บาทต่อเดือน ซึ่งมีฐานะระดับปานกลาง ดังนั้นผู้ปกครองต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ ในการประกอบอาชีพหาเลี้ยงครอบครัว และโดยเฉพาะผู้ปกครองที่ประกอบธุรกิจส่วนตัวจะไม่มีเวลา มากขึ้นเพราะต้องใช้เวลาในการบริหารธุรกิจของตนเอง จึงทำให้ผู้ปกครองนักเรียนไม่มีเวลาเข้ามา

ร่วมกิจกรรมหรือร่วมแสดงความคิดเห็นกับโรงเรียนมากนัก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2536 : 179 - 181) และลัดดา ผลวัฒนะ (2546 : 73 - 74) กล่าวว่า ปัจจัยข้อหนึ่งที่เป็นองค์ประกอบของสิ่งแวดล้อมภายนอกสถานศึกษาที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารแบบมีส่วนร่วมคือชุมชนที่มีรายได้น้อยและการศึกษาไม่สูงจะมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระดับต่ำ เนื่องจากต้องใช้เวลาในการทำมาหากิน

3.1.2 สภาพผู้ปกครองนักเรียนด้านการมีตำแหน่งทางสังคม ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งทางสังคม คิดเป็นร้อยละ 94.33 ทำให้ไม่มีบทบาทในการร่วมแสดงความคิดเห็นหรือมีอำนาจในการตัดสินใจ สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของพิบูลย์ แพนตา (2538 : 48 - 60) เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชากรในการพัฒนาชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าการมีตำแหน่งในชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบทคือ ผู้มีตำแหน่งทางสังคมจะมีส่วนร่วมในการพัฒนามากกว่าผู้ที่ไม่มีตำแหน่งทางสังคม และการศึกษาวิจัยของ วัชรภรณ์ เขียมสะอาด (2538 : 81 - 85) เรื่อง ปัจจัยที่ความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสตรีในการพัฒนาท้องถิ่น พบว่าการที่สตรีมีตำแหน่งในชุมชนจะทำให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นและให้ความร่วมมือในการพัฒนาเป็นอย่างดี

3.1.3 สภาพของผู้ปกครองนักเรียนด้านการศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนร้อยละ 48.66 มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี อาจทำให้ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงานวิชาการไม่เพียงพอเป็นผลทำให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการน้อย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ลัดดา ผลวัฒนะ (2546 : 73 - 74) ที่กล่าวว่าปัจจุบันพบว่าประชาชนยังมีพื้นฐานทางการศึกษาค่อนข้างต่ำ ทำให้การพัฒนาการเมืองในระบบประชาธิปไตยเป็นไปได้ยาก ขณะเดียวกันประชาชนที่มีพื้นฐานทางการศึกษาต่ำยังไม่เข้าใจในระบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากนัก ประกอบกับลักษณะของงานวิชาการซึ่งเป็นงานหลักที่มีความสำคัญของโรงเรียนและเป็นงานที่มีความเป็นวิชาการ และผู้ปกครองจะคิดว่าเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะต้องดำเนินการ ซึ่งสอดคล้องกับ สุจิตรา เรื่องวุฒิชนะพีช (2545 : 63) ที่กล่าวว่า ลักษณะของกิจกรรมทางวิชาการที่จัดขึ้นเป็นกิจกรรมเชิงวิชาการ ทั้งนี้เพราะโรงเรียนมีหน้าที่ในการให้ความรู้ด้านวิชาการแก่นักเรียน และสอดคล้องกับ กมล ธิโสภา (2544 : 82) ที่กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึงการบริหารกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนและการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมต้องรับผิดชอบและเป็นผู้นำของครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรกเพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่งคือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นำในด้านวิชาการ โดยการทำงานร่วมกับครู สนับสนุน กระตุ้นเตือนให้คำแนะนำและประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในด้านการเรียนการสอน

3.1.4 สถานภาพของผู้ปกครองนักเรียนด้านความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับจากการมีส่วนร่วม ผู้ปกครองร้อยละ 91.00 มีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับมากและมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่าผู้ปกครองที่มีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของเกียรติศักดิ์ เจริญธรรม (2546 : 82) เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เพื่อช่วยเหลือสังคมของสมาชิกสโมสรไลออนส์สากลภาค 310 - D ที่พบว่าความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือสังคมอย่างมีนัยสำคัญ แต่เนื่องจากมีปัจจัยอื่น ๆ หลายด้านที่ลดระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นผลให้การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย

3.2 ด้านสถานศึกษา สภาพของสถานศึกษาที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย บุคลากรภายในโรงเรียนและการบริหารจัดการภายในโรงเรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.2.1 บุคลากรภายในโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารและครู ซึ่งบุคลากรภายในโรงเรียนต้องมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้ปกครองนักเรียน ต้องมีทัศนคติและจิตสำนึกต่อประชาชนอย่างเหมาะสม พฤติกรรมของบุคลากรในโรงเรียนจะต้องมีพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นว่ามีความเชื่อมั่นว่าประชาชนสามารถร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และช่วยแก้ปัญหาได้ โดยบุคลากรภายในโรงเรียนต้องไม่ครอบงำความคิดของผู้ปกครองนักเรียน ต้องไม่แสดงอำนาจข่มขู่ ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำสูงได้รับการยอมรับจากชุมชน และมีทักษะทางด้านทักษะสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องสมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2536 : 179 - 181) ลัดดา ผลวัฒน์ (2546 : 73-74) ณรงค์ ณ เชียงใหม่ (2545 : 1) และยงยุทธ พนาสนธิ (2546 : 25) ที่ว่าโรงเรียนต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ต่อกันและปฏิสัมพันธ์นี้ต้องอยู่ในลักษณะเท่าเทียมกัน โรงเรียนต้องรับฟังความคิดเห็น ความต้องการและปัญหาของชุมชน พร้อมทั้งให้ข้อมูลของโรงเรียน เช่น ศักยภาพในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน

3.2.2 การบริหารจัดการภายในโรงเรียน โรงเรียนต้องมีนโยบายในการสนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอย่างแท้จริง มีแนวปฏิบัติและบทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองในการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างชัดเจน และต้องมีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ ตลอดจนผู้บริหารจะทำงานโดยยึดหลักความยุติธรรม เปิดเผย โปร่งใสและพร้อมให้ชุมชนตรวจสอบได้ ซึ่งตรงกับกับปัจจัยแวดล้อมภายในสถานศึกษาของลัดดา ผลวัฒน์ (2546 : 73 - 74) ได้สรุปไว้ นอกจากนี้โรงเรียนต้องมีความยืดหยุ่นเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามแนวคิดของสมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2536 : 179 - 181) และยงยุทธ พนาสนธิ (2546 : 25) เกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารที่ควรให้มีการยืดหยุ่นในการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ค่อนข้างเป็นอิสระและไม่ผูกพันกับระเบียบราชการมากเกินไป

3. เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครอง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติปรากฏว่าสถานภาพของผู้ปกครองด้านเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และตำแหน่งทางสังคมแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกันทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการน้อยโดยมีสาเหตุดังอภิปรายในข้อ 2 นอกจากนี้อาจจะมาจากปัจจัยที่เกิดจากภายในสถานศึกษาคือ ระบบการบริหารของสถานศึกษาไม่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา อีกทั้งยังขาดการส่งเสริมสนับสนุนและประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองได้ทราบข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมและศักยภาพของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งสถานศึกษาไม่ค่อยจัดกิจกรรมที่ทำให้ผู้ปกครองเกิดความตระหนักในบทบาทของตนเองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อการศึกษาของบุตรหลานของตนเองตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และนอกจากนี้อาจเนื่องจากบุคลากรภายในสถานศึกษาไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ ตลอดจนบุคลากรภายในสถานศึกษาขาดการปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครองนักเรียนอย่างแท้จริง

สำหรับผู้ปกครองที่มีสถานภาพด้านความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับจากการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน เป็นธรรมดาที่ผู้ปกครองที่มีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับมากย่อมเข้ามามีส่วนร่วมมาก ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสำเร็จตามความคาดหวัง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของบัญชา จันทร์รักษา (2540 : บทคัดย่อ) เรื่องทัศนของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปทุมธานี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

1. โรงเรียนควรกำหนดนโยบายและจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ ตามแนวทางการประกันคุณภาพที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนจัดทำกระบวนการในการให้ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการให้ชัดเจนตามข้อมูลจากผลการวิจัย
2. โรงเรียนควรทำการศึกษาวิเคราะห์เพื่อกำหนดขอบข่าย บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครอง และแนวทางการปฏิบัติในการเข้ามามีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
3. โรงเรียนควรจัดทำแนวทางการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบข่าวสาร การทำกิจกรรมและศักยภาพของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ และตระหนักถึงความรับผิดชอบร่วมกันในการจัดการศึกษา
4. โรงเรียนควรจัดกิจกรรมสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองนักเรียน และควรนำหลักการบริหารแบบธรรมาภิบาล (Good Governance) มาใช้ในการบริหารกล่าวคือ ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างยุติธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้
5. จัดกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรภายในโรงเรียน เกี่ยวกับหลักการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ตลอดจนสร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้ปกครองนักเรียน

6. ควรจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ปกครองนักเรียนเพื่อประโยชน์ในการให้ความช่วยเหลือโรงเรียนและการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองด้านอุปสรรค ปัญหาและข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการ โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม
2. ควรศึกษาวิเคราะห์ปัญหาของการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อกำหนดบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมของผู้ปกครองนักเรียน
3. ควรศึกษาตัวแปรด้านพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารการศึกษาที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน
4. ควรมีการศึกษาปัจจัยหรือตัวแปรที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน
5. ควรศึกษาการพัฒนาระบบบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการโดยการศึกษาเปรียบเทียบ ก่อนทดลอง - หลังทดลอง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. (2544). การบริหารวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : ทิพย์พิบูลิเคชั่น จำกัด.
- กมล ธิโลภา. (2544). "การจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา," ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการ
โรงเรียนมัธยมศึกษา หน่วยที่ 2. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กิติมา ปรีดีดีลก. (2532). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: อักษราพิพัฒน์.
- กาญจนานิกษกวิทยาลัย นครปฐม, โรงเรียน. (2547). **คู่มือนักเรียนและผู้ปกครองโรงเรียน
กาญจนานิกษกวิทยาลัย นครปฐม (พระตำหนักสวนกุหลาบ) ปีการศึกษา 2547.**
กรุงเทพฯ : ธรรมรักษการพิมพ์จำกัด.
- กลุ่มวิจัยและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2543). รายงานวิจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการ
จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา (ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ. 2542) กรุงเทพฯ : กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ.
- เกียรติศักดิ์ เจริญคงธรรม. (2546). **ปัจจัยที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือ
สังคมของสมาชิกสโมสรไลออนส์สากลภาค 310 - D. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร
มหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏนครปฐม.**
- โกศล ไสขาว. (2540). **ความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียน
มัธยมศึกษา เขตการศึกษา 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศิลปากร.**
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2539). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544).** กรุงเทพฯ สำนักงานรัฐมนตรี.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน.(2539). **แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8
(พ.ศ. 2540 - 2544).** กรุงเทพฯ : สำนักงานรัฐมนตรี.
- คมสิน ศรีมานะศักดิ์. (2544). รายงานการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารของครู
โรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จันทรา พรหมานนท์. (2546). "ปฏิรูปการศึกษา.....การเตรียมความพร้อมของครูและผู้บริหารมือ
อาชีพ," วารสารวิชาการ. 6, 1: 63 - 67.
- จ่านงค์ แจ่มจัทรวงศ์และคณะ. (2543). **คู่มือการสอบ: การปฏิบัติราชการยุคใหม่.** กรุงเทพฯ :
สำนักงานสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร.

- ชมเชย พงษ์เจริญ. (2542). การศึกษาการมีส่วนร่วมและความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามระเบียบของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2540). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
- ณรงค์ ณ เชียงใหม่. (2545). "การมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน," วารสาร รุสมิแล. 23, 2 - 3 : 4.
- ทรงพล ทรงจำ. (2544). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา กรณีโรงเรียนฝายกวางวิทยาคมอำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธรรมรส โชติบุญขร. (2544). "การบริหารแบบมีส่วนร่วม," ใน เอกสารประมวลสาระชุดวิชา ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 9 - 12. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธีรภัทร์ เจริญดี. (2542). การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
- นงรัตน์ ศรีพรหม. (2544). "โรงเรียนกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองและชุมชน," วารสารข้าราชการครู. 21, 2 : 21 - 24 .
- นาวิ ยิ่งยิน. (2544). การศึกษาความต้องการของชุมชนในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ส่วนกลาง สหวิทยาเขตรัตนโกสินทร์ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- นิภา เมธาวีชัย. (2542). วิทยาการวิจัย. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- บัญชา จันทรรักษา. (2540). ทิศนของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- บัญชา อึ้งสกุล. (2537). บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัย ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .

- บุญธรรม กิจปริดาปริสุทธ์. (2540). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- ประดิษฐา จันทรไทย. (2532). **การศึกษาการปฏิบัติงานของสมาคมผู้ปกครองและครูใน กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรัชญา เวสารัชช. (2545). "หลักการจัดการศึกษา," **ชุดฝึกอบรมผู้บริหาร:ประมวลสาระ, สำนักงานปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2545). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ สหมิตรออฟเซ็ท.
- ประคอง กรรณสูต. (2535). **สถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง) ครั้งที่ 10**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พนม พงษ์ไพบูลย์. (2545). **การศึกษาพื้นฐานเพื่อปวงชนแบบสหวิทยาเขต**. ศูนย์สารสนเทศ สป. ศธ. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : <http://www.moe.go.th.main2/article/article16.htm>.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2535). **วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ : บริษัท เจ.ฟิล์ม โปรเซส จำกัด
- พิบูลย์ แพนตา. (2538). **ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลพนมไพร อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด**. วิทยานิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ไพรัช อรรถกามานนท์และคณะ. (2545). "การส่งเสริมชุมชนและท้องถิ่นในการปฏิรูปการศึกษา," **ชุดฝึกอบรมผู้บริหาร:ประมวลสาระ, สำนักงานปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2541). **การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนเทศบาล ในจังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ยงยุทธ์ พนาสนธิ. (2546). "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษา," **วารสารวิทยาจารย์** 102, 2 : 21.
- รัก สนสัจย์สถิตย์. (2537). **การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานของสาขาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540. (2540). **พระราชกฤษฎีกาเบกษา เล่มที่ 114 ตอนที่ 55 ก**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสภา ลาดพร้าว.

- รุ่ง แก้วแดง. (2544). ความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียน. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิคจำกัด.
- เรณู คุรุไทย. (2542). การศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชูทิศสังกัดกรมสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ลัดดา ผลวัฒนะ. (2547). การพัฒนาระบบบริหารแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ลัดดา ผลวัฒนะ. (2546). "ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารแบบมีส่วนร่วม," วารสารสานปฏิรูป. 6, 61 : 73 - 74.
- วิชาภรณ์ เขียมสะอาด. (2538). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสตรีในการพัฒนาท้องถิ่นอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิชาการ, กรม. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และพระราชบัญญัติการศึกษา ภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : อักษรไทย.
- วิทยากร เชียงกุล. (2542). รายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี 2541 วิกฤตและโอกาสในการปฏิรูปการศึกษาและสังคมไทย. กรุงเทพฯ : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. (2542). การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2547). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. (อัดสำเนา)
- ศึกษาธิการ เขตการศึกษา 2, สำนักงาน. (2530). "บริหารศาสตร์," ใน ชุดฝึกอบรมผู้บริหารการศึกษา ณ ศูนย์ฝึกอบรมเขตการศึกษา 2 ยะลา. วันที่ 15 มีนาคม - 10 เมษายน 2530.
- ศูนย์ปฏิรูปการศึกษา. (2544). ปฏิรูปการศึกษาก้าวอย่างมั่นใจ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- สมหมาย วัฒนะศิริ. (2541). การประชุมใหญ่สามัญประจำปีสมาคมผู้ปกครองและครูสวนกุหลาบวิทยาลัยนนทบุรี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิทักษ์อักษร.

- สมยศ นาจิการ . (2545). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2536). "สังคมวิทยาชุมชน : หลักการศึกษา วิเคราะห์และปฏิบัติงานชุมชน"
พิมพ์ครั้งที่ 2. ขอนแก่น : คณะสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมถวิล อัมมทินโน. (2538). เอกสารประกอบการสอนรายวิชาหลักสูตรและการจัดการ
มัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- สวาท เกษณา. (2539). การศึกษาภาวะการมีส่วนร่วมตัดสินใจในการบริหารงานวิชาการ
ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สัมพันธ์ กางเพ็ง. (2545). "รูปแบบการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา," วารสารวิชาการ. 5, 4 : 13.
- สัมพันธ์ อุปลา. (2541). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน
มัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สามัญศึกษา, กรม. (2540). เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2539. กรุงเทพฯ :
กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____ (2543). เอกสารวิชาการประกอบการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ประธาน
การบริหารกลุ่มโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา ส่วนกลาง ประธานกรรมการ
บริหารสหวิทยาเขต กรุงเทพมหานคร. ระหว่างวันที่ 27 - 28 มกราคม 2543
ณ บ้านผู้หว่าน สามพราน นครปฐม. กรุงเทพฯ : กองการมัธยมศึกษา.
สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. (2536). ประมวลสาระชุดวิชาวิชาการจัดการโรงเรียน
มัธยมศึกษา หน่วยที่ 10 - 12. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุจิตรา เรืองวุฒิชนะพีช. (2545). ความต้องการและแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการบริหารงานของโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร
มหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- โสภาค วิริโยธิน. (2536). การศึกษาโครงสร้างองค์การและผลการปฏิบัติงานด้านกิจการ
นักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
ดุสิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อัมพร เลิศณรงค์. (2545). ความต้องการและแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน
การบริหารงานของโรงเรียนประถมนาสิต สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

- อินทรีรา บุญยาพร. (2542). **หลักสูตรอุตสาหกรรมและการมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ :
คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- อุดร พูลสวัสดิ์. **การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อุดมศักดิ์ จิตรวิจารณ์. (2545). "การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้ของสถานศึกษาและชุมชน
ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในสถานศึกษา เขตการศึกษา 1 :
กรอบแนวคิดและข้อเสนอเพื่อการวิจัย," *วารสารวิชาการ*. 5, 12.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2542). **การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของ
สถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
ครุสภา ลาดพร้าว.
- อุ้นตา นพคุณ. (2528). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนา**. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์สารมวลชน.
- Amenu –Tekka. (1989). **Perceptions of Community Participation in Education on Canadian
Reserves : A North - central Alberta case study (Native American)**.
- Barnes, Rhoda Ann. (1995). "African American Parents' Involvement in Their Children's
Schooling," *Dissertation Abstracts International*. 55, 10 : 3152 - A.
- Cohen, John M. and Uphoff, Norman T. (1977) **Participation : Concept and Measures for
Project Design, Implementation**. New York : Cornell University.
- Erwin, William. (1976). **Participation Management: Concept Theory and Implementation**.
Atlanta G.: Georgia State University.
- International Labour Office. (1971). **Participation by Employers and Workers organization
in Economic and Social Planning**. Geneva : international labour Office.
- Karunaratne, Sunethra. (1990). "Family Science : Collaboration Peer Interaction, and
Parental Involvement to Build Hispanic Children's Interest in Learning Science,"
Dissertation Abstracts International. 56, 11 : 4339 - A.
- Miler, Van. (1965). **The Public Administration of American School of System**. New York :
The Macmillan Company.
- Sergiovanni, Tomas J. (1980). **Educational Governance and Administration**. Englewood
Cliffs, N.J. : Prentice - Hall Inc.

- Shadid,W., Prins,W., and Nas,P.J.M. (1982). **Access and Participation : A theoretical Approach.** In **participation of the poor in development.** Edited by Benno Galgart and Eieke Buijs. Leident : University of Leiden.
- Schuler, Barbara lee howell. (1990). **Citizen Participation in Educational Decision - Making**
Dissertation Abstracts International.
- Whitaker. B.I. (1987). **Citizen Participation in Educational Decission Making in an Urban School District as Perceived by Parents and administrators,"**
Dissertation Abstracts International. 38 : 389 - A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนะ อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยา
จังหวัดปทุมธานี
2. ดร.รัตนา ศรีเหรียญ ผู้อำนวยการกองวิชาการบริหารงานบุคคล
สำนักงานคณะกรรมการครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. ดร.สมเจตน์ ไวยากรณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาคณิตศาสตร์
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
4. นายวินัย ศรีเจริญ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตการศึกษานครปฐม เขต 2
5. ดร.ลัดดา ผลวัฒนะ ผู้อำนวยการโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม

บส.0564.11.1/133

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

14 ตุลาคม 2547

ขออนุญาตเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ผู้อำนวยการโรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม

ที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วยนางนฤมล อินทวิ ตำแหน่งอาจารย์ 3 ระดับ 9 โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบและระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม” ตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ซึ่งมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร. บุญเรือง ศรีเหรียญ ประธานกรรมการควบคุม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์ ลิ้มบริบูรณ์ กรรมการควบคุม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนา ซึ่งเป็นราชการในสังกัดของท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้ ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนา เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สราวุธ เศรษฐจร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 521

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 521

ศธ บส.0564.11.1/134

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงทิวสุกรี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

14 ตุลาคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.รัตนา ศรีเหรียญ ผู้อำนวยการกองบริการวิชาการ บริหารงานบุคคล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางนฤมล อินทวิ ตำแหน่งอาจารย์ 3 ระดับ 9 ประจำโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "รูปแบบและระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัยนครปฐม" ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.บุญเรือง	ศรีเหรียญ	ประธานกรรมการควบคุม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์	ลิ้มบริบูรณ์	กรรมการควบคุม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 521

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 521

ที่ ศธ บส.0564.11.1/135

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

14 ตุลาคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผศ.ดร.สมเจตน์ ไวยาการณ์ อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยศิลปากร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางนฤมล อินทวิ ตำแหน่งอาจารย์ 3 ระดับ 9 ประจำโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "รูปแบบและระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัยนครปฐม" ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.บุญเรือง	ศรีเหรียญ	ประธานกรรมการควบคุม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์	ลิ้มบริบูรณ์	กรรมการควบคุม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 521

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 521

ที่ ศธ บส.0564.11.1/136

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

14 ตุลาคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายวินัย ศรีเจริญ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตการศึกษานครปฐม เขต 2

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางนฤมล อินทวิ ตำแหน่งอาจารย์ 3 ระดับ 9 ประจำโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "รูปแบบและระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการ บริหารงานวิชาการโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัยนครปฐม" ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา การบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุม วิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.บุญเรือง	ศรีเหรียญ	ประธานกรรมการควบคุม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์	ลิ้มบริบูรณ์	กรรมการควบคุม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถ ที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณ อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 521

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 521

ปส.0564.11.1/137

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

14 ตุลาคม 2547

ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ดร.ลัดดา ผลวัฒน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม

ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางนฤมล อินทวิ ตำแหน่งอาจารย์ 3 ระดับ 9 ประจำโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "รูปแบบและระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารวิชาการโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัยนครปฐม" ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.บุญเรือง	ศรีเหรียญ	ประธานกรรมการควบคุม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์	ลิ้มบริบูรณ์	กรรมการควบคุม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถจะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 521

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 521

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้สำหรับผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม (พระตำหนักสวนกุหลาบมัธยม)
2. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบและระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม
3. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามฉบับนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดและพัฒนาการศึกษาโดยไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกตอน และทุกข้อ
4. แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 3 ตอน
 - ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพและความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม
 - ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม
 - ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม

ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน

นางนฤมล อินทวิ

อาจารย์ 3 ระดับ 9

โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม

(พระตำหนักสวนกุหลาบมัธยม)

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพและความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับ
เมื่อเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้ารายการหรือเติมข้อความที่ตรงกับ
สถานภาพของท่านมากที่สุด

1. ข้อมูลสถานภาพของผู้ปกครองนักเรียน

1.1 ผู้ตอบเป็นผู้ปกครองนักเรียนโดยมีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนในฐานะ

บิดา มารดา

ญาติ หรืออื่น ๆ โปรดระบุ.....

1.2 ของนักเรียนระดับชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 1

มัธยมศึกษาปีที่ 2

มัธยมศึกษาปีที่ 3

มัธยมศึกษาปีที่ 4

มัธยมศึกษาปีที่ 5

มัธยมศึกษาปีที่ 6

1.3 เพศ

ชาย

หญิง

1.4 ปัจจุบันอายุ

ต่ำกว่า 45 ปี

45 ปี ขึ้นไป

1.5 ระดับการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

1.6 อาชีพ

รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

ธุรกิจส่วนตัว

รับจ้าง

อื่น ๆ โปรดระบุ.....

1.7 รายได้ต่อเดือนบาท

1.8 ท่านมีตำแหน่งอื่น ๆ ในชุมชน/สังคม เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน เจ้าอาวาส หรือไม่

มี โปรดระบุ ตำแหน่ง.....

ไม่มี

2. ข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับ

ท่านคาดหวังว่าเมื่อได้เข้ามามีส่วนร่วมกับการเรียนกาญจนภิเษกวิทยาลัย นครปฐม ในการบริหารงานวิชาการแล้ว จะทำให้เกิดสิ่งต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

สิ่งที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้น	ระดับความคาดหวัง			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
1. ทำให้บุตรหลานของท่านที่เข้าเรียนในโรงเรียนได้รับการอบรมสั่งสอนด้วยวิธีที่เหมาะสม				
2. ทำให้เชื่อมั่นได้ว่านักเรียนมีความรู้ความสามารถตามศักยภาพและได้รับประโยชน์สูงสุด				
3. ทำให้ท่านสามารถรับรู้ข่าวสารและมีปฏิสัมพันธ์กับทางโรงเรียนมากขึ้น				
4. ทำให้ท่านมีชื่อเสียง เป็นที่ยอมรับจากครู - อาจารย์ในโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษามากขึ้น				
5. ทำให้ท่านและผู้ปกครองอื่น ๆ ได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการและมีเจตคติที่ดี				
6. ทำให้โรงเรียนสามารถจัดทำหลักสูตรและจัดการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับความต้องการของท่านและผู้ปกครองอื่น ๆ				
7. ทำให้โรงเรียนมีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ เช่น มีอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ วิทยากรท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอมากขึ้น				
8. ทำให้โรงเรียนสามารถพัฒนางานวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพจนมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับทั่วไป				

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม

คำชี้แจง

1. ลักษณะการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้ปกครองนักเรียน มีดังนี้
 - 1.1 ร่วมสนับสนุนหรือบริจาคทรัพยากรเพื่อจัดทำงานวิชาการ เช่น หาแหล่งเรียนรู้ เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียนหรือครู บริจาคทรัพย์และสิ่งของ เป็นต้น
 - 1.2 ร่วมแสดงความคิดเห็นในการดำเนินงานหรือจัดกิจกรรมทางวิชาการ
 - 1.3 ร่วมดำเนินงานหรือทำกิจกรรมทางวิชาการ เช่น ร่วมเป็นผู้ประเมินผลงานของนักเรียน เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียนและครู ร่วมจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เป็นต้น
 - 1.4 ร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานและประเมินผลการทำงาน เมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน วิชาการของโรงเรียน
 - 1.5 ร่วมกำหนดวิธีการทำกิจกรรมการบริหารงานวิชาการกับโรงเรียน เช่น ร่วมกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการเรียนของนักเรียน กำหนดวิธีการจัดแผนการเรียน วิธีการคัดเลือกนักเรียน เข้าแผนการเรียน เป็นต้น
 - 1.6 ร่วมคิดและริเริ่มกิจกรรม งานหรือโครงการของงานวิชาการ
 - 1.7 ร่วมกำหนดนโยบายหรือวางแผนปฏิบัติการ โครงการ
 - 1.8 ร่วมตัดสินใจที่จะจัดและเปลี่ยนแปลงการดำเนินงาน หรือโครงการของงานวิชาการ
2. การตอบแบบสอบถามรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อตรงกับรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียว

รูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้ปกครองนักเรียนจำแนกเป็น

3 รูปแบบ ท่านได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในรูปแบบใด

- รูปแบบที่ 1 มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ตั้งแต่ข้อ 1.1 - 1.4
- รูปแบบที่ 2 มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ตั้งแต่ข้อ 1.1 - 1.6
- รูปแบบที่ 3 มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ตั้งแต่ข้อ 1.1 - 1.8

ตอนที่ 3 สอบถามระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน คำชี้แจง

1. การตอบแบบสอบถามระดับการมีส่วนร่วมให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางระดับการมีส่วนร่วมที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ว่าท่านได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนตามหัวข้อต่อไปนี้มากน้อยระดับใด โดยกำหนดความหมายระดับการมีส่วนร่วมในที่นี้ มีดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	มีส่วนร่วมทุกครั้ง หรือมากกว่าร้อยละ 80 ของกิจกรรมที่โรงเรียนเชิญเข้าร่วม
มาก	หมายถึง	มีส่วนร่วมเกือบทุกครั้ง หรือประมาณร้อยละ 60 - 79 ของกิจกรรมที่โรงเรียนเชิญเข้าร่วม
ปานกลาง	หมายถึง	มีส่วนร่วมบางครั้งหรือประมาณร้อยละ 40 - 59 ของกิจกรรมที่โรงเรียนเชิญ
น้อย	หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อยมากหรือประมาณร้อยละ 20 - 39 ของกิจกรรมที่โรงเรียนเชิญเข้าร่วม
น้อยที่สุด	หมายถึง	เกือบจะไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมเลยหรือไม่ได้เข้าร่วมเลย หรือน้อยกว่าร้อยละ 20 ของกิจกรรมที่โรงเรียนเชิญเข้าร่วม

2. แบบสอบถามข้อมูลการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมีทั้งหมด 8 ด้าน

ดังนี้

1. ท่านมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนด้านการพัฒนาระบบงานวิชาการ และการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ในระดับใด

ที่	ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับมีการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	มีส่วนร่วมสนับสนุน หรือบริจาคทรัพย์สินของ เพื่อใช้ในการจัดทำกิจกรรมพัฒนางานวิชาการ					
2	ร่วมรับฟังหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ การดำเนินงานการพัฒนาระบบงานวิชาการ					
3	มีส่วนร่วมในการดำเนินการหรือเป็นผู้ช่วยเหลือ สนับสนุนเพื่อให้โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมของ งานวิชาการให้สอดคล้องกับหลักสูตร					
4	มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการประเมินผล การปฏิบัติงานบริหารวิชาการ เพื่อให้บรรลุ เป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษา					
5	มีส่วนร่วมในการพิจารณาวิธีการดำเนินงานหรือ กิจกรรมในการพัฒนางานวิชาการเพื่อให้เกิด ความสำเร็จตามเป้าหมายของงานวิชาการ					
6	มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียน					
7	มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ทิศทางในการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการของ โรงเรียน					
8	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการพิจารณาการ ดำเนินการและการเปลี่ยนแปลง แกไขระบบงาน เพื่อพัฒนาระบบงานวิชาการและระบบ การประกันคุณภาพของโรงเรียน					

2. ท่านมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
ในระดับใด

ที่	ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับมีการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ร่วมสนับสนุนหรือบริจาครทรัพย์และสิ่งต่าง ๆ ในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เช่น ให้ข้อมูล อุปกรณ์ และเอกสารความรู้ เกี่ยวกับการจัดการศึกษา เป็นต้น					
2	ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำ การใช้และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เช่น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความรู้และความต้องการ ตลอดจนทิศทางการจัดการศึกษาของชุมชน					
3	ร่วมจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มี คุณภาพตามมาตรฐานและสอดคล้องกับ ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น					
4	ร่วมแสดงความคิดเห็นในการประเมินหลักสูตร และผลจากการใช้หลักสูตร หรือร่วมวิจัย เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา					
5	ร่วมกำหนดวิธีการจัดทำ การใช้ และการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา					
6	ร่วมวิเคราะห์ เพื่อกำหนดเนื้อหาสาระและวิธีเริ่ม ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา					
7	ร่วมกำหนดนโยบายและวางแผนการทำและ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
8	ร่วมพิจารณาตัดสินใจในวิธีการสร้างหลักสูตร ของสถานศึกษา การใช้ และพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา					

3. ท่านมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนด้านการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ในระดับใด

ที่	ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับมีการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ให้ความสนับสนุนและบริจาคทรัพย์ สิ่งของแก่โรงเรียน เพื่อช่วยให้การจัดการเรียนรู้ มีคุณภาพ เช่น เอกสารประกอบการเรียน แหล่งการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น					
2	ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน เช่น การจัดแผนการเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ การจัดครูเข้าสอน เป็นต้น					
3	มีส่วนร่วมดำเนินการพัฒนาระบบการเรียนรู้ เช่น เป็นวิทยากรหรือจัดหาภูมิปัญญาท้องถิ่น มาให้โรงเรียน ร่วมในกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้ที่โรงเรียนจัดขึ้น					
4	มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน					
5	มีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ					
6	ร่วมเสนอโครงการหรือกิจกรรม เพื่อให้โรงเรียนพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระตามหลักสูตร					
7	มีส่วนร่วมในการกำหนด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้					
8	มีส่วนร่วมตัดสินใจในการกำหนดวิธีการหรือแก้ไขปัญหาด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้บรรลุเป้าหมาย					

4. ท่านมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนด้านการพัฒนาและการส่งเสริม
ด้านการเรียนรู้ ในระดับใด

ที่	ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับมีการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	สนับสนุนและบริจาคทรัพย์สินของเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น จัดหาสื่อ และอุปกรณ์ทางการศึกษา แหล่งการเรียนรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีต่างๆ และ วิทยากรเป็นต้น					
2	ร่วมให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาและวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน					
3	ร่วมพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น หาแหล่งทรัพยากร เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครู หรือจัดหาสื่อเทคโนโลยีมาให้					
4	มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนาและการส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อให้การเรียนรู้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตรมาตรฐานการศึกษา					
5	ร่วมกำหนดวิธีการจัดทำกิจกรรมการพัฒนาและการส่งเสริมการเรียนรู้					
6	ร่วมเสนอและริเริ่มโครงการ กิจกรรมการพัฒนาและการส่งเสริมการเรียนรู้					
7	ร่วมกำหนดนโยบายในการพัฒนา และการส่งเสริมการเรียนรู้					
8	ร่วมพิจารณาตัดสินใจในการแก้ไขปัญหา หรือปรับปรุงวิธีการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตร และมาตรฐานการศึกษา					

5. ท่านมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอน ในระดับใด

ที่	ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับมีการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	มีส่วนร่วมในการสนับสนุนหรือบริจาคทรัพย์สินของ เพื่อให้การดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพ					
2	มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการวัดผลและประเมินผลตลอดจนการเทียบโอนผลการเรียนของนักเรียน					
3	มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้หรือเทียบโอนผลการเรียนของนักเรียน					
4	มีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้หรือเทียบโอนผลการเรียน					
5	มีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้หรือเทียบโอนผลการเรียนของโรงเรียน					
6	มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มและเสนอโครงการ เพื่อพัฒนาวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้หรือเทียบโอนผลการเรียนของโรงเรียน					
7	มีส่วนร่วมกำหนดนโยบายหรือวางแผนระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้หรือเทียบโอนผลการเรียนของโรงเรียน					
8	มีส่วนร่วมในการพิจารณาตัดสินใจในการจัดทำหรือเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้หรือเทียบโอนผลการเรียนของโรงเรียน					

6. ท่านมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการ แก่บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาในระดับใด

ที่	ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับมีการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	มีส่วนร่วมในการสนับสนุนหรือบริจาคทรัพย์สินแก่โรงเรียนเพื่อให้โรงเรียนส่งเสริมความรู้แก่ชุมชน องค์กร หรือหน่วยงานอื่น ๆ					
2	มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นกับโรงเรียนในการส่งเสริมความรู้แก่ชุมชน องค์กร หรือหน่วยงานอื่น ๆ					
3	มีส่วนร่วม กับโรงเรียนในการส่งเสริมความรู้แก่ชุมชน องค์กร หรือหน่วยงานอื่น ๆ เช่น เป็นวิทยากรให้ความรู้					
4	มีส่วนร่วมประเมินผลการจัดการส่งเสริมความรู้ ความรู้แก่ชุมชน องค์กร หรือ หน่วยงานอื่นของโรงเรียน					
5	มีส่วนร่วมกับโรงเรียนในความร่วมมือหรือการส่งเสริมความรู้แก่ชุมชน องค์กร หรือหน่วยงานอื่น ๆ					
6	มีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการเสนอโครงการเกี่ยวกับส่งเสริมความรู้แก่ชุมชน องค์กร หรือหน่วยงานอื่น ๆ					
7	มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย กับ โรงเรียนในการส่งเสริมความรู้แก่ชุมชน องค์กร หรือหน่วยงานอื่น ๆ					
8	มีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการพิจารณา ตัดสินใจแก้ไขปัญหาหรือเปลี่ยนแปลงระบบงาน เพื่อส่งเสริมความรู้แก่ชุมชน องค์กร หรือหน่วยงานอื่น ๆ					

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – นามสกุล	นฤมล อินทวิ
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2497
สถานที่เกิด	อำเภอพนพิณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
การศึกษา	โรงเรียนสตรีศรีมดุงศิษย์พิทยาศึกษา วิทยาลัยครูสวนดุสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประวัติรับราชการ

- อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนนนทรีวิทยา กรุงเทพมหานคร
- อาจารย์ 2 ระดับ 5 โรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม
- อาจารย์ 2 ระดับ 6 โรงเรียนวัดรางบัว
- อาจารย์ 3 ระดับ 8 โรงเรียนวัดรางบัว
- อาจารย์ 3 ระดับ 9 โรงเรียนปัญญาวารคุณ
- อาจารย์ 3 ระดับ 9 โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม